

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešer-
nova ulica 4. — Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2453.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. čk. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842; Praha čisto
78.180; Wien št. 105.241.

Naročnina znaša mesečno 25.— Din,
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

JUTRO

Grozna katastrofa na evharističnem kongresu

Med večernim ognjemetom je zavozil vlak v množico, ki je bila okupirala železniško progo — Veliko število žrtev

Zagreb, 16. avgusta. Nocoj se je pri-
petila o priliki ognjemeta, ki ga je v
razvedrilo udeležencev evharističnega
kongresa priredil pripravljalni odbor na
igrišču Concordije strašna katastrofa.
Igrišče Concordije leži ob železniški
progi takoj ob nasipu. Ogromna masa
ljudi, ki se je zbrala, ni imela prostora
na igrišču. Zato so tisoči ljudi splezali
na železniški nasip in na progo, od ko-
der so imeli lep razgled. Ognjemet je
prišel ob 9. zvečer v popolni temi.

Ljudje so bili tako zatopljeni v čarob-
ne prizore, ki so se kazali na igrišču,
da ni nihče pazil na progo in prihaja-
joče vlake. Okrog pol 10. je privozil po
tako zvani beograjski progi tovorni
vlak. Zaradi vladajoče teme vlakodvaja
ni mogel opaziti ljudi ter je zavozil v
množico. Nenadoma se je med pokanje
raket razleglo strašno vpitje in klicanje
na pomoč, z nasipa pa so se kotilili ran-
jeni in mrtvi.

Najhujša je bila katastrofa na želez-
niškem mostu, kjer se ljudje zaradi
ograde sploh niso mogli rešiti in jih je
vse, ki so bili na mostu povozili vlak.
Na levo in desno so padali na pod mo-
stom vodečo cesto ranjeni in mrtvi.

Policija je takoj alarmirala rešilno
moštvo, napravila v splošni paniki red
ter odredila prevoz ranjenih in mrtvih.
Stirje rešili avtomobili niso zadostoi-
vali, zato se rekvirirali tudi vse vo-
zove bolnice za kužne bolezni. Do 10.
zvečer je bilo v bolnice že 40 ranjenih,

najmanj toliko pa jih še čaka na pre-
voz. Koliko je mrtvih, se še sploh ne
ve. Sodeč po številu ljudi, ki so bili na
mostu in na progi, mora biti število
mrtvih zelo veliko.

Da bi omilila paniko, ki je zavlada-
la med občinstvom, je policija odredila,
naj se ognjemet nadaljuje. To pa seve-
da ljudi ni moglo več zadržati. Prizori,
ki so se kazali vsakokrat, ko so rakete
osvetlile vso okrvavljeno progo, so
bili grozni. Tisočglava množica se je
razkropila na vse strani in razširila
grozno vest po vsem mestu.

Zagreb, 16. avgusta. n. V nadaljevanju
evharističnega kongresa se je danes poleg
cele vrste cerkvenih svečanosti vršilo do-
poldne v prostorih zagrebskega velesej-
nega javno evharističnega zborovanja. Tu
danasnjemu zborovanju so prisostvovali
papeški nuncij Pellegrinetti, ves visoki kler
in več tisoč ljudi. Na danšnjem zborova-
nju so najprvo predavali rektor zagrebske
univerze dr. Belobrk o »Znanosti in veri,
ljubljanjski univerzitetni profesor dr. Vi-
ktor Korošec o »Evharistiji in svetovnem
miru« ter don Fran Bulić iz Splita o »Ev-
harističnih spomenikih v hrvatskih krajih«.
Po teh predavanjih so sledili pozdravni
nagovori raznih zunanjih delegatov, nakar
je bilo zborovanje opoldne zaključeno.
Opoldne je bil v nadškofijskem dvorcu
prirejen na čast papeškemu nunciju in po-
svebljenim gostom banket. Glavna proslava
bo jutri, v nedeljo, ko se bo vršila velika
evharistična procesija.

Poincaré svari nemške revizioniste Revizionistična stremljenja nemške vlade ogrožajo sve- tovni mir — Poljska ne bo nikdar pristala na spremembo meja

Pariz, 16. avgusta. d. Bivši ministr-
ski predsednik Poincaré objavlja v
»Excelsioru« članek, v katerem ostro
zavrača nemške težnje po reviziji z mi-
rovni pogodbi na začetnih mej. Po
uvodu o poživljenih revizionističnih
stremljenjih v Nemčiji, ki jih po izja-
vah predsednika Hindenburga in mini-
stra za zasedeno ozemlje, Trevirana
odobrava tudi državna vlada, prehaja
Poincaré k odločni kritiki tega postop-
panja. Po njegovem mnenju pomenja
nemška revizionistična akcija resno
ogrožanje svetovnega miru in je le z
obžalovanjem mogoče ugotoviti, da se
v tej zadevi prav nič ne razlikuje mi-
šljenje voditelja narodnih socialistov
Hitlerja od stališča prezidenta Hinde-
burga.

Nemčija se nahaja danes v revizijoni-
stičnem diliriju, po katerem je bo še
močno bolela glava. Po mišljenju nem-
ških revizionistov bi bilo potreba po-
polnoma razveljaviti versalsko pogo-
do, znova spremeniti zemljevid Evrope,
vrniti brezpogojno Posavarje, dovoliti
Nemčiji gradnjo strateških železnic
in mostov, pristati na priključitev Avstri-
je k Nemčiji, vrniti nemške kolonije in
ukiniti poljski koridor.

Pri tem pa ti ljudje, ki danes govor-
e o potrebi revizije najbrže ne vedo, da
morajo biti za tako revizijo pripravlj-
eni vsi narodi in ne samo Nemčija. Vpra-
šanje pa je, če je danes pripravljena
samo ena država pristati na mirno re-
vizijo meja. Tako je gotovo že sedaj,
da ne bo Poljska nikoli pristala na kake
korekture njenih meja ter branila vsa-
ko ped svoje zemlje z orožjem v roki.

To pa bi pomenilo že tudi novo svetov-
no vojno. V Avstriji je v resnici dosti
ljudi, ki bi želeli priključiti se k Nem-
čiji; še več pa je takih, ki so odločno
proti kakemu uedinjenju z Nemčijo in
ki bi najbrže tudi ne molčali, če bi se
kaj takega zgodilo.

Zaradi tega bi bila sveta dolžnost
nemških državnikov, da dobro pre-
mislijo, prej ko govorijo v svet svoje
revizionistične govore, s katerimi samo
ogrožajo svetovni mir.

Berlin, 16. avgusta. AA. Na nekem
volilnem shodu je notranji minister dr.
Wirth izjavil, da bo postal Youngov
načrt neizvedljiv, ako bo gospodarska
kriza dalje trajala.

Ogorčenje poljske javnosti

Varšava, 16. avgusta. g. Ob priliki 10-let-
nice zmage nad rdečo vojsko se je vršil
kongres poljskih bojevnikov, na katerem
je bilo izrečenih več ostrih govorov proti
nemški politiki. General Gorecki je izjavil,
da je Poljska rešila vso Evropo pred boljšev-
iško poplavo. Ako zahteva nemški mi-
nister Treviran revizijo poljskih mej, zaht-
eva novo vojno. Gdanski koridor in Pome-
rjansko sla bila vedno čisto poljsko ozemlje.
Poljaki ne bodo pustili, da bi jim odzeli
le ped te zemlje. Prisilni bojevnikji so na-
to soglasno položili prisego v tem smislu.

Predsednik mednarodne federacije bojev-
nikov, angleški polkovnik Abbot je izjavil,
da je solidaren z izjavami Goreckega ter je
nadaljeval, da potrebuje Poljska direkten
dohod do morja. Vsi bivši bojevnikji antante
bodo znali zavrniti prizadevanja, ki bi ime-
la za cilj kršitev te pravice. Tudi predse-
dnik francoske federacije Garmier, se je pri-
družil tem izjavam ter je poudarjal, da
more Poljska vedno računati na prijatel-
stvo in zvestobo Francije.

Gandijevi pogoji za pogajanja z Angleži Odpor levičarskih nacionalistov proti sporazumu z An- gleži — Kritičen položaj v okolici Pešavarja

London, 16. avgusta. d. Pogajanja o
sklenitvi premirja z angleško vlado, ki
so jih imeli v jetnišnici Puna voditelji
indijskih nacionalistov, so zaključena.
Sestavljena je bila spomenica, ki vsebu-
je nacionalistične pogoje za ustavi-
tev državljanske neposlušnosti ter za
sodelovanje na indijski konferenci v
Londonu. Spomenica je bila že izročena
s posredovanjem indijskega liberal-
nega voditelja Sapruja, indijskemu pod-
kralju lordu Irwinu.

Vojni svet bombayskega odseka na-
rodne skupščine je imel sejo, na kateri
je bila sprejeta ostra resolucija zaradi
izročitve te spomenice lordu Irwinu,
ker je vojni svet mnenja, da morajo na-
cionalisti odklanjati vsaka pogajanja z
Angleži ter sami izvojevati z orožjem
v roki neodvisnost Indije.

Silma, 16. avgusta. d. Položaj na in-

dijski severozapadni meji je še vedno
zelo resen. Neka četa Afridov je zavze-
la celo vojaško skladišče orožja in ga
oplenila. Nad Pešavarjem in okolico je
bilo proglašeno obsedno stanje. Južno
od Pešavarja so se spopadle angleške
čete z Afridi, ki so se zelo jumaško bo-
rili ter se umaknili šele po napadu an-
gleških letal. Imeli pa so velike izgube.

Pred nekaj dnevi se je vrnil v Peša-
var angleški častnik, ki so ga ujeli Afri-
di na svojem prodiranju. Afridi so mu
naročili naj obvesti indijskega podkra-
lja, da se bodo borili tako dolgo proti
Angležem, dokler ne bo izpuščen na
svobodo Gandi. Afride baje vodi neka
mlada žena, hčerka bivšega poglavarja
Khyberskega plemena, ter je znana v
Afganistanu z imenom »deklica tero-
ristka iz Khybelskega prelaza«.

SINAJSKI SPORAZUM IN NAŠA INDUSTRIJA

Etape do carinske unije med Jugoslavijo in Rumunijo — Na žrtvo-
vanje katerekoli življenja zmožne industrijske panoge ne misli nihče

Beograd, 16. avgusta. o. Vaš dopisnik
je imel priliko se razgovarjati z odlično
osebo, dobro informirano o problemih,
ki so v zvezi s sinajskim sporazumom.

V razgovoru je dobil naslednjo infor-
mativno sliko o tem važnem vprašanju:
Klub številnim komentarjem, ki so bi-
li objavljeni v našem in inozemskem ti-
sku z uradne in neuradne strani o si-
najskem sporazumu med Jugoslavijo in
Rumunijo o sklenitvi carinske unije, si
velik del javnosti, zlasti v gospodarskih
krogih tako pri nas kakor v inozemstvu
še vedno ni na jasnem glede končnega
cilja tega najožjega gospodarskega so-
delovanja med dvema državama, ki
imata popolnoma enako gospodarsko
strukturo. Temu pojavu se vsekakor ni
čuditi, kajti carinska unija predstavlja
za vse gospodarsko življenje prizadetih
držav naravnost ogromno spremembo,
ki prinaša nekaj docela novega. Nujno
je dalje, da se tesnemu gospodarskemu
pridruži tudi enako intimno politično
sožitje.

Ta problem bo ostal za mnoge, zla-
stti v inozemstvu, še dolgo nerešeno
vprašanje, ker si pri današnjem gospodars-
ki strukturi Evrope, ko so države za-
barikadirane s carinami, ne morejo mi-
sliti, da se da ta gordijski vozec preseka-
ti z akcijo, ki ni šablonska in ki pre-
stavlja nekaj docela novega, doslej ne-
znanega in neobičajnega. Začasno skle-
njeni modus vivendi med Jugoslavijo in
Rumunijo, ki bo uveljavljen s 1. septem-
brom kot predhodnik bodoče carinske
unije, še ne daje jasne slike o bodoči
strukturi jugoslovnsko - rumunske go-
spodarske vzajemnosti.

V političnem pogledu je to vprašanje
že popolnoma pojasnjeno in razčiščeno,
v kolikor je to sploh bilo potrebno. Po-
litična Mala antanta vrši kot budna ču-
varica miru v Srednji Evropi s polnim
uspehom svojo nalogo in bo z ustano-
vitevjo gospodarske Male antante sa-
mo pojačena; na ta način bodo še bolj

izpolnjeni zavezniški in prijateljski
odnosi med vsemi tremi državami.

Razumljivo je, da so se gotovi gos-
podarski krogi na Češkoslovaškem in v
drugih agrarnih državah vznemirili.
Jugoslavija in Rumunija sta enake go-
spodarske strukture, obe pretežno
agrarni državi in je bilo zato naravno,
da je bil na potu do gospodarske Male
antante predvsem potreben sporazum
med tema dvema agrarnima državama,
čijih interesi so popolnoma identični.
Se le, ko je dosežen ta sporazum, bosta
Jugoslavija in Rumunija mogli sklepati
nadaljni sporazum kot agrarna celota s
Češkoslovaško kot industrijsko državo.
Carinska unija med Jugoslavijo in Ru-
munijo je pot, po kateri naj se zasigu-
ra izvoz naših agrarnih proizvodov v
industrijske države, upoštevajoč dej-
stvo, da imata obe državi skupno 32
milijonov konzumentov za industrijske
proizvode.

Baš ta okolnost pa je izzvala v ne-
katerih industrijskih krogih bojazen, da
bo sporazum ogrožal našo malo indu-
strijo ter da bo zaradi uspešnejšega
izvoza agrarnih proizvodov morda
deloma celo žrtvovana. V zvezi s tem
je bilo tudi že več intervencij pri vla-
di. Vendar pa je tako naziranje docela
pogrešno. Nam je potrebna industrija
že iz državno-obrambnih ozirov. Pojm
industrije, ki prihaja v poštev za držav-
no obrambo, je zelo širok. Za vod-
stvo moderne vojske je potrebna mo-
bilizacija naše celokupne industrije in
le redka so industrijska podjetja in pa-
noge, ki bi tu ne prišle v poštev. V
prvi vrsti pride tudi v poštev ona in-
dustrija, ki prevladuje naše domače su-
rovine in ki ima realno osnovo, kakor
n. pr. naša domača testilna industrija,
v kateri sodeluje poldrugi milijon na-
roda. Zato je odstotek one industrije, ki
bi res mogla biti »žrtvovana«, tako ma-
lenkosten, da niti ne pride v poštev.
Sploh nihče ne misli na to, da bi se

žrtvovala katerakoli panoga naše indu-
strije na korist izvoza agrarnih proiz-
vodov. Nasprotno se izraža na vseh
merodajnih mestih želja, da bi se tudi
na tej poti ustvarili pogoji za čim uspe-
šnejši razvoj in razmah naše mlade in-
dustrije, ki je lahko naša industrija gle-
de svoje bodočnosti, kolikor je ta od-
visna od jugoslovnsko - rumunskega
sporazuma, popolnoma mirna. Predno
bo prišlo do končnega sklepanja o ca-
rinski uniji z Rumunijo, bodo poleg
ostalih zastopnikov našega narodnega
gospodarstva konzultirani tudi zastop-
niki industrije in njihove upravičene že-
lje se bodo vselej in povsod upšte-
vale.

Glede naših gospodarskih odnosov s
Češkoslovaško so nastale z akcijo
Rumunije in Jugoslavije v smeri carin-
ske unije velike izpremembe. Uveljaviti
se mora načelo, da mora biti izvoz
naših agrarnih proizvodov na Češkoslo-
vaško v razmerju z uvozom industrijs-
kih proizvodov iz Češkoslovaške. Go-
tovno je upravičena nada, da bo češko-
slovaška vlada to stališče priznala in na
ta način pospešila ustvaritev gospodar-
ske Male antante.

Diplomatski sprejemi na Bledu

Bled, 16. avgusta. o. Danes dopoldne
se je vršil v vili Taler, kjer posluje ka-
binetna pisarna zunanjega ministra, ve-
lik diplomatski sprejem, ki je bil v
zvezi z gospodarskimi pogajanjmi med
Jugoslavijo in Rumunijo. Tekom do-
poldneva so posetili zunanjega ministra
dr. Marinkovića, ki prihaja redno vsak
dopoldne na Bled, madžarski poslanik
dr. Alt, avstrijski poslanik dr. Plönies,
francoski poslanik Dard, poljski posla-
nik Babinski in ameriški poslanik Prin-
ce. Vsi omenjeni diplomati so se infor-
mirali o stanju stvari in nadaljnjih akci-
jah, ki so s tem v zvezi. Opoldne se
je dr. Marinković vrnil v Begunje.

Ministrski predsednik Sarajevu

Sarajevo, 16. avgusta. AA. O priliki biva-
nja predsednika generala Petra Živkovića
v Sarajevu je bilo na svečani seji mestnega
zastopa soglasno sklenjeno, naj sarajevska
občina ustanovi fond za pobijanje tuberku-
loze v Sarajevu in da fondu ime generala
Petra Živkovića. Danes je ban drinske ba-
novine g. Velimir Popović izročil načelniku
sarajevske občine A. Hašić begu Mutevliću
20.000 Din, ki jih je poklonil predsednik
ministrskega sveta za gornji fond. Ekstru
je predsednik vlade pooblastil bana drinske
banovine, naj izreče načelniku občine Sa-
rajeva zahtavo za plemenito dejanje mest-
nega zastopa kakor tudi pozdrave minis-
trstvu in zastopu z željo, naj bi zdravi in
srečni nadaljevali dosedanje delo za kralja
in domovino.

Novi grški poslanik o svoji nastopni avdijenci

Bled, 16. avgusta. o. Novoimenovani gr-
ški poslanik na našem dvoru g. Melas je
bil včeraj sprejet od Nj. Vel. kralja v su-
voboru v nastopni avdijenci. Po avdijenci,
ki je trajal nad pol ure, ga je vladar pri-
držal na kosilu. G. Melas je danes v raz-
govoru z novinarji izjavil, da je napravila
avdijenca nanj najboljši vtis ter da bo za-
stavil vse svoje sile, da se prijateljstvo
med Grčijo in Jugoslavijo, ki je postalo
v zadnjem času prav prirščno, še bolj po-
globi tako na političnem, kakor na gos-
podarskem in kulturnem polju. G. Melas
ostane nekaj časa na Bledu, nakar se bo
vrnil v Beograd.

Ukinitve zasebnih posredovalnic za službe

Beograd, 16. avgusta. AA. Minister za so-
cialno politiko in narodno zdravje je na
predlog odseka za posredovanje dela in v
skladu s čl. 105 zakona o zaščiti delavcev
in čl. 23/II navedbe o privatnih profesio-
nalnih borzah dela sklenil, da je smatrati
kot dan ustanovitve posameznih borz: 1. za
javne borze dela in njihove podružnice ter
ekspoziture, ustanovljene do 1. januarja
1930, dan 1. julija 1930; 2. za javne borze
dela, njihove podružnice in ekspoziture, ki
bi bile ustanovljene po tem dnevu, 1. dan
prihodnjega meseca, računajoč 6 mesecev od
dneva ustanovitve dotične javne borze dela.
V roku leta dni po naprej določenem dne-
vu se morajo zapreti brez vsake odškodnine
vse obstoječe privatne profesionalne borze
dela (posredovalnice služb) v dotičnih me-
stih.

Upokojitve železničarjev

Beograd, 16. avgusta p. Službene Novine
objavljajo ukaz, s katerim so upoko-
jeni pri ljubljanski železniški direkciji
uradniki 1-8 Bogomir Muhič, Alojzij No-
vak, Josip Sandner, Anton Milac, Ferdo
Jenko, Anton Šilih, Maks Ferderber, Mar-
tin Fivko in Edvard Flere.

Obletnica smrti kralja Petra

Spominska svečanost v beograjski saborni cerkvi ob
prisotnosti najvišjih državnih funkcionarjev

Beograd, 16. avgusta. AA. Davi ob 11.
je bila v saborni cerkvi opravljena spo-
minska svečanost ob obletnici smrti bla-
gopokojnega kralja Petra Velikega Osvo-
boditelja. Činodestvoval je bitoljski epi-
skop Josif ob asistenciji 14 duhovnikov in
2 dijakonov, pelo pa je Prvo beograjsko
pevsko društvo. Cerkevemu opravilu je
prisostvoval predsednik ministrskega sveta
in minister za notranje zadeve general
Peter Živković s člani kraljevske vlade
Uzunovićem, dr. Srškićem, dr. Kumanudi-
jem, dr. Švrlićem, Maksimovićem, dr. Si-
benikom in dr. Šveglom. Nadalje so bili
pri pomenu v zastopstvu Nj. Vel. kralja
častni adjutant divizijski general Stojan-
dinović z maršalom dvora brigadnim ge-
neralom A. Dimitrijevićem in upravnikom
dvora generalom Vukovićem. Prisotni so
bili tudi načelnik glavnega generalnega
štaba armijski general M. Milovanović s
prvim pomočnikom divizijskim generalom

Marićem, komandant mesta Beograda di-
vizijski general Tomić s svojim pomočni-
kom brigadnim generalom Petrom Radi-
vojevićem, komandant žandarmerije di-
vizijski general Dušan Marković, vršilec dol-
žnosti komandanta kraljevske garde gene-
ral Maksimović, guverner Narodne banke
Ignat Bajloni, predsednik beograjske ob-
čine inž. Nešić, predsednik Državnega sveta
dr. Poličević, predsednik kasacijskega
sodišča dr. Subotić, predsednik glavne
kontrolne Srečko Tesić, rektor beograjske
univerze dr. Č. Mitrović, vrhovna inspek-
torja pri predsedništvu vlade Milan Niko-
lić in Kosta Jovanović kakor tudi številni
meščani ter aktivni in rezervni oficirji
beograjske garnizije. Pomen je trajal do
pol 12., nakar je imel episkop Josif prigo-
den nagovor, ki je v njem povlečeval čast
in slavo blagopokojnega kralja Petra Pr-
vega Osvoboditelja. Naposled so prisotne
počastili s koljivom.

Prekinitev diplomatskih odnosov med Turčijo in Perzijo

Nezadovoljiv odgovor perzijske vlade na turški ultimati
Turški poslanik Hofru bej zapustil Teheran

Teheran, 16. avgusta. p. Položaj med
Turčijo in Perzijo, ki je bil že del časa
napet, dasiravno se je na zunaj varo-
vala forma, se je po ukorakanju turških
čet na perzijsko ozemlje naglo poskri-
l in je dosegel danes vrhunec z odpokli-
com turškega poslanika v Teheranu.

Kakor znano, je turška vlada v svoji
zadnji noti predlagala Perziji skupno
akcijo proti Kurdom, označujoč jih za
skupne škodljivce Turčije in Perzije, ki
neprestano motijo red in mir ter vpa-
dajo natuje ozemlje. Razen tega je Tur-
čija predlagala zamenjavo gotovih oze-
melj, češ da je to potrebno iz strateži-
skih razlogov v svrhu uspešnejše obram-
be pred kurdskeimi vpadi.

Perzijska vlada na to niti ni dala ni-
kakega odgovora. Glede nato je Turčija
naročila svojemu teheranskemu posla-
niku Hofru beju, naj v ultimativni for-
mi zahteva odgovor. Turški poslanik je
ta nalog davi izvršil. Odgovor, ki ga je
prejel, je napotil turško vlado, da je ta-
koj odpoklical svojega poslanika. Po-
slanik je nocoj zapustil Teheran in od-
potoval v Ankaru, da poda poročilo.

S tem so diplomatski odnosi ofic-
jelno prekinjeni. Kakšne bodo posledice,

se še ne da presoditi. Verjetno pa je, da
je hotela Turčija s takim postopanjem
samo izjaviti pritisk na perzijsko vla-
do ter da bo imenovala novega poslani-
ka. Položaj je v toliko bolj kompliciran,
ker Turčija ni čalnica Društva narodov,
tako da Društvo narodov ne more po-
sredovati. Verjetno pa je, da se bo Per-
zija v primeru, da bi grozil oborožen
konflikt, poslužila določb Kelloggovega
pakta, ki ga je podpisala tudi Turčija.

Prepoved krošnjarenja

Beograd, 16. avgusta. AA. Na prošnjo
gospodarskih organizacij je ministristvo za
trgovino in industrijo danes izdalo odlok,
ki se z njim prepoveduje krošnjarenje na
podlagi čl. 24. zakona o obratih.

Od te prepovedi je izvzeta prodaja tehle
predmetov: 1. jestvin in brezalkoholnih pi-
jač; 2. predmetov domače hišne industrije,
ki se izgotavljajo na način 2. odstavka
2. čl. zakona o obratih in 3. knjig, časopi-
sov, srečk itd.

Za čas nalezljivih bolezni se lahko pre-
pove tudi prodaja teh predmetov po ulicah
in cestah.

Poljski „koridor“

Polemika, ki jo je sprožil domala v vsem mednarodnem svetu izzivalni govor nemškega ministra Treviranusa, je poenotila in po običajnem oficijelnem opravičevanju se zadeva polaga ad acta.

Toda samo za posredno prizadete. V Poljski n. pr., kjer imajo in morajo imeti za slične izjave prav posebno pozornost, ne bodo tako kmalu pozabili, kako mnenje je izrekel o sedanji poljsko-nemški državni meji član nemške vlade, ki niti ni ekstremno nacionalističen. Zakaj s Treviranusovo izjavo se je znova dokumentiralo, da so ostala med Nemci kljub vsem pomirljivim govorom in člankom stremjenja, ki ogrožajo evropski mir na zelo občutljivi in važni točki.

Pravzaprav pa Treviranus ni povedal nič novega, nič takega, česar ne bi Evropa že davno vedela. Saj je dovolj znano in neštetim nemški viri skrbijo za to, da se ne pozabi, kako trdovratno se med Nemci združuje težnja, da se država ne sme zadovoljiti s sedanji mejo, da jo vzhodu. Nemci hočejo prepričati sebe in svet, da se jim je na vzhodu zgodila krivica in da so se tu dodelile Poljski pokrajine, ki sodijo tako po etničnem kot po historičnem pravu Nemčiji.

Ne eno ne drugo ni res. Poljska je imela »koridor« do morja vso dobo svoje državne samostojnosti; samo v XIV. stoletju ga ji je za dobo sto let iztrgal nemški Krizevniški red v času svoje osvojevalne ekspanzije ob Baltičkem morju. Ali brz si je poljska državna sila zopet opomogla ter iztrgala Pomorje Nemcem; ohranila ga je odtlej ves čas, dokler je ni razdelil na troje pritisk vseh treh sedosod, Rusije, Avstrije in Prusije. Šele odtlej je bilo poljsko Primorje za 150 let zasvojenem nemški oblasti, ki se je v zadnjih desetletjih na vso moč trudila, da tamkaj naseli Nemce v čim večji množini ter na ta način izbrise dokumente, ki so pričali o nacionalnem ropu. Na srečo se ji to ni posrečilo v zaželjeni meri in še l. 1918. so pričale poljsko-kašubske vasi, segajoče prav do morja in tja na Helski polotok, ki čuva moderno luko Gdynjo. Ko so morali po nacionalnem osvobojenju oditi iz dežele nemški kolonisti-uzurpatorji, je zemlja dobila zopet svoje pravo etnično lice v polni meri. Na vsej 70 km dolgi črti poljske baltičke obale biva slovanski rod prav do morja ter priča najzgodnejši, da tu ne more biti govora o kaki narodni krivici, marveč da se je izpolnila samo pravica.

Tudi ne more biti govora o kakem »koridorju« v pomenu umetne politične meje, marveč se je tamkaj Poljski samo vrnil pas zemlje, ki ga je očuvala skozi

stoletja proti nemškemu navalom. Vrh tega edini oziroma pas do morja, ki se je očuval slovanstvu, segajoč nekdanj do Baltičkega morja tja do Lübecka in Hamburga. Ako je z obnovo poljske pravice na Baltičkem morju Vzhodna Prusija ločena od ostale Nemčije, to pač ne more pomeniti krivice nemstvu, zakaj vsak narod je tu ostal gospodar svoje zemlje, ne glede na to, da je v Mazurih ostalo po nesrečnem plebiscitu na stotine poljskega življa v nemški oblasti. Ali naj poljski narod z izgubo svoje zemlje ob spodnji Visli nagradi Nemce za to, da se jim tekom stoletij vendarle ni posrečilo germanizirati zemlje od spodnji Visli ter na ta način doseči kompaktnosti nemškega etničnega teritorija od Königsberga do Rena?!

Taka je situacija, take so etnične in historične pravice Poljske do »koridorja« ob Baltičkem morju. To ni morda pristransko pogledana situacija, marveč dejansko stanje, kakor se more prepričati o njem vsakdo na mestu samem. Kljub temu pa Nemci ne bodo nehali zahtevati revizije vzhodnih državnih meja, zakaj njihova stara mentaliteta se pokaže neprikrito povsod tamkaj, kjer se obeta, da odpor proti šovinističnim revindikacijam ne bo dovolj močan. Moramo na žalost zapisati tako sodbo, zakaj če bi bilo drugače, ne bi bilo kampanje zoper poljski »koridor« in bi ne bilo pojavov, kakršnih je zopet eden Treviranusov izzivalni govor.

Vsa poljska javnost, od skrajne desnice do socialistične levice, si je edina v tem, da si svoje pravice do dostopa na Baltičko morje ne da vzeti in da je pripravljena tvegati za to pravico vse, tudi najskrajnejše. O tem si mora biti svet na jasnem, ne pa samo o nemških šovinističnih zahtevah. Zato mora tudi poznati, s kako živavostjo si Poljska gradi na Baltiku svojo luko Gdynjo, ki postavlja vedno bolj v senco staro pristanišče ob Visli, ošabni Gdansk, ki je hotel trdovratno kljubovati poljskim prirodnim pravicam, pa ga je zato doletela nezavidna usoda, da se njegova luka prazni, nova luka v Gdynji pa raste veličastno.

Vsi nemški sosedje, ki smo imeli nezahvalno historično priliko, da smo na svojih plečih čutili breme tisočletne nemške ekspanzije, spremljamo z največjimi simpatijami poljsko borbo za okno v svet, za svoboden dohod do Baltičkega morja, ki mu garantira gospodarsko nezavisnost. Naše simpatije ne morejo biti nikdar in v nikakršnih situacijah druge, nego na strani Poljske, kadar gre za očuvanje poljskega »koridorja« do morja.

Ob stoletnici rojstva Franca Jožefa

V ponedeljek poteče sto let, kar se je rodil predzadnji vladajoči Habsburčan, cesar Franc Jožef. Njegovemu imenu je tesno združeno z novejšo zgodovino Slovencev in večine ostalih Jugoslovencov, vendar pa je ta zveza le zunanja in brez notranje vsebine. Podana je s tem, da je stal Franc Jožef 68 let na čelu države, v kateri je moral proti svoji volji živeti tudi osem milijonov Jugoslovencov; živeti ne življenja enakopravnih svobodnih državljanov, temveč življenje podanikov tretje in četrte kategorije. Država Franca Jožefa ni bila Jugoslovenom domovina, bila jim je le prisilna tvorba, do katere je bila domovinska ljubezen nemogoča in do katere so vsi narodno zavestni ljudje čutili vedno jačji odpor in vedno hušjo mržnjo.

Le tako se je moglo zgoditi, da so nam ime Franca Jožefa, dve generaciji njegove vlade in vse, kar je bilo z njim v zvezi, danes že tako daleč in tako tuje, da skoro ni več resnično, čeprav teče šele 14. leto od njegove smrti. Da, tako daleč smo že, da lahko presojamo domo Franca Jožefa in njega samega docela mirno in objektivno.

Slika, ki nam jo riše o Francu Jožefu objektivna zgodovina, je popolnoma drugačna od slike, ki so nam je vsajali v mlado srca. Danes vemo, da Franc Jožef ni bil velik vladar; ako ga zgodovina trinitokrat imenuje, je to pač zato, ker je tako izredno dolgo sedel na prestolu in ker ga je usoda postavila v čas največjih narodnih, socialnih in političnih sprememb. Svojege pečata Franc Jožef ni vtisnil niti svoji dobi, niti nobenemu večjemu pokretu v tej dobi. Vse razvoj, bodisi na levo ali desno, naprej ali nazaj, se je vršil brez njega in čisto proti njemu. Za gonilne sile moderne časa Franc Jožef ni imel nikakega razumevanja in se tudi ni potrudil, da bi jih razumel. Živel je v svojih sobah kakor v samostanu, daleč proč od resničnega življenja, ki je preobrazilo sliko države in njenih narodov.

Zlasti za težnje slovanskih narodov svoje monarhije Franc Jožef ni imel ne srca ne razumevanja. Njegove krivde pred zgodovino ne zmanjša dejstvo, da je bila vsa njegova okolica nemško-madžarska, ki je izrabljala cesarjevo nerazumevanje in reakcionarnost, da je lažje šel in se bolj gazila življenske sile Slovanstva. Zato je bil in je ostal Franc Jožef vsem Slovonom, katerim je vladal, tuj in nasproten vladar.

Cesar Franc Jožef je bil osebno globoko prepričan, da je vladar po milosti božji; da vrši s svojim delom na zemlji nekako božje poslanstvo, ter je to skušal vcepiti svoji okolici in svojim podanikom globoko v dušo. Danes stoji pred nami samo kot zgodovinska pojava, ki je 68 let dajala oblažje bivše monarhije, ovirala svobodno razvoj narodov ter predstavljala zadnji ostanek srednjeveškega fevdalstva. Njegova vlada ga je osvojevala vsem narodom in pred izbruhom te mrznje, ki se je nakopičila zlasti ob koncu njegovega cesarjevanja, je še čuvala le še njegova »visoka starost. Uradni opovalci njegovih vrtil so na-

pravili iz njegovega življenja nepretrgan niz legend, ki se pa pod objektivno kritiko razblinijo v nič. Slavospevi so nam ga in nam ga še prikazujejo kot srčno dobrega človeka, daši je bil leden in nepristopen mračnjak, slikajo nam ga kot izredno vestnega in pridnega vršila vladarskih poslov, daši so bile na dlani vse neugodne posledice njegovega vladanja in vemo, da mu je bil interes narodov deveta briga, kajti poznal je samo interes habsburške dinastije. Od malega Franca, ki daje vojaku na straži bankovec, pa do proslavljanja njegovih vladarskih vrtil je več ali manj vse izmišljotina, izumljena za šolske čitanke in za razne jubileje, ki jih je bilo njegovo dolgo življenje kajpak zelo bogato.

Konservativnost Franca Jožefa ni bila oni blagodejni regulativ, ki priliva vroči domišljiji prenapetih naprednjakov hladnega preudarka in povzroča dobro sintezo obeh smeri. Njegova konservativnost je bila več kot coklja, bila je kamenita stena, preko katere ni moglo še tako plemenito hotenje. Tudi v svojem zasebnem življenju se kaže ta osnovna črta njegovega značaja. V svojih cesarskih dvorcih se je z železno doslednostjo upiral vsem pridobitvam moderne življenja, saj je znano, da se je redko kopal in še tedaj ga je stoječega v kadi obilval z vodo njegov komorni strežnik. V svetu ni imel prijateljev, tika le edino saskega kralja in grofa Paa-rah; lahko je s človekom službeno občeval tri leta dan na dan in se je šele četrto leto toliko otajal, da je zvestemu služabniku države ponudil roko. Kljub tem skrajno nesimpatičnim črtam pa so mu podaniki dolgo časa odpustili vse ter s tem pokazali dovolj človeškega odnosa do njegovih rodbinskih nesreč. Tragični konec cesarice Elizabete in sina Rudolfa je v javnosti vzbudil toplo sočutje s človekom, ki sam ni imel nikoli nikakega razumevanja za ljudsko gorje in za nesrečo narodov.

Sodelavci in sokrivci njegovih zadnjih let grof Berchtold, Apponyi, baron Macchio in drugi so ob stoletnici rojstva tega dolgo-večnega vladarja izdali na Dunaju nekaj zbornik spominov, ki ga neprijetna kritika imenuje ponazorjenje svetovno-zgodovinske groteske habsburškega cesarstva veličja s proslavljanjem onega Habsburžana, ki je dal znamenje za svetovni pokol in ga tudi sprožil s svojim starčevskim podpisom prve vojne napovedi. Zanimivo je, da so se delu na tem zborniku odzvali samo nemški in madžarski plemiči, kajti med ostalimi »ljubljenimi narodi« ni najti moža, ki bi danes čutil potrebo proslavljati človeka, čigar vlada je bila zatiranje vsake svobode. To dokazuje, da je bila habsburška državnost narodom le težko breme, ki ga niso ljubili, ki pa so ga morali nositi. V srcih narodov je poglata tu država samo korenine odpora, zato je zanje mrtva za večne čase. Ostal je le neugoden spomin na temo robstva in zatiranja, spomin na črne dobe vladanja cesarja Franca Jožefa I. Sodba narodov je pravična in zgodovina v celoti potrjuje to sodbo.

Priprave za stabilizacijo dinarja

Tendencijsne vesti o izvoru polemike v listih – Stabilizacija se pripravlja v popolnem sporazumu z Narodno banko

Beograd, 16. avgusta. AA. K diskusiji o stabilizaciji dinarja je bilo izdano naslednje službeno obvestilo:

Zadnje dni je bilo v beograjskih listih objavljenih več člankov, ki se v njih razpravljajo o stabilizaciji dinarja in o odnosih države do Narodne banke. V zvezi s temi članki so se razširile vesti, kakor da so bili ti članki inspirirani ali objavljeni na pobudo merodajnih mest.

Pooblaščen smo izjaviti, da so te vesti brez osnove in da so zato popolnoma netočne in samovoljne.

Zakonski predlog o stabilizaciji dinarja kakor tudi načrt zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o Narodni banki se sestavlja v sporazumu z Narodno banko. Posamezna, s tema zakonoma postavljena vprašanja bodo s tem definitivno rešena.

Prometno zblížanje med Rumunijo in Jugoslavijo

Sporazum o gradnji velikega mostu preko Dunava pri Brzi Palanki

Jugoslovensko-rumunska prometna konferenca na Bledu

Beograd, 16. avgusta. M. Kakor že javljeno, so se pričele pred tednom dni v Bukarešti pogajanja med našo in rumunsko delegacijo glede gradnje mostu preko Dunava, ki bi vezal obe državi ter tvoril novo direktno zvezo. Ta most je važen ne samo za Jugoslavijo in Rumunijo, marveč tudi za Poljsko, ki dobi s tem krajši izhod na Sredozemsko morje, važen pa tudi zato, ker bo odpiral najkrajšo zvezo od Bordeauxa do Črnega morja. Pogajanja so bila pred par dnevi odgojena, da bi se mogli naši in rumunski delegati sporazumeti glede trase. Jugoslovenska delegacija je vztrajala pri svojem prvotnem predlogu, naj se zgradi most pri Brzi Palanki, dočim so Rumuni predlagali neko drugo smer. Kakor pa poročajo, je sedaj rumunska delegacija osvojila jugoslovenski predlog in pristala na to, da se zgradi most pri Brzi Palanki kakor je bilo to predvideno že v

konvenciji, sklenjeni leta 1914. Po posebnem sporazumu, ki bo še sklenjen, se bo Jugoslavija obvezala, da zgradi direktno progo do Brze Palanke dočim se bo Rumunija obvezala, da tudi s svoje strani podaljša že obstoječo progo Bukarešta-Gjurnu do Brze Palanke.

O Ko bo ta konferenca končana, se bo vršila v smislu načelnih sklepov sinajske konference posebna prometna konferenca, ki ima za cilj sklenitev sporazuma med Jugoslavijo in Rumunijo o vseh prometnih vprašanjih. Neposredno sodelovanje Poljske in Češkoslovaške pri tej konferenci ni predvideno, vsekakor pa obe državi z največjo pozornostjo zasledujeta razvoj dogodkov. Ta prometna konferenca se bo vršila v kratkem na Bledu, kjer bodo sledile v zvezi s sinajskimi sklepi tudi še nekatere nadaljne konference.

Proglas francoskih tekstilnih industrijcev

Stavkajoči delavci so izgubili že doslej 36 milijonov frankov samo na mezdah

Pariz, 16. avgusta. s. Osrednja zveza tekstilnih industrijcev v Roubaixu je objavila manifest na delavce, v katerem jih opozarja, da so izgubili zaradi stavke že doslej 36 milijonov frankov na mezdah. V manifestu izjavljajo industrijci, da povišanje plač zaradi slabega gospodarskega položaja ne more priti v poštev in pozivljajo delavce naj pridejo v ponedeljek zopet na delo. Osrednja zveza upa, da delavci ne bodo več hoteli zgubiti tako velikih vsot, katerih ne bodo nikoli več dobili nazaj.

Položaj stavkajočih delavcev v resnici ni ugoden. Stavkovne blaginje organiziranega delavstva so na razpolago le organiziranim delavcem. Število teh delavcev pa je razmeroma zelo majhno. Mesta s socialistično večino so deloma dovolila precejšnje vsote za podporo stavkajočih. Tako je dalo mesto Lille 1 milijon, Roubaix-Tourcoing 300.000 frankov in manjša mesta po 10 do 30.000 frankov. V najboljšem položaju je 30.000 belgijskih delavcev, ki so skoraj vsi člani belgijskih sindikatov.

Komunistične čete oblegajo Hankov

Rdeča armada je odbila protinapad nacionalističnih čet ter bo zasedla Hankov, Wučang in Hangyang

Peking, 16. avgusta. d. Po zadnjih poročilih iz Hankova je pričakovati v najkrajšem času padca Hankova. Komunistične čete, ki so zelo dobro vodene in oborožene so se približale mestu v neposredno bližino. Napad vladnih čet na predstare rdeče vojske je bil odbit ter so se morale nacionalistične čete le z begom rešiti.

Vznožno poveljstvo rdečih čet je objavilo proglas, v katerem naznanja, da bodo zasedli komunisti v dveh dneh Hankov, Wučang in Hangyang. Nankinska nacionalistična vlada poskuša zdaj primerno število čet, ki bi za Hankovom ustavile pro-

diranje komunistov. Poskus pa se bo najbrže onesrečil, ker uhajajo čeli polki vojsk, ki so bili doslej v službi nacionalistične vlade med komuniste, kjer imajo večjo priliko pleniti in nemoteno pobijati prebivalstvo.

Washington, 16. avgusta. AA. Minister zunanjih zadev je odklonil prošnjo tvornice Dupont, ki izdeluje topiško municijo in ki ji je proslila, da bi smela takoj poslati gotovo količino municije na Kitajsko za oboržitev kitajske nacionalistične vojske.

Zaključek kongresa anglikanske cerkve

Kongresa so se udeležile tudi delegacije pravoslavne in starokatoliške cerkve — Ustanovitev mešane komisije za proučevanje teoloških vprašanj

London, 16. avgusta. s. Včeraj je bil po pettedenskih posvetovanjih slovesno zaključen veliki kongres anglikanske cerkve v Lambethu, ki se vrši vsakih 10 let. Kongresa se je udeležilo tudi več močnejših zastopstev pravoslavne cerkve pod vodstvom patrijarha Aleksandrije in delegacije starokatoliške cerkve z nadškofom Utrechta na čelu.

Kongres je naprosil canterburškega nadškofa, naj imenuje komisijo anglikanske cerkve, ki bo z zastopniki drugih dveh cerkev v skupnem delu pripravila spomenico o spornih in skupnih teoloških vprašanjih. Sprejete resolucije kongresa omenjajo med drugim tudi prizadevanja Društva narodov za pobijanje omamnih strupov. Kongres priporoča nacionalne in internacionalne ukrepe, da bi se uporaba omamnih strupov omejila le za znanstvene in zdravniške svrhe.

Kongres omenja končno svojčas med-

kardinalom Mercierjem in pokojnim nadškofom Davidsonom vodena oficijelna pogajanja ter obžaluje, da se je z encikliko prepovedala udeležba članov rimske katoliške cerkve na svetovnih kongresih. Na katerih se razpravljajo o verskih vprašanjih.

Rumunski diplomat sovjetski vohun

Bukarešta, 16. avgusta. g. »Cuventul« obtožuje danes bivšega rumunskega generalnega konzula na Dunaju, Radoia, da je vohunil za sovjetsko Rusijo. Bivši sovjetsko-rumunski upravni poslov v Parizu Besedowski je namreč v nekaterih člankih trdil, da je visoko stoječa osebnost rumunske diplomacije v službi sovjetov. List izjavlja, da je bil Radoia ta oseba. Zaradi tega je bil nedvomno odpuščen iz diplomatske službe ter je pobežnil najbrž v Rusijo.

Pristojnost naših konzulatov v Avstriji

Beograd, 16. avgusta. AA. Ministrstvo za trgovino in industrijo je prejelo od kraljevega poslanstva na Dunaju poročilo o razdelitvi teritorialne pristojnosti poslovanja kraljevskih predstavništva v avstrijski republiki Po tem poročilu spada pristojnost kraljevškega konzulata v Gradcu vsa štajerska, pristojnost kraljevskega konzulata v Celovcu obsega Koroško, Solnograško, Tirolsko in Vorarlberg, kraljeva pristojnost dunajskega poslanstva pa se razteza na Gornjo in Dolnjo Avstrijo in na Gradiškansko.

Obupen položaj potapljačevega se parnika

Wellington, 16. avgusta. s. Položaj, v katerem se nahaja parnik »Tahiti« postaja vedno nevarnejši. Računa se z veliko katastrofo. Neprestano prihajajo brezlični klici na pomoč. Zdi se, da skuša posadka zamašiti luknjo, ki je nastala zaradi defekta na krmlu. Poveljnik broda je izjavil, da bo ostal do zadnjega trenutka na ladji.

San Francisco, 16. avgusta. s. Angleški parnik »Tahiti«, ki je na potu iz Wellingtona v San Francisco javlja, da se nahaja 460 milj od otoka Varotonga v nevarnosti. Semkaj dospela vest pravi, da so bili potniki pozvani, naj se podajo v rešilne čolne. Več parnikov hiti na pomoč.

Drugi dan plavalnega prvenstva v Dubrovniku

Dubrovnik, 16. avgusta. p. Danes so se nadaljevala plavalna prvenstva seniorjev. Rezultati so bili naslednji:

1500 m, prosto, seniorji, finale: 1. Bonacić (Jadran) 24:03, 2. Roje (Jadran), 3. Panjković (Viktorija) 25:3, 3. Čilić (Jug) 25:03, 5. Otruba (Ilirija), 6. Turnšek (Ilirija).

Stanje po prvem finalu: Jadran 21, Viktorija 5, Jug 3, Ilirija 3.

400 m prosto, seniorji, semifinale: I. skupina: 1. Senjanović (Jadran) 5:31, 2. Roje (Jadran) 5:44, 3. Dabrović (Jug) 5:48; II. skupina: 1. Marović (Jadran) 5:42, 1. Bonacić (Jadran) 5:51, 3. Matković (Viktorija) 6:07.

100 m hrbtno, seniorke, semifinale: I. skupina: 1. Neva Bulat (Beograd) 1:36 (nov jugoslovenski rekord), 2. Prekuh (Primorje) 1:38, 3. Wolfart (Ilirija) 1:45; II. skupina: Kaliterna (Jadran) 1:43, 2. Šutić (Jug) 1:45, 3. Gvozdanović (Viktorija).

100 m hrbtno, seniorji, semifinale: I. skupina: Zirovnik (Ilirija) 1:24, 2. Matković (Viktorija) 1:26, 3. Mirković (Jadran) 1:27; II. skupina: 1. Mini (Viktorija) 1:23, 2. Drobnič (Jug) 1:23, 3. Jesih (Ilirija) 1:33; III. skupina: 1. Brbić (Jug) 1:22, 2. Gazzari (Jadran) 1:29, 3. Brković (Jadran) 1:33.

100 m prosto, seniorke, semifinale: I. skupina: Olga Roje (Jadran) 1:21, 2. Neva Bulat (Beograd) 1:28, 3. Jakaša (Jadran) 1:33; II. skupina: 1. Godina (Jadran) 1:28, 2. Senjanović (Jadran) 1:32, 3. Fran (Viktorija).

200 m prsno, seniorji, semifinale: I. skupina: Franković (Concordia Zagreb) 3:23, 2. Jelić (Jug) 3. Nikolačević (Beograd), II. skupina: 1. Fabris (Jug) 3:11, 2. Midžor (Jadran) 3:15, 3. Pazanović (Jadran).

Waterpolo: Jug-Primorje 15:0. Druga tekma med Jadranom in Viktorijo je bila zaradi močnega deževja odgojena.

Dve včerajšnji nogometni tekmi

Beograd, 16. avgusta. p. Danes je gostovala v Beogradu dunajska Vienna, ki je nastopila proti rezervi BSK. Tekma je zelo trpela zaradi močnega deževja. Ostala je z 0:0 neodločena. To je gotovo zelo lep rezultat za oslabiljeno beograjsko moštvo. Gledalcev je bilo zaradi dežja samo 1500.

Zagreb, 16. avgusta. n. Dunajski Wacker je danes igral svojo prvo tekmo proti Hasku. Tudi ta tekma je ostala z 1:1 (1:0) neodločena.

Hmeljski trg

Zatec, (tedensko poročilo) 16. avgusta h. Zaloge iz leta 1929. so skoraj popolnoma prodane. Ta teden se prične obiranje. Na hmeljskem ozemlju Zateca se računa v najboljšem primeru 135 do 145.000 meterskih stotov novega hmelja. Promet z novim blagom še ni zabeležen. S starim blagom je bilo nekaj prometa po 500—600 Kč za 50 kg brez prometnega davka.

VREMENSKA NAPOVED

Zagrebska vremenska napoved: Pretežno oblačno, zmerno hladno, še nadalje nestalno. — Jutranja temperatura je včeraj v splošnem padla za 1 do 3 stopinje in vzhodnih, dočim je ostala nespremenjena ali celo narasla v zapadnih pokrajinah. Nebo je bilo jutraj v južnovzhodnih pokrajinah in v Primorju popolnoma oblačno, na zapadu pa je deževalo. Vetrovi so bili jutraj slabi večinoma iz vzhodnega kvadranta. Morje je bilo ob obali valovito, na odmornu n. mirno.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Menjajoče se oblačno, vendar večinoma jasno in toplejše vreme.

Velik trgovski lokal

s prostornim dvoriščnim skladiščem na Aleksandrovi cesti se ODDA za

1. september 1930.

Prostorni pisarniški prostori

s centralno kurjavo in razsvetljavo se ODDAJO v palači Ljubljanske kreditne banke.

Pojasnila pri upravi bančne palače v Ljubljani. 10410

Absolviranega trgovskega eksportnega akademika

išče velika zavarovalna družba za službovanje pri svoji centrali v Zagrebu. Zahteva se razen šolske izobrazbe popolno znanje slovenskega, srbsko-hrvatskega in nemškega jezika. Ponudbe z navedbo zahtevane plače je poslati na oglasni odd. Jutra pod »Zagreb 1930« 11.445

Naši kraji in ljudje

Spomin na največjo bitko naših zaveznikov Rumunov

Slavno bojišče Maraseta: Zgoraj od sovražnih topov razdejana naselbina, spodaj: rumunska kraljica Marija odlikuje vojnike.

V prijateljski državi Rumuniji se sedaj spominjajo na svojo največjo vojno preizkušnjo. Ta preizkušnja, ki so jo Rumuni junsko prestali, je bila bitka pri Marasesti, ki je trajala od 6. do 19. avgusta 1917. Poleg velikega moralnega uspeha, ki so ga Rumuni v tej krvavi bitki dosegli, je važna ta doba tudi za nas, ker se je tedaj na rumunskih poljanah in planinah, ob Dunavu do Dnjestra in Pruta s krvjo zapisala in utrdila zveza rumunskega in jugoslovenskega naroda. Tedaj v najtežjih dneh se je pokazal pot skupne bodočnosti.

Ob silnem nemškem napadu se je rumunska država s svojo vlado, parlamentom in vojsko umaknila v Moldavijo na dobro tretjino svojega teritorija. Zima 1916 in 1917 je bila strašna. V najtežjih razmerah je bilo treba najprej odpraviti nered, ki je nastal pri umiku vojske in pa zaradi trum beguncev, ki so sledili vojski. Nesrečo je povečala še strašna epidemija legarja, ki je iztrebil cele vasi in več vojaških edinic. Pri vseh teh težavah pa se je rumunska vojska uspešno obnavljala, dasi je zaostala mnogo poprej iz ino zemstva nabavljenega vojnega materiala po ogromni ruski zemlji in drugod. Začetkom leta 1917. pa je vstala nova rumunska vojska kakor feniks iz pepela. Stela je okrog 400.000 mož brez čet v zaledju. Prve dobe se svoje moralne sile in nenavadno hitro dosežene izvežbanosti je pokazala II. ru-

munska armada pod poveljstvom generala Avarasca v bitki pri Marasoti, kjer je odbila velik nemško-avstrijski napad na 30 km dolgi fronti. Sovražnika je potisnila nazaj za 20 km, osvojila 30 vasi, vjela 3500 mož in zaplenila 50 topov.

Druga največja bitka se je bila pri Marasesti in sicer tedaj, ko je bila ruska vojska, ki je operirala skupno z rumunsko, že v razkroju in ko so Rusi zapustili posebno važne postojanke. Nemci so računali, da bodo lahko preko zapuščenih ruskih postojank padli Rumunom v hrbet, a so se kruto prevarali, ker je I. rumunska armada prav naglo zamenjala vse ruske postojanke. Vrstil se je napad za napadom, bile so velike žrtve na obeh straneh. Rumuni pa niso odnehal, dokler ni nemški vrhovni poveljnik Mackensen 19. avgusta prekinil 14dnevno borbo.

Pozneje so se boji nadaljevali še 50 dni in je bil materialni rezultat te velike bitke v tem, da ni sovražnik dosegel niti enega od svojih strateških ciljev, ki jih je smatral v začetku napada za prav lahko dosegljive. Fronta se ni spremenila. Moldavija je bila rešena invazije in rumunska država je ostala nedotaknjena v svojem jedru. Še bolj so bili moralni rezultati. Rumunski vojak je dobil zaupanje v samega sebe in spoznal je, da se z dobrim orožjem in pod dobrim vodstvom lahko meri z najmočnejšim sovražnikom.

Prihranite si bivanje v zdravilišču!

Ako trpite na protinskih in revmatičnih bolečinah, znakih arterioskleroze (poapne- nja žil), če se Vas polasča nespečnost, šumenje v ušesih in omotičnost, potem uporabite **RADIOSCLERIN KURO**. Zdravniško priporočene, prosto prodajne, radiodijum vsebujoče **RADIOSCLERIN TABLETE** pospešujejo obtok krvi v žilah odvod-

nicah in utripalnicah, s čimer se odvrnejo vsi pojavi starosti in ostane delavna moč nezmanjšana. — Vsebinska radija uradno ugotovljena. — Dobiva se v vseh lekarnah. Zaloge in pojasnila: Drogerija na veliko »EMBECKUS«, Beograd, Zrinjskega 37. — Prospekte gratis in franko. 162

Impozantna nova palača zavarovalnice »Dunav«

Nova palača na najdražjem zemljišču

Na stekališču Aleksandrove ceste in Beethonove ulice v Ljubljani raste od 16. julia dalje nova velika palača zavarovalnice »Dunav«. Kakor bo ta nova impozantna palača v eno roko že pred pričetkom dosegla svojevredstven rekord s tem, da je bilo stavbišče doslej najdražje plačano in sicer kvadratni meter po 1700 Din, tako bo drugi rekord dosegla s tem, da bo velika palača že do 30. septembra pod streho. Bo pa to res krasna in moderna petnadstropna stavba, zgrajena iz železobetona v okviru ni konstrukciji, prva te vrste v Ljubljani, obložena po s ploščami iz travertina, sliči na kakor palačo Poštnega čekovnega urada. Notranja oprema in razdelitev prostora pa bo naslednja:

V spodnjih prostorih bo 8 ali 9 soban prirejenih za najmodernejše poslovne lokale, v visokem pritličju bodo pisarne, v petih nadstropjih pa bo vsega 20 udobnih stanovanj za družine, več pa tudi za sam-

ce. Sledeča bodo obsegala predsobo in kopalnico, kar bo pač za samce velika in komfortna novost.

Skupna bo za vse stranke perilnica na podstrešju, kjer bo tudi sušilnica za perilo, nadalje bo seveda podnevi lift stalno vzdrževal promet in pritičje do petega nadstropja, centralna kurjava pa bo urejena po najnovijem sistemu in sicer celotno za vso palačo, a provedena za vsako stanovanje posebej.

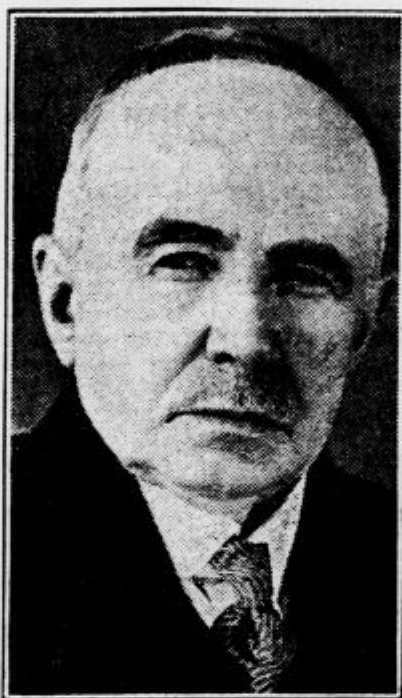
Vsa gradbena dela so poverjena znani tvrdki inž. Dukič in drug, ki jih izvršuje po načrtih renomiranega zagrebškega arhitekta Sunka, proslavljenega po načrtih za oba zagrebška velika in moderna hotela »Esplanade« in »Milinov«. Troški za gradnjo reprezentativne palače zavarovalnice »Dunav« so preračunani na osem milijonov dinarjev. Zato pa bo nova stavba res tudi v kras središču mesta Ljubljane, zavarovalnici »Dunav« pa v čast in ponos.

Josip Mešiček – 70letnik

Maribor, 16. avgusta.

Te dni je, kakor smo na kratko že javili, obhajal v ožjem družinskem krogu 70letnico svojega rojstva priznani solnik g. Josip Mešiček, nadučitelj v p. in hišni posestnik v Krčevini pri Mariboru. Rojen na Blanci pri Rajhenburgu, se je šolal pozneje na drž. učiteljsko v Mariboru, kjer je l. 1879. maturiral, dočim je izpit učne usposobljenosti prebil v Gradcu. — Služboval je kot učitelj eno leto v Pišecah, šest let v Brežicah, kot nadučitelj pa šest in pol leta v Globokem in nato 29 in pol leta v Sevnici. Tam se je l. 1905, vdrugič poročil z učiteljico Anko Černejevo, sestro šol. nadzornika v p. g. Ludovika Černeja; letos 5. marca sta obhajala srebrno poroko.

V Sevnici je kot narodni prosvetitelj deloval prav intenzivno. Trško ljudsko šolo je razširil iz štirirazrednice v šestrazrednico s paralelko, poleg tega je ustanovil obrtno in trgovsko nadaljevalno šolo; za poučevanje in vodstvo na tej šoli se je bil poprej usposobil v posebnem učnem tečaju v Gradcu. S pomočjo kateheta g. Podvinskkega je ustanovil šolarsko kuhinjo, ki je obstajala mnoga leta do izbruha vojne. Okoli 300 otrok je dobivalo v njej dnevno toplo hrano. Vsa leta svojega službovanja v Sevnici je bil član trškega občinskega odbora, med vojno celo poslovoodeči županov namestnik. Več let zaporedoma je bil tudi član in tajnik okrajnega zastopa. Marljivo je sodeloval pri narodnih prireditvah, istotako pri učiteljskem društvu za brežiški in sevnški okraj. — Schulvereinu je bil trn v peti, zato ga je nadučitelj Tomitsch na sevnški šulferajnski šoli silno mrzel in denunciral, kjer je bil mogel.

Menda je bila sevnška ponemčevalnica edina na Sp. Štajerskem, ki je Schulverein ni mogel spraviti v oskrbo dež. odbora, in to je bila Mešičekova zasluga. Samoumevno je g. Mešiček moral prenašati zaradi tega hude šikane s strani oblasti. Služboval je skupaj 43 let, zaradi bolezni je moral stopiti v pokoj, preden je izšel uradniški zakon. — Vzgojil je poleg dveh, treh generacij v jugoslovenskem duhu tudi lastnih 5 sinov in 5 hčera. — Jub. bilantu Mešičku želimo vsi, ki ga poznamo, da bi doživel še mnogo let v zdravju in sreči.

Pred škofjeloško sokolsko proslavo

Škofja Loka, 16. avgusta. Doba narodnega prebujanja, ki je v najtrših časih in razmerah priključila Narodnim čitalnicam nepomirljive in odkrite borbe za svobodo slovanstva, je našla svoja tla tudi na škofjeloških tleh z ustanovitvijo telovadne čete Sokolov. Ustanovljeno Sokolsko društvo pač ni imelo lahke poti — saj so Ločani sami le izza oglov, špranj in ovinkov opazovali prihod prvih rdečih srajc Sokolov, prihajajočih preko pušalskega mostu. Treba je bilo orati ledino — dvakrat težko, ker je imela Tyrševa ideja med oblastniki in tudi med ljudstvom samim dovolj nasprotnikov.

Ako zaznamuje loško sokolstvo v tretjem deceniju svojega dela uspehe, porast in vsestranski napredek, gre zasluga od one pešičke zavednih Sokolov ustanoviteljev preko preganjanj, trpljenja in truda v današnje dni, ko je sokolstvu dana vsa možnost, da razvije svoja krila v poslednjo kočjo in vas.

Ponosni in prelepi Sokolski dom, močne telovadne čete dece, naraščajo in članov se pripravljajo za zopet pred javnostjo manifestirajo za zmogovito idejo prosvitljenosti, napredka, bratstva in enakosti. Nedelja je zopet posvečena Sokolu!

Loški Sokol se svojega poslanstva zaveda in dana mu je nova velika naloga, da privede v svoj krog še večje število bratov in sester iz vrst delavca in kmeta, živečega na prostiranih livadah škofjeloške okolice od Sore do Zabnice in preko obeh dolin do Poljan in Selc.

Ko stopajo telovadci pred tisočglavo množico, naj vedo, da so nositelji tiste dobe, ki še silneje in glasneje zahteva dela na dvigu sile telesa, da so poslanci brezkompromisnega jugoslovenstva, ki imajo pred seboj cilj ustanovitve novih sokolskih gnezd povsod, kamor segata ime in volja.

Škofjeloškemu Sokolu, ki stopa 17. t. m. v bratski skupnosti z jugoslovensko vojsko na telovadna tla, želimo največ napredka in razmaha.

Bratom in sestram sokolski zdravo!

Telesno zaprtje, slaba prebava, abnormalno razkrajanje in gnjiloba v črevesju, pomnožena vsebina kisline v želodčnem soku, nečistost kože na obrazu, na hrbtu in prsih, čermašti turi, marsikateri katar, motne sluznice preidejo z uporabo naravnih »Franz Josefovih« grenčic. Številni zdravniki in profesorji uporabljajo »Franz Josefovih« grenčic že desetletja pri odraslih in otrocih obeh spolov z največjim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specijalnih trgovinah.

Naš častni občan g. Jezernik

Luče v Savinjski dolini, 16. avgusta. Danes bo izročil župan občine Luče na čelu celega občinskega sveta diplomu častnega občanstva posestniku in gostilničarju g. Vinku Jezerniku, lastniku turistom in letoviščarjem znane restavracije »Slovenec« v vasi Luče.

Občinski svet je v svoji seji dne 8. julija potrdil soglasno sklep, da se imenuje g. Jezernika za izredne zasluge, ki si jih je pridobil za občino tekom zadnjih dveh desetletij, za častnega občana. To redko odlikovanje si je g. Jezernik v polni meri zaslužil. Po vrnitvi iz Amerike je bil kot mož, ki si je v svetu pridobil mnogo izkustev, izvoljen v občinski svet in po kratkem času za župana. Kot župan je deloval 7 let in je med vojno silno mnogo koristil občini. Odlikovanec je deloval skupno z obč. tajnikom sedaj 88-letnikom g. Pustoslemškom. Dal je inicijativo in je bil soustanovitelj gasilskega društva, kmetijskega konzumnega društva ter lesne zadruge in načelnik tujskega prometnega društva. Njemu gre v prvi vrsti zasluga, da se naša vasica polagoma razvija v lepo gorsko letovišče. On je med prvimi, ki se poteguje za zgradbo ceste Luče—Kamnik, kot mož, ki gleda v bodočnost. Želja soobčanov je, da vztraja pri svojem delu in da zdrav ter krepak energično stremi napram cilju »zveza Savinjskega kota s centrom Slovenije«.

Jubilej najstarejše ljubljanske perice

Ljubljana, 16. avgusta

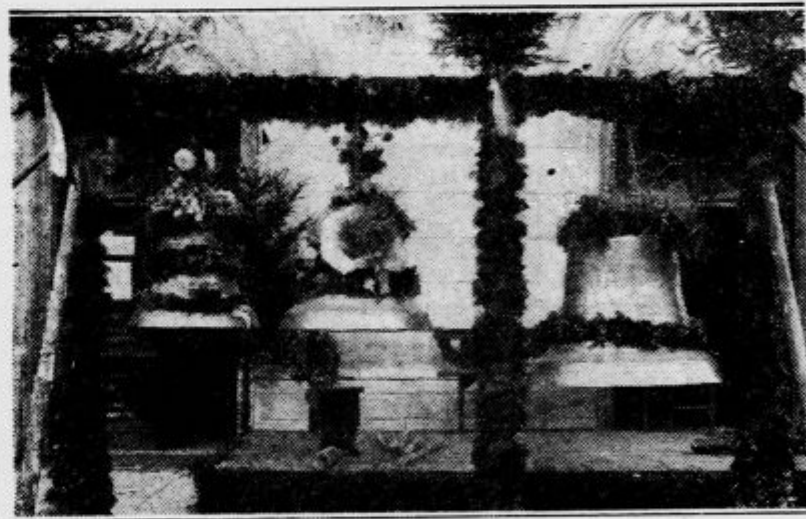
V ponedeljek praznuje 80-letnico svojega rojstva na Zabjaku in daleč okrog znana mamica Marija Vidmarjeva ali Topličarjeva Micka, najstarejša ljubljanska perica. Na svetu je užila mnogo razočaranj, življenje pa ji je naklonilo tudi mnogo le-

Učiteljski tečaj za dečja ročna dela v Mariboru

se je — kakor smo že poročali — vršil od 15. julia na deški meščanski šoli pod vodstvom ravnatelja g. Dragotina Humeka, katerega nam kaže slika spodaj v sredini med udeleženci. Tečaja se je udeležilo 23 učiteljev in 3 učiteljice. Ko je bil tečaj 15. t. m. zaključen, se je otvorila ravno tam, kjer se je vršil, pestra razstava na tečaju izdelanih najboljših izdelkov iz raznih strok

Novi krški zvonovi

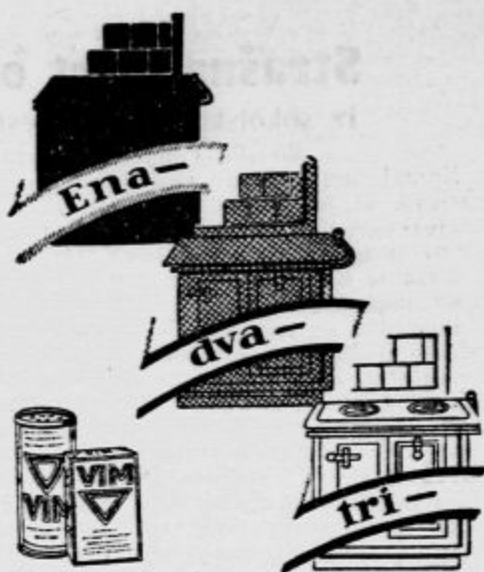
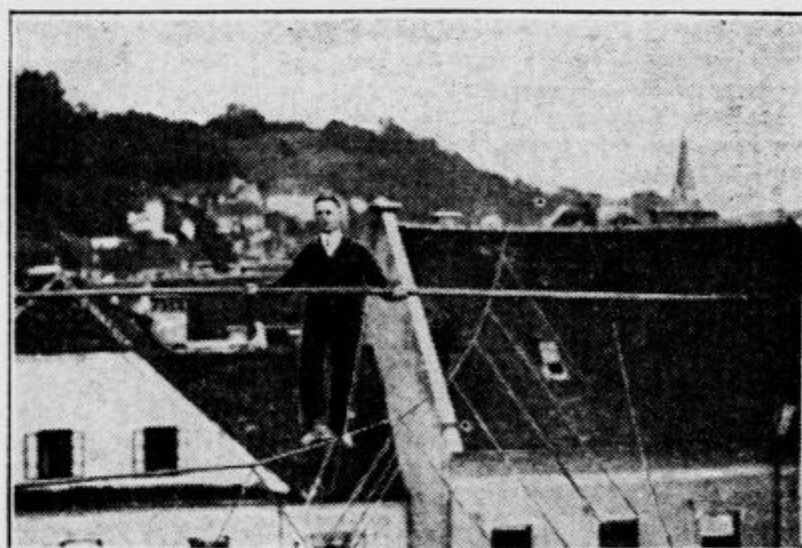

Kakor smo že poročali, so v nedeljo 10. t. m. v farni cerkvi v Krškem zapeli po slovesni blagoslovitvi (pri kateri je sodelovala godba gasilnega društva in pevski zbor g. Candra) novi zvonovi. Slika nam jih kaže okrašene in razpostavljene pred cerkvijo. Največji, ki tehtata 1031 kg, je oglešen na glas E, drugi, težak 484.50 kg, na glas Gis, tretji, težak 309 kg, pa na glas H. Zvonove je vili zvonarna v št. Vidu nad Ljubljano.

Akrobat prof. Strohschneider pri izvajanjih na žici

napeti z realnega poslojpa preko Vegove ulice na Glasbeno matico. Drzne akrobacije g. Strohschneiderja privabijo k vsaki predstavi mnogo gledalcev, da jih je polna vsa ulica od Napoleonevega spomenika do Kongresnega trga.

Akrobat se je pred prihodom v Ljubljano produciral v Zagrebu, kjer je našel za svoja izvajanja velikansko zanimanje meščanov. Da ni motil svečanega razpoloženja kongresnih dni in s svojimi predstavami odvajal ljudstvom od prireditve evharističnega kongresa, je prišel za par dni v Ljubljano kazati umetnost »žičnega plesalca«. Kar izvaja na žici, je res umetnost svoje vrste, saj se kreče po njej kot baletka na parketu. Akrobat ima hvalečne gledalce, Ljubljana pa svojo senzacijo.

Z VIM-om očistite
Vaše štedilnike
in pa peči!

pih in prijetnih trenutkov. Zdrava in tako rekoč krepka je tudi še ob svojem visokem jubileju. Res da ji tu pa tam nagajajo bolečine v nogah, ki pa spet minejo in ona stopa zopet lahko in se drži pokonci kakor jelka. Njena pokojna mati je bila oskrbnica starih »Marijinih« toplic na Ljubljani tik Zabjaka polnih 45 let. Takrat ji je pomagala tudi mlada Micka, ki pa se je že s svojim 20. letom posvetila obrti pranja in je prala na Ljubljani dolgi 50 let za gospode in gospe, mlade in stare. Bili so boja lepi časi takrat, ko so perice čofale ob kraju Ljubljane ob perivnike in dražile ter bile dražene od porečnih ribčev in čolnarjev, ki so veslali gor in dol po zeleni Ljubljani.

Vidmarjeva mamica praznuje istočasno s svojo 80-letnico še drug jubilej, namreč 79-letnico odkar živi v sedanjem, skromnem stanovanju na Zabjaku št. 14, v znani Koširjevi hiši, pred katero radi posesti na toplem solcu in se pogovarja s svojimi ljudmi ter sosedami. Seveda pa jo tu pa tam pokliče dolžnost, da vstane, stopi k štedilniku in kuha ter skuha kosilo ali večerjo. Da, celo težji del se ne ustraši in naš poročevalec je nemalo presenečen, čul, da je nedavno poribala celo lesena tla v stanovanju.

K 80-letnemu jubileju stare, duševno in telesno tako ohranjene mamice se pridružujemo s svojimi čestitkami poleg drugih tudi mi in ji kličemo: Še na mnoga leta!

Med. dr. Leo Šavnik

specijalist za ženske bolezni in porodništvo

ne ordinira od 15. do 28. avgusta
11414

Strašna smrt od električnega toka

Iz sokolskih vrst je nesreča zopet iztrgala vrlo mladenco

Rimske Toplice, 16. avgusta. Komaj smo pokopali nesrečno Berto Plazzerjevo, ki je utonila v Savinji, že se je včeraj okrog 17. raznesla vest o tragični smrti druge vzorne Sokolice, Marije Zupanove iz Rimske Toplice. Ubila jo je visoka napetost falskega električnega toka.

Popoldne se je podila s 55-letno sosedo oljeto Trglav na sprehod. Od železniške postaje sta se podali k novi stavbi kopališča, ki ga gradi g. Ulich. Stavba je že domala dograjena in jo obiskuje zadnje dni mnogo domačinov in tujcev, ki se zanimajo za moderno kopališče. Tik nad stavbo vodi odtok visoke električne napetosti, ki vodi iz transformatorja z napetostjo 220 voltov. Marija Zupanova je z drugim vred ogledovala najprej kabine, potem pa hotela s hodnika na prosto. Iz kabin je stopila prva trgovska vajenka Štefka Razmanova, ki pa je šla po srečnem naključju mimo električne žice, ki se je od droga vila po tleh. Na električno žico pa je stopila Marija Zupanova in jo je tok takoj treščil ob tla. Ob tla je vrglo tudi njeno spremeljevalko Jožefo.

Ponesrečena Zupanova se je še v polni zavesti skušala oteči žice, omotane okrog rok in nog, na enkrat pa je omahnila ter se tudi z glavo dotaknila žice. Komaj slišno je še spregovorila: »Pomagajte!« Na pomoč ji je prišlo Ferdinand Mlakar, toda tudi njega je treščil tok ob zid. Marija Zupanova je umrla v 6 do 8 minutah.

Težko poškodovana Jožefa Trglav je z največjo težavo prišla do doma, kjer leži sedaj vsa zbita in omamljena. Na kak način se je dogodila strašna nesreča, še ni

dognano, domneva se pa, da so otroci pri igri metali kamenje proti električnemu drogu ter zbili eno od žic na tla. Gotovo je, da se žica ni sama odtrgala.

Ponesrečeni, komaj 20-letni Mariji je skušal pomagati zdravnik g. dr. Hočevar iz Celja, a je bilo vse že prepozno. Truplo so prenesli v neko kabino in pozvali orožnike, da rvedejo preiskavo. Po zaslišanju priča so truplo prepljali na dom in položili na mrtvaški oder. Pogreb nesrečne Marije Zupanove bo jutri, v nedeljo na domačem pokopališču.

Ferdinand Mlakar, ki ga je tok vrgel ob zid, je drugače ostal nepoškodovan, neki kleparski pomočnik, ki je skušal Zupanovo potegniti od žice, pa je dobil težke opekline po rokah. Vsi drugi, ki so hodili okrog žice, so po srečnem naključju utekli nesreči. Da so nesrečo zakrivali otroci, je verjetno, krivda pa je tudi v tem da na peljava ni bila zavarovana in da je lahko vsakdo prišel na teras, nad katero so žice napeljane tako nizko, da se jih lahko vsakdo dotakne.

Marija Zupanova je bila najstarejša hči uslužbenca železniške čuvajnice. Bila je šivilja in s svojim zaslužkom je podpirala družino. Oče, ki je na spodnji čuvajnici opravljal službo, je naekrat opazil trumo ljudi, ki se je zbirala okrog okrog nesrečne žrtve. V naslednjih trenutkih je tudi zvedel vso strašno resnico.

Tragična mrt pridne mladence in zveste Sokolice je vzbudila splošno sočutje in je gotovo, da se bodo člani domačega Sokola in sosednjih društev polnoštevilno udeležili pogreba.

Umor v Črnem potoku

Sin osumljen, da je pred dobrim letom zavratno umoril svojega očeta.

Ljubljana, 16. avgusta.

Prebivalstvo velikotoplicke in sodražke pokrajine je dne 8. aprila lani razburjal zakoniten umor 60-letnega posestnika in lesnega trgovca Antona Jakopiča, p. d. Hribarca iz Pozniškega blizu Črnega potoka. Posestnik Jakopič je bil v domačem kraju in okolici spoštovana oseba. Dne 7. aprila zvečer se je mudil po opravkih v gostilni g. Andoljške na Karlovcu, nakar je pozneje domov grede zavil se v gostilno g. Jakliča na Kovpi. Tam je ostal v pogovoru z domačimi ter drugimi gosti skoro blizu do polnoči. Pil je le neko malenkost in se nato napotil domov. Odsel je po znani poti proti Črnemu potoku. Komaj pa je minulo dobrih 10 minut, ko so v Jakličevi gostilni zaslišali nenadoma dva strela. Ljudje so postali sicer zaradi strela pozorni, ker pa niso pozneje čuli nobenega glasu, so se pomirili in odpravili k počitku. Istočasno je začela strelati tudi Jakopičeva hčerka Micika, ki je odprla okno in jela klicati. Strele je čul tudi domači hlapec Ivan Marinišek, ki je spal na hlevu. Stari Jakopič je stojič pred žago malo vstran hiše ječe govoril nerazumljive besede, od katerih je Micika razumela le: »hej, hej!« Takoj nato je Micika odprla okno in videla očeta pasti po tleh. Hitela je zatorej klicati domače, nakar so odšli ven vse štiri hčerke in mati. Očeta so ženske dvignile ter ga ponesele v hišo. V sobi je mož še nekajkrat globoko vzdihnil in zaječal, nakar se je onesvestil ter umrl. Kroglja ga je pogodila v prsa. V hiši je nastal seveda vik in krič. Prihiti so precej oddaljeni sosedje in izvedeli, kaj se je zgodilo. O strašnem dogodku so bili obveščeni orožniki šele okrog 7. zjutraj, nakar so se seveda hitro podvzivali na kraj zločina. Preiskali so ves

teren in so našli na snegu, ki je bil na osončni poti, več sledov krvi. Zasledili pa so tudi stopinje neznanca, ki so vodile po pobočju navkreber v gozd. Med ljudmi so se jele širiti razne govorice in naposled je bil aretiran po dveh dneh zaslišanja pri nekem J. S. Imenovanega so odvedli v zaporo v Novo mesto, a je bil po daljšem času zaradi pomanjkanja dokazov izpuščen. Preiskava se je nato od strani orožnikov vodila še v več smeri, toda brez uspeha. Zadeva je počasi zaspala.

Te dni pa je nenadoma prišlo v stvari do hipnega preokreta. Jakopičeva vdova se je pred nekaj dnevi jezila na svojega najmlajšega sina in v razburjenosti izrekla neke besede. Čula jih je neka sosedka, s katero so Jakopičevi v neprijateljstvu. Navedla je orožnikom, da je Jakopičeva dejala: »Boš se ti postal tak, kakor Tone, ki je očeta ubil!« — Na podlagi te izjave so orožniki takoj pričeli s poizvedovanjem in na podlagi raznih okoliščin so v Ložu aretirali starejšega sina Jakopičeve, bivšega posestnika iz vasi Otav, kjer je bil priženjen. Govorica pravi, da se je imenovali prepiral z očetom zaradi dedščine in da je on izvršil umor. Anton Jakopič je bil najprej v zaporu v Cerknici, odkoder pa so ga izročili v zaporo v Novem mestu. Če je res on zločinec, bo pokazala ponovno uvedena stroga preiskava.

Vremenske skrbi prekmur-skih kmetov

Dol. Lendava, 15. avg.

Letošnje poletje je kaj čudno z vremenom. Ves julij je bil jasen, brez megle in oblakov, prav vroče solnce je popolnoma izsušilo zemljo. Ponekod je kazala koruza prav slabo in bati se je bilo, da bodo jesenski pridelki slabi in pičli. Najbolj kritično pa je bilo glede krme. Starejša sena je bilo malo, otava pa je bila popolnoma ožgana. Povsod je vladała občutna suša.

Končno je prišel dolgo pričakovani dež, ki je namočil zemljo in ozelenil polja in travnike. Dežuje pa sedaj že ves teden tako, da imamo dežja preveč. Res je to deževje vilo kmetu mnogo upanja, da se bodo v jeseni obilneje napolnile shrambe, a za enkrat je dežja čez zaželjeno mero. Ako bo deževalo še naprej, obstoja nevarnost, da bo prišel krompir gniti na njivi. Nevarnost pa preti tudi vinogradom.

Zadnje močno deževje je napolnilo reke, da struge niso zmogle vse vode in je voda stopila čez bregove. Razlila se je zlasti Mura, ki je s svojo blatno vodo poplavlila obrežna polja in travnike. Danes vedan voda v Muri stalno narašča in, ako bo v njenemu gornjem toku še več dežja, se je bati večjih poplav. Že sedaj je voda uničila po obrežnih senokosih otavo, pa tudi že pokošeno seno je odnesla. Tudi na polju je precej škode, tako da so nekatere obrežne vasi dokaj občutno prizadete. Ljudje so v strahu, da jim bo voda vzela mnogo upov na ugodno jesensko žetev.

Promet z brodovi na Muri je povsod prenehal in se vrši le s čolni, v katerih pa je vožnja po deročih valovih prav nevarna. Tudi mlini so prenehali z obratom in jim preti nevarnost, da jih voda razdere. Voda je prišla tako nenadoma, da si last-

niki niso mogli mlinov spraviti na varno. Razen mlina so tudi drugi potoki močno narasli, da kateri pa sicer ne preu večja nevarnost.

Gospod kanonik in »Jutro«

Ze dolgo ni bilo, g. urednik, takakega poročila iz naše metropole, lepe voglanske doline. Ta tudi pri nas se glagolno, usodno se prav razveseljuje razvoja nas »Jutro«, ki ima sedaj preko 60 članov in lovavcev, poleg tega pa lepe vrste naraščajo in dece. Dne o. t. m. je priredilo društvo svoj nastop, ki je bilju neugodnemu vremenu krasno uspel. Seveda smo imeli tudi srečolov, ljudsko veselico in marsikaj, kar ne smem izdati in vas prosim g. urednik, da drugič tudi vi priuete.

Tretkele nedeljo, 10. avgusta, pa smo imeli zopet posebnost v St. Jurju, in sicer takšno, kakršne nismo več pričakovali. Nas gospod kanonik se je spravljal nad strupene in veri sovražne »čajtege« in je zgolj njim posvetil vso pridigo. Ko bi šlo res za tako giftno stvar, ne bi nasprotovali, toda gospod kanonik se je spravljal nad »Jutro« in »Domovino« in razlagal nekako takole:

»Ta dva lista sta tudi v tukajšnjih krajih zelo razširjena. Ljudje ju mnogo čita, jo, a ne vedo, da sta strup za naše dobro ljudstvo in da je bojda smrtni greh take liste čitati; treba jih je takoj v ogenj vreči, ako nečemo da bomo v peklju goreli.«

Gospod se je spravljal tudi nad ubogega invalida, ki prodaja nedeljsko »Jutro«, da zasluži par dinarjev, in potem svaril vernike, naj za božjo voljo »Jutra« ne kupujejo. Na vse pretege je pa gospod seveda priporočal tako zvano »katoliško časopisje«. Ali ne diši to po grdi posvetni konkurenci?

Firbec me žene, gospod urednik, da bi mi povedali, po katerem paragrafu kanonskega prava sta »Jutro« in »Domovina« leglo »smrtnega greha« za tistega, ki ju čita. Meni to nikakor ne gre v glavo. Vprašam tudi, ali je dopustna taka gonja proti listom, ki so bili že od nekdaj jugoslovensko orijentirani. Ali se taki gospodje res ne zavedajo, da je greh to, kar delajo oni sami s takim početjem?

Ubogi invalid je v nedeljo po pridigi razprodal vso zalogo »Jutra« v par minutah, ker je naše poštene možakarje »firbec matral«, kaj za božjo voljo ste, gospod urednik, »uštimali«, da so naš gospod tako hudi.

Gospod dopisnik, hvala vam za vaše zanimivo poročilo. »Jutro« je moralo v desetih letih svojega izhajanja prestati nešteto napadov od najrazličnejših strani, a vedno je izšlo še bolj okrepjeno. Ni bilo sredstva, ki bi ga nasprotniki že ne uporablili proti nam, od neumnege obrekovanja do kaznjivega izsiljevanja, vsakokrat pa se je kraj »Jutroviha« čitateljev in prijateljev še tesneje združil in se še bolj razširil. Tako šteje »Jutro« danes več naročnikov in čitateljev, kakor vsi drugi dnevniki v Sloveniji skupaj, ako ne štejemo »Slovenskega Naroda«.

Zato se tudi vam ni treba razburjati zaradi pridige g. kanonika, tem manj, ker poročate sami, koliko je zalega. Vi, vsi »Jutrovci« naročniki in vsi oni, ki so ga pri vas v nedeljo, opozorjeni s »prižnice«, prečkali in čitali, pa veste iz lastne izkušnje, da so čitki proti »Jutru« neutemeljeni in da v njem ni ničesar, pa tudi res prav ničesar, kar bi bilop roti veri in božjim zapovedim. Zato imate v tem pogledu prav gotovo vi vsi ravno tako mirno vest kakor mi —

»Jutrovi uredniki.

Savinjsko pismo

Grobjla, 16. avgusta.

Zima se ponuja v letu, vse narobe je na svetu, ko da splošen je zapik. Kje nam vstal bo rešenik?

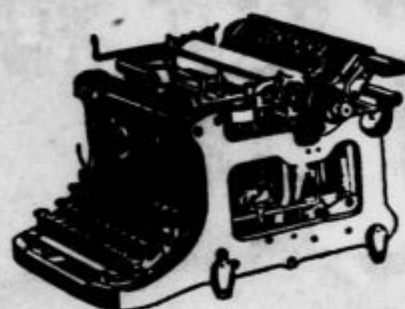
Tako je pel in brundal na razglašeno kitaro na včerajšnjem shodu Matere Božje v Petrovčah tisti slepec, ki je nekoč zložil in prepeval po gostilnah in pročenjih pesem o hmelju. Vesela pesem je bila: o obiranju, sušenju in prodaji; o ponosnih zalčanih, burnih veselcih in razkošnih svatovanjih... Res neprijetno vreme se nam je napravilo in zdrkne živo srebro ponoči pod deset stopinj. Obiralki hukajo v mokrih jutrih v premle roke. Kakor da smo sredi septembra: nalivi, poplave in sneg na planinah.

Nerodno je res tako vreme, vendar ni nesreče brez sreče. Vse oči so uprte v Nemčijo, tja na Bavarsko, kjer je zaradi tega deževnega vremena popadla peronospora večino pridelka in celo na Češkem strižijo hmeljarji z ušesi v skrbi, če bo tudi njihovo slavno rožico popadla bolezen, kakor jo je načela 1926. leta.

Strokovnjaki so prepričani, da je najboljši pisalni stroj

CONTINENTAL

SAMOPRODAJA:

IVAN LEGAT

11450

LJUBLJANA

PREŠERNOVA ULICA 44

Tel. int. 25-98

MARIBOR

VETRINJSKA UL. 30

Tel. int. 2434

Sava pada...

Litija, 15. avgusta.

Po včerajšnjem naglem naraščanju Save so ljudje pričakovali, da se bo rjava tekočina še bolj dvigala. Ljudje so se z grozo spominjali na silno naraščanje reke Save leta 1923, ki je 29. novembra narasla v mogočen veletok. Tiste hude ure pridejo zasavcem vedno v spomin, kadar ima naš izkušeni opazovalec vodomerske postaje g. Tiran iz Litije okrog svoje službene hiške kaj več posla. V teku včerajšnjega dneva je Sava narasla za dva metra in četrt. Najvišji vzdig je bil med 14. in 15., ko je znašal 287 cm nad običajno savsko višino. Oni ljudje, ki imajo poleg brega spravljeno svoje imetje, so že pričeli odnašati predmete iz nevarne bližine. Temno valovje je valilo s seboj polno lesa, korenin; priplaval so mimo cela drevesa, ki jih je rekla nekeje med potjo izruvala.

Dolgoletni opazovalec litijske vodomerske postaje g. Tiran je povabil našega poročevalca s seboj v vodomersko opazovalnico. Prijazni gospod mu je tolmačil razne podrobnosti. Prav zanimivo je pogled na grafično razkaznico vodne višine. Vsa opazovalna naprava se neprestano trese. Litiska opazovalnica (take opazovalnice so pri nas še v Kranju, Krškem in Brezicah) mora oddajati stalne prijave v primeru, da je voda preskočila svojo običajno višino v izmeri 150 cm.

Lansko leto je bilo precej suho in niso imeli vodomeri nikakih posebnih pregledov. V celnem letu so oddali le 4 brzojave, ki so šli na ostale vodne postaje in pa na naslov luške kapetanije v Beograd. Zaradi nevarnega porasta je oddal g. Tiran samo včeraj tri brzojave, a davi še enega, s katerim je sporočil, da je Sava padla.

Ljubljana, 16. avgusta.

Včeraj je kazalo, da se bo vreme obrnilo na boljše. Po polnoči pa so se nebeske zatvorske zopet odprle. Sprva je bil bolj po malem deževalo, proti jutru pa je že precej močno nalivalo.

Kljub ponovnemu dežju pa Sava ni prekorajila prejšnjih dvigov. Struga se polagoma čisti.

Danes popoldne se je nebo zjasnilo, skoraj prečiščeno ozračje so se svetlele naše planine, ki so bile te dni s snežino na novo prepletkane. Prav prijetno presenečenje po dondolski uverturi, ko je okrog 9. močno treskalo.

Gostilna Ražem

na Žabjaku, Ljubljana

je prejela večjo količino raznih izvrstnih VIN, katera se bodo točila po zelo znanih cenah:

Belo iz Slov. goric	po Din 16.—
Dolenjska črnina	> > 16.—
Dolenjski cviček	> > 12.—
Dalmatinsko belo Ia.	> > 12.—
Dalmatinsko črno Ia.	> > 10.—
Kraški teran	> > 24.—

Dobi se tudi vedno surova šunka, pravi ovčji sir, v četrtkih in petkih sveže morske ribe. — Prvovrstna primorska kuhinja! 11451

Priporočata se za obilen poset

Anton in Marija Ražem.

Iz skritega kotička

ali: Prevoje so goré — sveta Ana pa čez nje...

Silvnica, v avgustu.

Včasih so nas imeli hudo za norca, zmerjali so nas s hribovci. Reklo so, da smo lepeni od pet do glave. Da je ves naš kot »oplankan«. V naših krajih da ima dolg čas mlade. Pa še druge take gorostasnosti nam je napravil kultivirani svet, če smo se kdaj mogli in upali kje prikazati. Kaj smo bili mi krivi, da smo bili do nedavnega odrezani od sveta? Je pa tembolji cvetela turistika, ko smo jo mahali po 5, 4, 3 ure do tiste ljube »lukematije« tam na Grobelnem. Po kozjih stezicah in ob vsakem vremenu smo jo mahali.

Ob deževju je v naših krajih blato najbolj obrodilo. Ilonica, pa kakšna! Mastna, da so se muhe po berglah hodile. Pa je zašel enkrat eden tistih, ki so se nam radi smejali, po opravkih k nam. Nebo ga je bogato poplačalo za vso njegovo ošabnost. Kako je bilo to zabavno, ko je ves obupan pravil, da mu je blato zgoraj pri čevlji notri teklo, da ga je doma kar zival iz njih in si sploh komaj življenje otehl doma z vročo kopeljo in s frotiranjem! Nas hribovcev pa seveda ni bilo nič škoda, če smo bili vedno in vedno izpostavljeni takšnim zemskim dobrotam.

A božji mlini meljejo počasi in na drobno in danes se držimo dvakrat tako imenito kakor drugi, ko drčimo v avtomobilčku ali

svetli kočiji skozi ves prej tako zapuščen in zasmehovani svet od Pilštajna skozi središče vsega slabega, Prevorja, mimo Žega kamor je bila le kuga enkrat našla pot, pa naprej do Košnice, kjer je najudobnejše taboril in bil tudi nazadnje ustreljen slovit ropar Gužel, in do Silvnice, katere prebivalci se že več niso prištevali k nam, k »rovčarski eliti«. Tu je že pričel »sveta«, odkritega davno pred Ameriko. Pri nas pa ne. Mi smo podrli plot šele lansko jesen, takrat ob otvoritvi nove ceste. Zato je pa tudi bilo v Žegu toliko gospode in avtomobilov, kakor si takega ves tamošnji živeli prej še naslikati ni mogel; še v mislih ne. Nu, in od takrat je v naši kroniki, ki prej ni imela beležiti nič kaj prida, z velikimi črkami ovekovečen ta dan miru in sprave z ostalim svetom: »Dne 13. oktobra smo svoječasnno podrli trdnjavo naših krajev ali kakor jo je svet imenoval, naše planke in smo dovolili, da se smejo ljudje odslej tudi voziti, domačini in tujci, akoravno pešadija ni zabranjena...«

In danes... To bi morali videti vi, ki ste svet prej poznali! Vedno več kolesarjev, kočij, motorjev (tudi takih s prikolico) in avtomobilov se izgublja v našem »pragodu«. Za prebivalce je vsak nekaj posebnega in zdí se nam, da kar izgubi na vrednosti, ko privozi spet v že prej poznane kra-

je. Je res imel prav naš prerok Uhaček takrat, ko so merili ceste: »Nič kaj prida ne obeta. Sedaj se tatje ne vedo za nas, potem se bojo pa lumpje vozili s kokicli (biciklij) motovili (avtomobili) in listragami (zrakoplovi). Pa še gilih mi moje koče. O ti sveta Pomagavka!« — Pa ni hudega niti Uhačku sedaj. Ima vsaj zabavo, ko vidi precejšnje uresničenje svojih prorokovanih.

Kar dobro je, da je tako. Samo, ko bi bilo to že prej. Recimo pred 35 leti, takrat, ki je bila prva birma na Prevorju. Ubogi škof! Še na mrtvaškem odru se mi je smilil v dno duše. Bilo je treba, da so gospoda škofa teko, težko pripeljali na hribček Sv. Ane. Veste, ceste ni bilo. Ceste. Konje so si farani izposodili tam neke blizu Ormoža in so bila prva kljugeta, ki so stopila na naša tla. Voz je moral biti dober senen. Znosili so pač nanj vse blazine in »povštre« — pa hajd škofu nasproti! Ničče izmed vernih faranov ni smel izstopati, saj bi jih gospod škof utegnil presteht in če bi ne bili vsi? Sicer pa urico hoda je komaj do tja. Kaj to turistu! Nu, in so šli naši ljudje v Lesično. Naložili so škofa srečno na voz, za vozom so se razvrstili pobožni verniki po dva in dva. Župan pa, ki niti pobožen ni bil, se je prekomerno zavedal dolžnosti. Stopil je pred voz in začel moliti rožni venec. Pa se je oglasil gospod škof: »Saj še nisem umrl!« Nekaj jih je zardelo, pa ko niso vedeli, kako bi, da bi bilo bolj prav. Je res križ! Saj birmo potem tako ni bilo več pod tistim škofom v tem kraju. Danes,

ei, danes je to špas!

Kako na s tuiskim prometom? Slabo, pre-sneto slabo. Dokaz: Nekoč smo naročili urarja, da popravi cerkevno uro. Iz mesta. Seveda iz Celja. Do Prevorja je samo 6 ur hoda. Dobro si ga je zapomnila krčmarica Križena Neža. S seboj je imel potni kovčeg, kakršnega še ni bila videla. To je rada pripovedovala vsakemu. Mine leto in pride spet takšen potni kovčeg s potnikom v njeno gostilnico na četrto vino. »O, vi ste pa tisti!« gospod, ko so na Prevorju ure popravljali! ga radostno pozdravi Neža. Pa se je hudo vrezala. Ta gospod je bil prvič na Prevorju, silno učen, pozneje celo minister. Sicer je pa ta Križena Neža zelo dobrega srca. Koliko prejšnje (kruh, ki ni vzhajan) je razdelila med one, ki so med vojno gladovali! Koliko graha in salate je znosila prevorski inteligenci, ko jo ta zaradi vetra na hribu še ni premogla! Dobra duša, ki je znala vsakega zabavati Pa še zna. Mož je bil tih, kakor ustvarjen za Nežo: lep par. Mož šepa na desni. Neža pa na levi nogi, pa to nič ne stri! Dobra oštrija, starega kova sta bila oba. In ona s svojim spominom! Vedela je pripovedovati celo o tistih, časih, ko je bila v naših krajih še lakota. »Veste, je en moč pojele naenkrat 7 celih hlebov kruha, da so ga morali s štrikom povezat, pa je bil še lačen.«

O, kolikokrat nas je takole noč zatekla pri Križeni hruski in zgovorni Neži. Radi smo jo imeli vsi, to pa!

Vem, da se je cenjeni čitatelj (ica) že na

par izrazih spodtaknil. Pa mi, kočeni od sveta, kakor smo bili, smo ohranili svojo slovenščino še popolnoma nepokvarjeno, to se pravi, brez vseh gosposkih izrazov. »Znati io moraš, če nas hočeš razumeti,« je rekel oni dan eden izmed »potujočih vitezo«! Kdo je pa spet to? O, tudi ti so še ohranjeni. Za klubikom pišlic, v rokah čreble (škornje) prek' rame pa remulke (harmoniko) — in gre po svetu. Oni dan je prišel eden od tam gori in spraševal: »Si Ančka? Si Jaka? Ne? Škoda!« Pri sosedu je našel na oba slučajno in je zaigral šest polk in šest »bolcarjev« za dva kovača, pa še veselo godovanje je voščil in šel dalje za godovnjaki.

Kaj naj še povem? Nekateri že vihajo nos, vem. Da pa ne bo zamere, pribijem, da so tudi naše, svetu malo poznane rove dale dosti imenitnih mož na raznih lelah učenosti in tudi inteligentnih dam je od nas precej v svetu. Mi smo namreč vedeli za svet, le svet ni vedel za nas in še danes ve vse premalo ljudi za naše naravne krasote.

Vendar o tem prihodnjik. Tudi vedve gđ. Zinka in gđ. Fani prideta na vrsto. Saj vem, da bi vama bilo všeč, če povem, kom sta včasih taval po zametih od vratu in prišli na cilj kakor ledenjak ali pa po blatu bosi domov. Nizkih čevljev in celo nogavic vaju je pač oropala Ilonica. Saj vem, da bi radi, — pa naj ostane za prihodnjik Mica.

VZROKI IN POSLEDICE JESENIŠKE KATASTROFE

Za naše nedeljske čitatelje

Pred dnevi je »Jutro« poročalo o nede-
danju zemlje na pobočju hriba Mirce
nad Jesenicami, na kraju, kjer so se
pravkar vršila dela za novi jeseniški
vodovod. Opozorilo je tudi na nevar-
nost, kateri so bile izpostavljene pod
hrbom stoječe hiše Murove, kakor se
imenuje ta del mesta. Posebna nevar-
nost pa je pretela hišam, ki so stale tik
pod ogromno skalo, ki je visela v meh-

slednjo tako temeljito, da ni o njej ni-
kakkega sledu. K sreči sta bili hiši iz-
praznjene in ni bilo nobenih človeških
žrtev. Govorili so sicer, da je izginil
neki delavec, ki je bil zaposlen pri gra-
dnji vodovoda, bržkone so pa govorice
brez podlage, ker resnice sedaj še ni
mogoče točno ugotoviti.

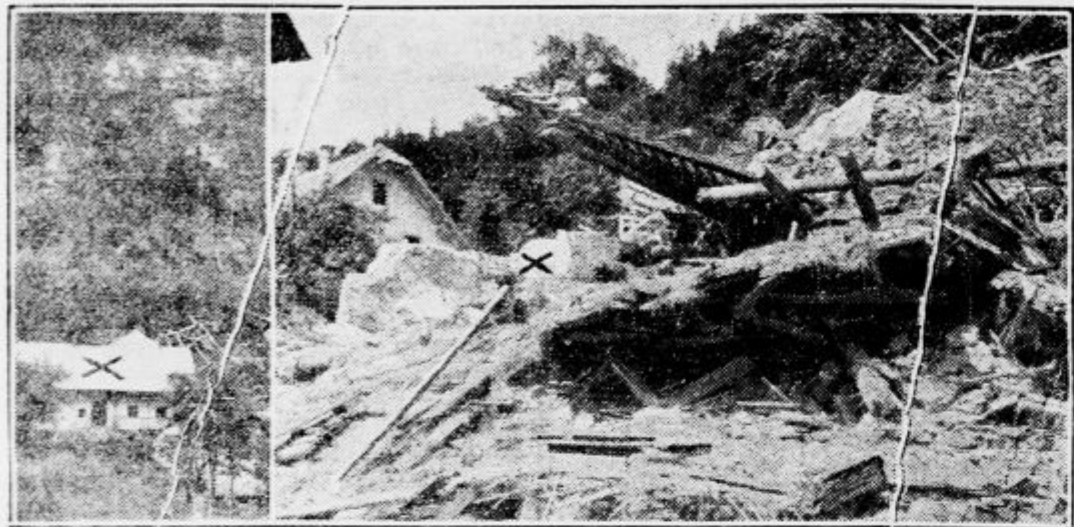
Zemlja se še vedno useda, od časa
do časa se loči s pobočja kamenje in
drsi nizdol. V noči od četrta na petek
so se nakopičile ogromne plasti zemlje

kolodvora proti severu, so vse razvite na
materijalu, ki je pripeljal iz višje ležečih
pobočij v preteklih časih.

Na vprašanje, kako se bori tehnika s ta-
kimi pojavi, je odgovoril g. profesor:

Osnovni nauk tehnike je, da se mora
ozemlja, kakor je zlasti južno pobočje
Mirce, pred vsakim večjim tehničnim de-
lom primerno osušiti potom drenaže itd.
Seveda pa je treba v tem primeru naravo
in položaj takih sedimentov pravočasno za-
dostno proučiti. Gradbeni tvrdki inž. Ded-
ka, ki gradi vodovodni rezervoar, se v tem
oziru ne more ničesar očitati, pač pa se
lahko reče, da pred letom dni, ko so se
vršila pripravljala dela za vodovod, ni
bilo storjeno vse, kar bi se moglo na tem-
elju osnovnih naukov tehnične geologije
zahtevati.

Občinska uprava na Jesenicah se trenu-
tno bavi s različnimi jako hvale vrednimi
načrti in vprašanji, kakor je zgraditev no-
vega vodovoda in regulacijski načrt Jese-
nic. Na ozemlju pod velikim kamnolo-
mom, kjer so lomili pred leti material za
gradnjo karavanskega predora, se nahaja-
jo oni vodni izviri, ki so jih nameravali
napeljati v novi vodni rezervoar, ki bi za-
jel 250 kubičnih metrov vode. Mislilo se
je doslej, da bo stal ta rezervoar na živi
skali, gradbena dela, ki so se izvršila brez
predhodnih sondaž in, kar je še prav po-
sebnost obžalovati, brez vsake predhodne
geološke preiskave, pa so pokazala, da ta
svet nima niti približno one trdnosti, ki
bi jo moral imeti. K temu so se pridružile

Razvaline Klemenčeve hiše. S križem je zaznamovan prostor, kjer je stala hiša
Alojzija Novaka. Poleg ruševin stoji komaj dograjena hiša Blaža Klmarja in čaka
svoje usode. Na sliki poleg je videti hišo Novaka, fotografirano v četrtek popoldne
pol ure preden jo je plaz uničil. Nad njo je videti vrhine plazovja, ki je kasneje
zdrselo v dolino.

kem ilovnatem svetu, ki so ga deževje
in podzemni studenci razmehčavali ter
je ogromna peza skale zemljo vedno
bolj rinila v dolino.

Da se obvaruje življenje tamošnjih
prebivalcev, je mestno županstvo ukre-
nilo, da so se hiše izpraznile in po
možnosti vse premočnine spravile na
varno, odnosno postavile na prosto iz
območja plazov.

V četrtek okrog pol 12. se je skala
zrušila po hribu in pokopala pod seboj
hišo posestnika Petra Klemenca. S se-
boj je povlekla veliko množino zemlje
in kamenja, ki je podiralo debelo drevje
in s hišo vred pomendralo v kup raz-
valin, iz katerega ni niti sledu v prejš-
nji hiši.

Ze par ur po prvem razdejnanju, po-
popolne ob 17. pa je prigrmel v dolino
drugi plaz, ki je uničil hiši posestnikov
Alojzija Novaka in Valentina Hrovata,

v okoliših porušenihi hiš. Vsa hip priča-
kujejo, da se utrjajo še večji plazovi in
uničijo hiše, ki so sedaj še nepoškodov-
vane, vendar pa že izpraznjene. Je ne-
mogoče, da bi se zasuti prostor očistil
zemlje, ki je je več tisoč ton. Prizadeti
niso le ob hiše, zgrubili so tudi zemljo,
kamor ne bodo mogli več postaviti svojih
domov. Tamkajšnji svet pa bo še
nadaleje v nevarnosti, da se novi plazovi
zrušijo nanj, kajti zemlja se je pričela
rušiti spodaj tako, da je gornji del po-
bočja hriba Mirce brez trdne opore.

Včeraj se večji plazovi niso več po-
javili, proces vsedenja zemlje se pa še
dalje vrši, ker bodo studenci zemljo
slej ko prej še tako razrahljali, da bo
zgrmel s hriba še večje plazovje ka-
kor zadnje, ki je zahtevalo že itak ve-
like žrtve. V ostalem — beseda o tem
pripada našemu strokovnjaku, g. univ.
prof. dr. Hinterlechnerju.

Univ. prof. dr. Hinterlechner o jeseniškem plazovju

Zanimive in važne izjave geologa strokovnjaka o vzrokih in posledicah
zemeljskih plazov na Jesenicah

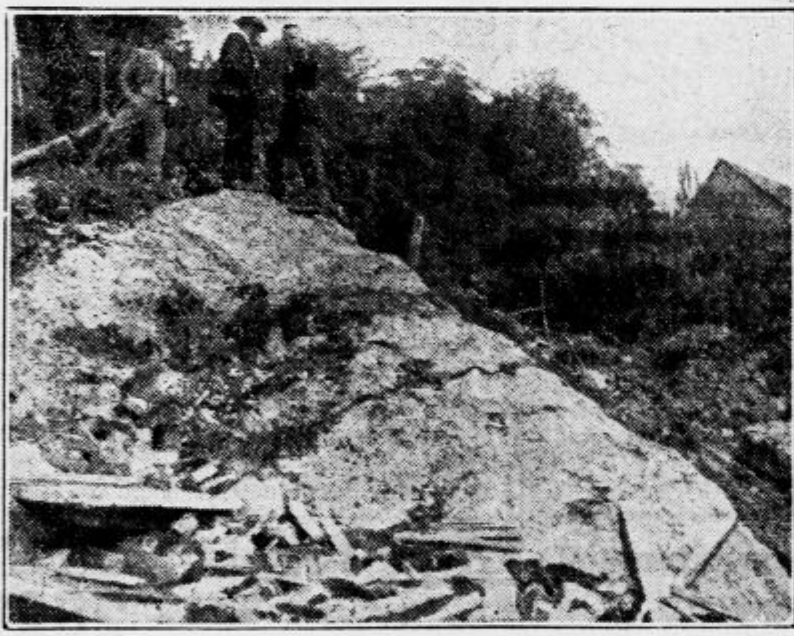
Ljubljana, 16. avgusta.

G. vsučiliški profesor dr. Karel Hinter-
lechner je bil kot geolog-strokovnjak tako
ljubezniv, da je sprejel našega urednika
ter v daljšem razgovoru obrazložil geolo-
gični potek in vzroke jeseniške katastrofe.

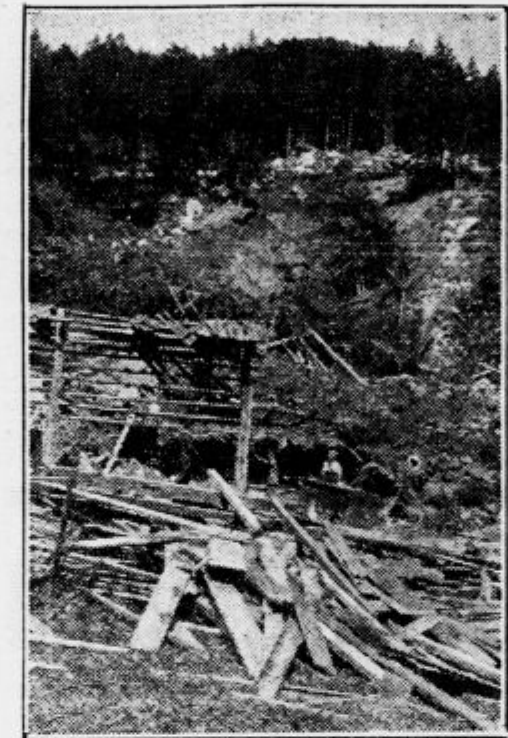
Na vprašanje, ali je bil neposredni vzrok
katastrofe to, da so naložili na skalo, li
se je porušila, kakih 20 vagonov materij-
ala za gradnjo rezervoarja, kakor je poro-
čal neki tukajšnji list, je odvrnil g. profes-
sor, da to ne odgovarja dejstvu, kar so
vzroki nesreče globlji in večji. Pravi vzrok
katastrofe leži v posebnih geoloških raz-
merah na Jesenicah, oziroma na južnem
pobočju 1026 metrov visokega hriba Mirce.
Vse južno pobočje tega hriba je namreč
sestavljeno iz škriljavcev, tako zvanih wer-
fenskih škriljavcev. V njih je mnogo gli-
naste komponente, zaradi česar nastane iz
njih po preperevanju mnogo ilovice. Po
svoji naravi so ti sedimenti vodonepropus-
ni. Vse vrh Mirce in njenega nadaljevanja
proti zapadu in vzhodu je pokrit s plastmi
starejših brečij, ki so bistveno sestavljene
iz apnenca in zato enako, kakor apnenec
vodopropustne. Ko dospje pronicujoča vo-
da do werfenskih škriljavcev, privre na dan,
kar je opaziti zlasti na južnem pobočju,
kjer je nešteto vodnih izvirov. Ta voda se
deloma odtaka na površini, deloma pa pro-
dre kaka dva do tri metre globoko v zem-
ljo. Na werfenskih škriljavcih je namreč
mnogo apnenčevih skal in apnenčevega
drobirja, tako da se pretaka po tej nekak-
šni zemeljski skorji tudi še mnogo vode.
Ta voda izvira nato na različnih krajih,
ki pa se radi časovno menjavajo. Posledica
te izredno velike vlage je, da se napije
ilovnata preperina werfenskih škriljavcev
vode in da postane izrazito plazovita.

Pred letom dni je povprašal jeseniški
župnik g. Kastelic g. profesorja dr. Hinter-
lechnerja, kako bi bilo s stavbo nove far-
ne cerkve na zemljišču pred kolodvorom.

Ze, takrat je g. dr. Hinterlechner svaril
pred zidanjem cerkve na tem prostoru ter
ob tej priliki sploh opozoril merodajne je-

seniške kroge na težavne geološke razme-
re in priporočil pri vseh gradnjah skrajno
previdnost. Ze površen pogled strokovno
izvežbanega očesa, še bolj pa kratak ob-
hva skozi gozdove ra kritičnem pčbuju
dokazuje, da se vsa spodnja polovica po-
bočja gore Mirce stalno giblje. Tako ima
od desetih starih smrek najmanj devet
smrek zakrivljena dobla pri koreninah, kar
je šolski primer za to, da se na tem terenu
nahaja zemlja v stalnem premikanju in da
polzi navzdol. Poleg tega pa je mogoče
opaziti od časa do časa tudi večje in manj-
še zemeljske razpoke. Na mnogih krajih pa
so razvidni tudi sledovi starih zemeljskih
plazov. Posebno vidni sledovi takega plaza
so na pobočju pred kolodvorom, kjer se
je plaz utrgal leta 1925. Trate, ki leže od

Pogled na plaz proti vrhu hriba Mirce.
Spodaj razvaline podrtih hiš, kupe lesa,
hišne opreme, zemlje in skalovja. V grapi
plazu leže debela bukova drevesa, ki jih
je ruvala mogočna sila premikajoče se
zemlje kakor šibke bilke in jih vrgla v
dolino.

še letošnje posebne vremenske nepravil-
tako da je Mirca oddalja naravnost ve-
like množine vode proti Jesenicam. Poboč-
je je bilo kar podminirano po vodi in se

Ogromna, nad 200
ton težka skala, ki
se je prva skotalila
s hriba in zdrobila
pod seboj hišo pose-
stnika Petra Kle-
menca. Skala je ka-
kor majhen hrib in
jo gleda iz plazovja
komaj desetina

potem ni čuditi, da je pričel tak sam na
sebi bolan teren drseti v nižino ter ogra-
žati in podirati hiše, o čemer je »Jutro«
že itak obširno poročalo.

Velike skale in drevje, čigar korenine so
že brez zemlje, bodo vsak čas zgrmele po
stirni grapi nizdol. Voda, ki ima tu polno
izvirikov, razdejanje še povečuje.

Ker je v zvezi s tem vprašal naš ured-
nik, da li obstoji nevarnost tudi za druge
stavbe, poleg že do sedaj porušenihi, je od-
govoril g. profesor, da po njegovem nazi-
ranju o tem, žal, ni dvoma in da se bo
proces plazovanja še nadaljeval in širil,
če se prav hitro ne spremene vremenske
prilike.

Na pripombo, da li ni mogoče ustaviti
plazovanja ter preprečiti nadaljnje mate-
rialne žrtve, je odgovoril g. profesor, da
bo moral jeseniški občinski svet predvsem
pač rešiti problem asanacije Jesenic gle-
de na silne vodne množine, ki prihajajo
raz pobočja Mirce. Dosedanji načrt za
gradnjo vodovoda bo treba temeljito spre-
meniti. Na pobočju Mirce, nižje od prej

navedenih permskih brečij, bo treba siste-
matično z denazami osušiti ves teren, na-
kar bo šele mogoče misliti na uspešno tri-
angulacijo in pa na regulacijski sistem.
Namerno enega velikega vodnega rezervo-
arja si zamišlja g. profesor dr. Hinterlech-
ner gradnjo dveh manjših rezervoarjev, ki
bi ležela eden vzhodno, drugi pa zapadno
od Jesenic. Obsegala bi vsak po kakih 100
kubičnih metrov vode ter bila med seboj
zvezana, da bi bilo v primeru požara na
razpolago dovolj vode. Vse cevi bi se mo-
rale polagati v južno-severni smeri od
glavne ceste navzgor. Brezpogojno pa bi
se morala preprečiti zemeljska dela, ki bi
povzročala zarezanje terena v več ali manj
vzhodno-zapadni smeri.

Klub slovenskih kolesarjev v Celju

pridei danes, kakor
sno že poročali, v
Celju tradicionalno
kolesarsko »Zvezd-
no dirko«. Slika
predstavlja sedanj
odbor kluba, ki pra-
znuje 30-letni jubl-
lej svojega častnega
obstoja.

SPORT

Prvenstvo Jugoslavije v plavanju seniorjev

Prekuh, Sever, Wohlfart in Turnšek
so se plasirali za finale. — Olga Roje
je postavila na 400 m prsno nov držav-
ni rekord.

V petek popoldne se je pričelo v Du-
brovniku tekmovalje seniorjev za držav-
no prvenstvo v plavanju in waterpolu. Tek-
movanje seniorjev v skokih se je kakor
znano že absolviralo v Ljubljani in je SK
Ilirija postal državni prvak v skokih. Tek-
movanja se vrše v lepo urejenem kopali-
šču v mestni luki pod vodstvom vrhovne-
ga sodnika g. D. Kolariča iz Beograda.
Starter je inž. M. Popović iz Beograda. G.
Krmarski iz Ljubljane vodi skupno z dr.
Vuletićem iz Dubrovnika zapisnik tekem,
sodil pa bo tudi waterpolo tekmo Bob v
Jug, ako bo Bob sploh nastopil.

Naša vodilna kluba Ilirija in Primorje
nista poslala mnogobrojne ekipe, vendar
so naši tekmovalci, odnosno tekmovalke
dosegli že prvi dan prav lepe uspehe

Rezultati so bili naslednji:
100 m prosto, seniorji, semifinale (na
juniorskem mitingu je Wilfan, ki je za-
sedel prvo mesto, plaval v novem rekord-
nem času 1:06,9). I. skupina: 1. Matić A.
(Jug) 1:07, 2. Marović (Jadran) 1:07,2, 3.
J. Dabrović (Jug) 1:10. II. skupina: Senja-
nović (Jadran) 1:04,6, 2. Ivanišević (Jadran)
1:09,7, 3. Golub (Viktorija) 1:13,2. III. sku-
pina: Dario Gazzari (Jadran) 1:07,5, 2.
Matković (Viktorija) 1:10,1, 3. Radovan
(Jug) 1:11,2.

400 m prosto, seniorke, semifinale: I.
skupina: 1. Neda Bulat (Beograd) 7:06,1,
2. Wohlfart (Ilirija) 7:24,8, 3. Šurić (Ja-
dran) 7:25,2. II. skupina: 1. Olga Roje (Ja-
dran) 6:25,8 (11 sekund boljše od dose-
danjega drž. rekorda), 2. Godina 7:00,3, 3.
Zlata Sever (Ilirija) 7:37,4.

1500 m prosto, seniorji, semifinale: I.
skupina: 1. Ant Roje (Jadran) 23:28,8, 2.
Turnšek (Ilirija) 28:47,3, 3. Fazekas (Vikto-
rija) 31:49. II. skupina: 1. Bonačić (Jadran)
23:52,9, 2. Panjković (Viktorija) 25:46,7, 3.
Cai. (Jug) 25:55.

200 m prsno, seniorke: I. skupina: 1.
Kaliterna (Jadran) 3:36,6, 2. Markušić (Ja-
dran) 3:41,5, 3. Zlata Bulat (Beograd) 3:55.
II. skupina: 1. Prekuh (Primorje) 3:37,4.
Diskvalificirani sta bili Neva Bulat (Beo-
grad) kot druga in Wohlfart (Ilirija) kot
tretja.

Waterpolo:

Jug v Viktorija (Sušak) 13 : 0. Velika
premoč Juga. Med igro so izstopili trije
igrači, ktorije, kasneje pa so isto storili
trije igrači Juga.

Jadran v Primorje 11 : 1. Sodnik je bil
dober, dokler ni nastopila tema. Enega re-
gularnega gola Primorja ni priznal.

ASK Primorje : SK Svoboda

Danes, v nedeljo, ob 17.30 nastopita go-
rnja kluba, ki bosta pomerila moči na no-
gometnem polju. Igra obeta, da bo kolikor
toliko zanimiva, ker bosta skušali obe mo-
štvi — upamo na fair način — odnesti čim
boljši rezultat. Tekma se odigra na igrišču
ASK Primorje.

Službene objave LNP. Za službujočega
odbornika k današnji tekmi za pokal JNS
med SK Ilirijo (Ljubljana) in ISSK Maribor
(Maribor) je določen g. Marinič. —
Vstopnice prinese seboj potni maršal SK
Ilirije, ki dospe v Maribor z osebnim vla-
kom ob 11.30. Obračun tekme je izročiti
g. potnemu maršalu moštva Ilirije, kakor
tudi iznos 5 odst. za JNS.

Iz poslovnega odbora LNP. Seja poslov-
nega odbora se vrši jutri, v ponedeljek, v
prostorih Delavske zbornice ob 20. — Taj-
nik I in II.

SK Svoboda. Danes popoldne ob 17.30
igra I. moštvo s ASK Primorjem I. Ob
16.30 naj bodo v naši garderobi: Erman,
Zore, Milosavljević, Fleischer, Zemljak,
Ozebek, Prešeren, Habicht, Fleischer, Zemljak,
Schlamberger, Batič, Starman I.

SK Natak poziva svoje igrače na igri-
šče ASK Primorja ob 8.30. Igra se z rez.
Primorja. Točni naj bodo: Zajc, Dolinar,
Otič, Strnad, Milošević, Paher, Novak, Zic,
Podgornik, Zupan, Ozebek.

SK Amater : komb. Svobodi. SK Ama-
ter je odpravil komb. SK Svobodo v Tr-
bovljah s 5:1. Moštvo SK Amaterja je
igralo z velikim elanom in voljo. Svoboda-
ši so domačine podcenjevali in zato tudi
izgubili.

Juniorski nogometni turnir se nadalju-
je danes s tekmo Reka : Mladika, ki se vr-
ši ob 18. na prostoru SK Ilirije. To sreča-
nje spada med tekme za utešno darilo.
Zmagovalec pride v odločilno tekmo s SK
Marson I. — V Mariboru se odigra danes
prvi finale za juniorski prehodni pokal med
SK Železničarjem in SK Ilirijo. Revanš se
odigra prihodnjo nedeljo v Ljubljani.

Še nekaj nogometnih tekem od petka. V
Splitu je dunajski WAC porazil Hajduka
z 2:1 (2:1). FC Europa (Barcelona) pa je
v Pragi premagal Bohemians z 2:0. DFC :

Union Žižkov 2:1. Slavija (Praga) : Vikto-
rija (Pl.) 4:3 (1:0). Zadnja tekma se je
vršila v Plznu.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Da-
nes ob pol 18. uri trening-tekma s SK Svo-
bodo. Postava: Jancigaj, Svetic, Hassl,
Zemljak, Slamič, Jug II., Erman, Jug I., Ca-
mernik, Terček, Jež, Uršič. Opremo pri-
nesti seboj.

Po svetu

Na dijaških svetovnih prvenstvih, ki so
se letos vršila v Darmstadtu od 1. do
10. avgusta, Jugoslavija ni bila zastopana.
S te strani smo bili toplot enaki Ameriki,
ki tudi ni bila navzoča. »Brez nas v Ameri-
canov« pa je bilo prisotnih 29 držav z nad
1000 tekmovalci, med katerimi je bilo mno-
go odličnih zastopnikov v raznih discipli-
nah. Končni rezultat je bil — kakor je bilo
po udeležbi v naprej pričakovati — naj-
ugodnejše za domačine, ki so odnesli 182
točk, nakar jim sledijo Italijani s 138,
Madžari s 93, Francozi s 76, Japonci s 62
in Finci z 52 točkami. Italijani so bili edini
inozemci, ki so nastopili v vseh konkuren-
cah in se skoro v vseh odrezali izvrstno.

Uruguay, objubljen dežela nogometna-
šev! Domača enajstorka je nedavno osvo-
jila svetovno prvenstvo brez popolne ude-
ležbe iz Evrope in vendar je bil te dni stav-
ljen okrajnemu svetu predlog, da naj se
daruje vsakemu igralcu lasten dom. Okraj-
ni svet bo moral pomagati z odstopom brez-
plačnega zemljišča, ostalo bodo darovale
množice. Novi mestni del bodo imenovali
olimpijski ter ne bo daleč od narodnega
stadiona.

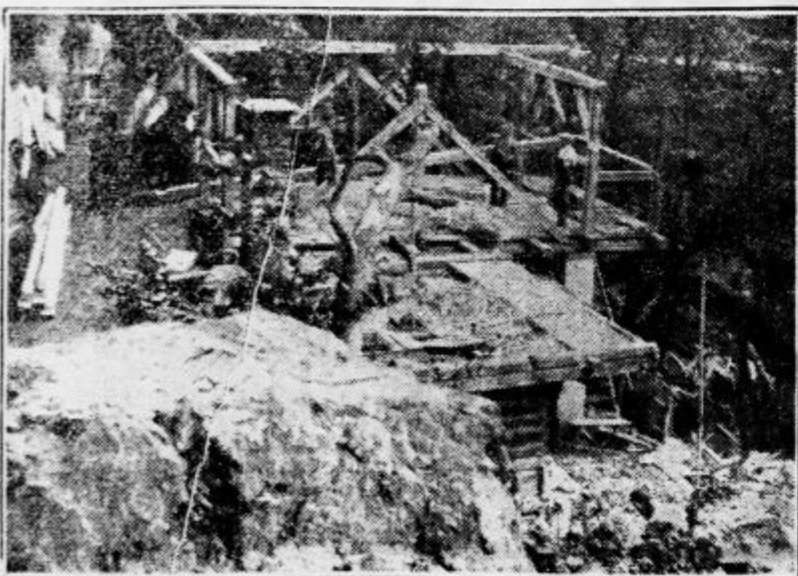
Iz Helsinfora prihaja senzacionalna
vest, da je American Warne, ki je trenutno
z nekaterimi tovariši na turneji po nordijs-
kih državah, vrgel svetovni rekord v sko-
ku ob palici. Med treningom je se pognal
440 m visoko in s tem prekosil svetovni
rekord za 10 cm. Znamka zaradi pomanj-
kanja sodnikov mednarodno ne more biti
priznana.

Zenske svetovne igre v Pragi so pred
durm! Nedavno smo objavili nekaj števil
iz katerih se je dalo sklepati, kakšni »Ka-
lbric« bodo tamkaj na startu. O zastopni-
cah Nemčije se nismo imeli najnovejših po-
datkov! Na državnem prvenstvu so bili do-
seženi prvovrstni uspehi; najboljši je vse-
kako presenetlivo zmaga Dollingerjeve na
800 m nad olimpijsko prvakinjo Radke-
Batschauer, ki je postala žrtev zgrešene
taktike. Tamkaj so odkrili tudi drugo
Nemko (Hargus), ki meče kladivo preko
40 m. V podrobnem je bilo doseženo na:
100 m: 12,3 (Gelins); 200 m: 25,1 (Lorenz);
800 m: 2:17,8 (Dollinger); 800 m z zapreka-
mi: 12,3 (Pürsch); v stafeti 4x100 m:
49,1 (München 1860); v skoku v dalj.:
5,745 (Grieme); skoku v vis.: 1,52 m (Not-
te); disku: 38,11 m (Heublein); kladivu:
40,22 m (Hargus); kroglji: 12,36 m (Herm-
manus). Nemci bodo poslali v Prago okoli
40 atletin.

Pred praško prireditvijo bomo imeli v
dnevi od 23.—31. t. m. zasledovati tudi
svetovna kolesarska prvenstva v Belgiji, za
katera se je prijavilo dosedaj 17 držav, med
njimi Francija, Švica, Italija, Nemčija,
Anglija, Amerika, Nizozemska, Danska,
Španija, Egipt, Finska, Poljska, Avstrija,
Norveška, Češkoslovaška in Luksemburška.

Iz uradnih in drugih službenih objav

Dražba. Pri okrajn. sodišču v Slovenski
Bistrici bo dne 17. septembra ob 10. uri
dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Stu-
denice, vlož. št. 78, (sumarska delavnica,
hiša in vrt). Cenina vrednost 68.184 Din;
najmanjši ponudek: 45.456 Din. — Vpis v
trgovski register: Vpisali sta se družbi:
Embalage, Iznosila lesnih izdelkov, družba
z o. z. v Kranju. Obratni predmet: izdelova-
nje vseh vrst lesnih izdelkov, predvsem
zabojev: trgovina z lesom in lesnimi izdel-
ki, z odpadki in potrebščinami za fabrika-
cijo lesnih izdelkov. Osnovna glavnica 50.000
Din je v gotovini vplačana. Poslovodja: Sumi
Franc in Sumi Nadina, oba industrijalca v
Kranju. — Javna trgov. družba S. Florjan-
čič & drug. Smartno pri Litiji. Obratni pred-
met: nabava surovin, izdelkov usnja, ter
izdelava čevljev na veliko in drobno. Dru-
žabnika: Florjančič Stane, trgovec v Ljubl-
jani, Florjanska ulica 10 in Rajni Ivan,
čevljarški mojster v Smartnem pri Litiji.
Vsak družabnik zastopa družbo samostojno.
— Fr. Prijatelj, javna trgovska družba v Tr-
žišču: Dosedanji družabnik Prijatelj Stanko
je umrl. Lastnik firme je odslej sam Pri-
jatelj Josip, posestn. in trg. v Tržišču 25 pri
Mokronogu. — »Čehostakloe«: dr. Vane Ra-
dej in Bohumil Lisek, centrala v Beogradu,
podružnica v Ljubljani. Zaradi izstopa dru-
žabnika dr. Vaneta Radeta je prenehala
javna trgovska družba, podružnica v Ljub-
ljani. — Besedilo trdke se glasi odsele:
»Čehostakloe B. Lisek.« — Pri trdki J. Muc,
Kolonalet — Import, Ljubljana se izbriše
prokurist Muc Viljem.

Domačini podirajo
ogrodje gospodar-
skega poslopja po-
sestnika Valentina
Hrovata, ki mu je
stanovanjsko hišo
dobesedno zbrisalo
s površja. Gospo-
darsko poslopje je
še popolnoma novo
in bodo s podira-
njem pravočasno re-
šili vsaj les in ne-
kaj opeke.

Ob 3., 5., 7. in 9. zvečer

Dvoje src v 3/4 taktu

Briljantna filmska opereta iz dunajskega življenja

Slagerji in godba
Robert Stolz

V glavnih vlogah

**Willy Forst, Gretl Theimer
in Paul Morgan**

Predprodaja vstopnic od 10. dopoldne dalje.

**„Elitni
kino Matica“**

Telefon 2124

Domače vesti

* **Nj. Vel. kraljica Marija** se je s svojega potovanja po inozemstvu v petek vrnila na Bled. — V dvorcu Suvoboru je bil v petek opoldne sprejet od Nj. Vel. kralja v nastopni avdijenci novi grški poslanik na našem dvoru g. Leon Melas, ki je izročil vladarju svoje akreditivne listine.

* **Napredovanje v šolski službi.** V 3. skupini II. kategorije so napredovali: Rado Bitenc, učitelj v Runču; Marija Koricki, učiteljica v Šmartnem; Slavko Omerza, učitelj na gluho-nemnicah v Ljubljani; Iv. Košca, učitelj v Kranju; Josip Segula, učitelj v Celju; Anton Uršič, učitelj v Trebelnem; Tomaž Žargaj, učitelj v Trzinu.

* **Premeščenje v žandarmerijo.** S kraljevim ukazom je preveden v aktivno službo pehotni rezervni poročnik Viktor Lavš ter istodobno premeščen v žandarmerijo.

* **Poroka.** Včeraj sta se poročila v cerkvi sv. Jožefa v Ljubljani g. dr. Stane Skuli, okrožni zdravnik, in gđc. Nada Benzenškova iz Ljubljane. Iskreno čestitamo!

* **»Službeni list kr. banske uprave Dravske banovine«** objavlja v 18. številki: pravilnik o pomožnem osebju državnih prometnih ustanov in resoru ministrstva za promet ter dodatek k pravilniku za denaturiranje in prodajanje denaturiranega petroleja.

* **Poljski profesorji v Jugoslaviji.** Skupina poljskih profesorjev, ki so prepotovali Jugoslavijo in se dalje časa mudili na našem Jadranu, so na povratku v domovino obiskali tudi Beograd. Na vrtu hotela »Toplice« je bila na čast poljskim gostom prirejena slavnostna večerja, katere so se udeležili tudi odpravni poslov poljskega poslanstva v Beogradu g. Malom ter tajnik poslanstva in poljski vojaški ataše. Ta intimni sestanek poljskih in jugoslovanskih profesorjev se je pretvoril v spontano manifestacijo prisrčnosti med prosvetnimi delavci obeh bratskih narodov. Predvčeršnjim dopoldne so poljski profesorji posetili grob neznanega junaka na Avali ter položili na grob venec z napisom »Junakemu bojujniku za neodvisnost Jugoslavije poljski profesorji«. V teku petka so si poljski profesorji ogledali znamenitosti Beograda, narodni muzej, Kalemegdan in Topčider ter z vlakom ob osmih zvečer preko Budimpešte odpovali v svojo domovino.

KINO IDEAL

Ob 3., 1/2, 5., 6., 1/2, 8. in 9. uri.

Ciganska princeza

Prekrasna ljubavna drama iz ciganskega življenja. — Izvrstni igralci in krasni naravni posnetki.

Prvič v Ljubljani!

* **Letošnja velika skupščina** Ciril Metodove družbe bo v Ribnici na Dolenjskem 8. septembra.

* **Hudožestveniki pridejo v Beograd.** Kakor nekdanj, ko so imeli za svojo bazo Prago, tamkaj delali in pripravljali premijere, da fo potem z njimi potovali po vsem svetu, tako so sedaj člani hudožestvenega teatra za to svoje delovanje izbrali Beograd. Objubljena jim je za tri mesece pomoč državnega odbora za ruske emigrante, dobili pa bodo tudi pozneje potrebno subvencijo, ker bo Beogradu služilo na čast, da ima v svoji sredini ruske umetnike in da bo postal center ruske »zagranice« umetnosti. Člani hudožestvenega teatra pridejo že v bližnjih dneh v Beograd, kjer se jim bodo pridružili še glumci, ki se že nahajajo v Jugoslaviji.

* **Gobarji imajo zlato sezono.** Po hudem deževju so začeli lesti iz zemlje jurčki. Kakor nam pišejo iz Šmartna v Rožni dolini (pri Celju), so nabrali sedaj po deževju v tamošnjih gozdovih ogromne množice najlepših gobanov (jurčkov). V vse občini je gotovo najagilnejša za nabiranje gob družina posestnika Alojza Breclja iz Šmartna.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

16. avgusta 1930.

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativno vlago v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblaknost 1—10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin.

Ljubljana: 7. 756,3, 13, 90, SE 2, 10, dež, 6,9. Maribor: 7. 756,0, 12, 88, W 2, 10, dež, —. Mostar: ni depeše. Zagreb: 7. 756,6, 14, 85, SE 2, 10, dež, 2,0. Beograd: 7. 758,8, 14, 85, mirno, 6, dež, 2,0. Sarajevo: 7. 759,1, 11, 75, ESE 2, 8, dež, 2. Skopje: 7. 760,6, 15, 75, E 2, 0, dež, 1,0. Kumbor: ni depeše. Split: 7. 757,5, 19, 65, E 6, 5, dež, 10,0.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 16,8, najnižja 12,0; v Mariboru 11, v Zagrebu 12, v Beogradu 9, v Sarajevu 9, v Skoplju 11, v Splitu 16.

Solnce vzhaja ob 5,4, zahaja ob 19,3. Luna vzhaja ob 22,48, zahaja ob 14,46.

Škanske šole. Učenci, ki imajo nižji tečajni izpit srednje šole, delajo pismeni izpit iz narodnega jezika in ustmeni izpit iz glasbe. Sprejemni izpit za učence z završnim izpitom meščanske šole se deli na pismeni in ustni. Ustmeni izpit delajo iz narodnega jezika, iz zgodovine in zemljepisa kraljevine Jugoslavije, iz računstva ter iz sviranja in petja. Ponovni in ponavljalni izpiti niso dopuščeni. Učenci, ki so z dobrim uspehom dovršili 5. ali 6. razred srednje šole, a niso ostareli, se lahko pripišejo k izpitu, ki je po novih pravih predpisih za učence z nižjim tečajnim izpitom. Ta pravila veljajo za sprejem učencev v 1. razred učiteljske šole samo za šolsko leto 1930-31.

* **Vpisovanje dijakov v državno tehniško srednjo šolo, odsek za lesno industrijo v Sarajevu.** V 1. razred te šole se sprejemajo učenci, ki so dovršili 4. razred gimnazije, realke ali meščanske šole z napravljnim završnim, oziroma nižjim tečajnim izpitom. Vpisovanje bo od 1. do 5. septembra pri direktorji šole. Pismene prošnje, kolkovane s 5 Din, se lahko takoj oddajo.

* **Pričetek šolskega leta na državni trg. akademiji v Ljubljani.** Dijaki, ki hočejo popravni izpit, morajo vložiti prošnje do 25. t. m. Popravni izpiti se bodo vršili od 26. t. m. dalje po redu, ki je objavljen na uradni deski. Vpisovanje bo 1., 2. in 3. septembra, od 9. do 12.; vpisovanje za 1. letnik v ravnateljstvo pisarni, vpisovanje za II., III. in IV. letnik v učilnici IV. letnika. V I. letnik trgovske akademije se sprejemajo oni učenci, ki so dovršili 4. razred gimnazije (realne gimnazije, realke) z nižjim tečajnim izpitom ali 4. razrede meščanske šole s končnim izpitom. Učenci meščanskih šol, ki so napravili končni izpit z odličnim ali prav dobrim uspehom, delajo dopolnilni izpit samo iz nemškega jezika, oni učenci pa, ki so napravili končni izpit z dobrim uspehom, delajo ves dopolnilni izpit, do je iz slovensčine, nemškega jezika narodne zgodovine z geografijo in iz matematike v obsegu programa III. in IV. gimnazijskega razreda. Učenci, ki so dovršili četrti razred gimnazije (realne gimnazije, realke) pred šolskim letom 1929-30, se sprejmejo brez nižjega tečajnega izpita.

* **Sprejem gojencev v vojaško glasbeno šolo.** V vojaško glasbeno šolo v Vrhu se sprejme letos do 100 mladeničev v starosti 14 do 16 let, ki so dovršili osnovno šolo. Solanje traja štiri leta. Gojenci se obvezno uče dva instrumenta. Prošnje sprejema komandant omenjene šole do 1. novembra.

Odlična dama

uporabila najpopolnejša sredstva moderne kozmetike

Leciderma-preparate

ki se izdelujejo pod nadzorstvom zdravnikov in kemikov. — Ti preparati imajo v sebi »lecitine«, glavne prvne kožnega tkiva, živčevja in krvnih žil. Obnavljajo kožo, nadelež odpravljajo mozole, solnce in jetne pege ter ostale madeže kože.

LECIDERMA-KREMA**LECIDERMA - MILO****LECIDERMA-KREMA**

za prsa

so zdravniško kozmetično na manstveno podlago oprta sredstva za negovanje obraza in prsi.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. 283

Ako si želite nabaviti

posebno močne in velike KUHINJSKE LONCE in KOZICE iz aluminija, ki pridejo posebno za hotele, gostilne in velike restavracije v poštev, oglejte si bogato izbero pri tvrdki. 14434

STANKO FLORJANČIČ

LJUBLJANA, Sv. Petra c. 35

**Vsakovrstno
manufakturno blago**

v veliki izbiri in po izredno nizkih cenah

prodaja 93

Tekstilnihaaz. Krekov trg**ITO — zobna pasta najboljša!**

* **Gojenci za veterino v Zagrebu.** Ministar vojske in mornarice je odredil, da sprejme 150 gojencev za študij veterine na veterinarski fakulteti zagrebske univerze. Kandidati se morajo izkazati, da so napravili prvi državni izpit na veterinarski fakulteti. Sprejeti gojenci bodo od 1. novembra dalje prejemali kot štipendijo po 1200 dinarjev mesečno, za tabavo knjig in drugih šolskih potrebščin pa 600 dinarjev v vsakem semestru. Plača se jim tudi solnina, izpitne pristojbine in tiskovni stroški za disertacijo.

* **Huda stavbna nesreča** se je zgodila sredi tedna podjetniku M. v Škofji Loki. Delavci so bili pri neki stavbi zaposleni s postavljanjem odra, ko se je ograjenje nenadoma s silnim trčenjem zrušilo na tla in pokopalo pod seboj 57 letnega Jožeta Stajerja iz Pušala in 27 letnega Franca Langerholza iz Pevnega. Navzoči so takoj pritekli na pomoč ponesrečencema, ki sta utrpela hude poškodbe. Izpod desk, tramovja in spojk so najprej dobili Stajerja, ki ima zlomljenih več udov in je tudi sicer močno ranjen, zatem pa še Langerholza z zlomljenimi rebri. Prvo pomoč so jima nudili domači zdravniki, pozneje pa je bil odrejen njun prevoz v ljubljansko bolnico, kjer upajo, da bosta ponesrečenca kljub hudim poškodbam okrevala.

* **Žrtve socialnih razmer.** Iz Negove nam pišejo: Žrtve težkih socialnih razmer je postal sodar tukajšnje graščine Čeh Franc. Iz obupa nad bednim življenjem, ki ga imajo graščinski uslužbenci, si je v duševni zmedenosti 13. t. m. pretrgal nit življenja. Dobro bi bilo, da bi se za vso zadevo malo zanimalo pristojno oblastvo.

* **Svila »Bemberg«** v Jugoslaviji. Jugoška, d. d., Kranj, si je pridobila edina pravico izdelovati za Jugoslavijo iz znane najboljše umetne svile »Bemberg« barvno in tiskano tkanino in izključno pravico to prodajati na tržišču pod tem imenom. Za sledečo poletno sezono prinaša že obsežno kolekcijo v nekaterih prvorazrednih predmetih iz originalne svile »Bemberg«. Dosedanji proizvođa Jugoške, predvsem znana svila »Dagmar«, jamčijo za to, da bo tudi v svili »Bemberg« izdala glede kakovosti, vzorcev in barv samo najboljše. Odjemalci bodo imeli zopet priliko prebricati se, da tuzemsko blago na vsak način lahko konkurira z enakovrednim inozemskim blagom.

Pacient: »Kam naj grem, gospod doktor, da ozdravim želodec in uredim prebavo? Zdravnik: »V Rogaško Slatino! Zahtevajte prosvetke!«

Vse ugodnosti cenene bivanja. Od 1. septembra naprej še znatno znižane cene. 7046

Prospekt dobite na zahtevo.

Autotaksi M. Juvan

Kocenova ul. 5. telefon 2821

13

ZDRAVNIK ZA ZOBE**dr. Lojz Kraigher**

Krekov trg 10

ZOPET REDNO ORDINIRA

11328

* **Odda se 6mesečni deček za svojega.** Vprašajte za državnem zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani, Lapičeva ulica!

* **Ant. Rud. Legatov Enoletni trgovski tečaj v Mariboru** (odoben od ministra trgovine in industrije v Beogradu). Novi tečaj se začne 2. septembra. Prospekti brezplačno pri ravnateljstvu zavoda, Maribor, Vrazova ulica 4, ali v trgovini s pisarniškinimi stroji Ant. Rud. Legat & Ko., Maribor, Slovenska ulica 7. Zavod poseduje tudi lastni internat za dečke, na kar se posebno opozarja. 953

* **Obteke in klobuke kemično čist, barva, pliša in lila tovarna Jos. Reich.**

* **Darujte Podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Pod Trančo 2-III.**

Iz Ljubljane

u— **Angleški koncert v Ljubljani.** Prvikrat bomo imeli v Ljubljani priliko slišati angleški pevski zbor iz Londona v sredo 20. t. m. Angleži niso samo trgovci in bankirji, njihova zemlja nam je dala v teku stoletij najboljše pesnike in dramatik. Angleži so pa tudi muzikalen narod z bogato literaturo. V marsikateri dobji je bila angleška glasba na višku in prednjačila istodobnim glasbenim umetninam drugih narodov. Na posebnem glasu so bili glasbeniki Chapperaove dobe. V tem času je bilo napisanih veliko madrigalov, ki jih še sedaj pojejo Angleži z nekim posebnim ponosom. V 18. in 19. veku je bila angleška muzika nekako pod utisom italijanske, pozneje pa nemške glasbe. V poslednjih desetletjih pa se je zopet osamosvojila in zavzela svoje staro važno mesto. Nekatera dela, morda najznačilnejša, se bodo izvajala na koncertu v sredo 20. t. m. ob pol 20. v Filharmonični dvorani. Vstopnice v Matični knjižarni. Cene običajne koncertne.

u— **Poroka.** Danes dopoldne ob pol 11. se bosta v frančiškanski cerkvi poročila g. Janez Škofic, mesar iz Trnovca in gđc. Tinka Cerarjeva iz znane Lovšinove gostilne v Gradišču. Bilo srečno!

u— **Povratke ameriških izletnikov.** S sinočnjim brzovlakom se je odpeljal okoli 25 ameriških izletnikov, ki so nas posetili tekom letošnjega leta. Na kolodvoru so se poslovili od svojih sorodnikov in znancev v upanju, da se zopet kmalu svidijo na domačih tleh. Iz francoskega pristanišča Le Havre jih bo popeljal sloveči luksuzni brzoparnik »Paris«, last francoske paroplovne družbe Cie. Cie. Transatlantique. Izletnike spremlja prav do Newyorka rojak g. John Volek, upravitelj Francoske linije v Newyorku, ki je takisto prišel na oddih v staro domovino in se zopet vrača na svoje mesto. Izletnikom, ki odnašajo lepe spomine iz starega kraja, ključemo: Srečno pot in skorajšnje zopetno svidenje.

u— **Napredovanja v moški kazniščnici.** Napredovali so gg.: višji ravnatelj Niko Vrabl v 4. skupino I. kategorije, prednik Albert Zavodnik v 2. skupino II. kategorije državnih uradnikov; paznik Ivan Lipovž v 1. skupino, Miha Ragolič in Mirolav Filipčič pa v 2. skupino zvančnikov; paznik Andrej Čurk v 1. skupino služiteljev.

u— **Popravila raznih poslopij.** V zadnjem času so popravili razna poslopja v Prešernovi ulici: zlasti so preuredili trgovske lokale vzdolž frančiškanskega vrta. Na Rimske cesti št. 17 je preuredil lastnik z. Fr. Živec, ki je sam zidarski mojster, pritično stanovanje v obrtni lokal. Najbolj je potrebovala preureditve zunanosti realka v Vegovi ulici. Rumeni omet je marsikje že odstopil in je poslopje dobilo grde madeže. Poslopje prepleskava stavbno podjetje z. Tomažič. Po končanih delih bo to lepo poslopje zelo povzdignilo sliko Vegove ulice. Lastnica hiše št. 8 v Vegovi ulici ga. Ursula Rožemnikova z Viča se je odločila, da popravi zdaj, ko je spravila v red znanje lice velike hiše, tudi notranji del stavbe. Obnovila bo dvoriščne stene ter preuredila več kleti za stanovanja.

u— **Zaradi slabega vremena** se mestno kopalnice v Mednem 17. t. m. zapre.

u— **Štepanjske kolačice** prirede danes, 17. t. m. ob 4. popoldne pri Ožbinčnu na Spodnjih Poljanah vrtno veselico, ki se bo za primer slabega vremena preložila na prihodnjo nedeljo 24. t. m. Vsi prijatelji mladine vabljene na to dobrodelno prireditev.

u— **Sokolsko društvo v Štepanju** vasi se udeležijo korporativno javne telovadbe sokolskega društva v Polju danes, dne 17. t. m. Odhod ob 14. uri izpred Sokolskega doma. Člani v kroju. Zdravo!

u— **Na komarjevo nedeljo** 24. t. m. priredita Sokolsko društvo in Društvo za zgradbo Sokolskega doma v Šiški veliko veselico z javnim nastopom in plesom na letnem telovadišču. Vslopnina 2 Din. Začetek ob 4. uri popoldne.

Znižali smo cene Ovomaltine!

Povečanje prometa nam je omogočilo, da bomo od 1. avgusta t. l. znižali cene našemu priznanemu okrepilnemu proizvodu Ovomaltine. Izkoristite zato tudi Vi ta dogodek, da uporabite v svojem domu to koncentrirano, naravno krepljeno pijačo, ki v obliki okusnega zajtrka mesto kave ali čaja s povečanjem Vaše telesne odpornosti čuva Vaše zdravje, povečuje Vašo sposobnost za duševno ali telesno delo in miri Vaše živce. Ovomaltine se po želji lahko priredi kot mrzla ali topla pijača. Topla Ovomaltine je najokusnejši in najbolj zdrav zajtrk za otroke in odrasle. Mrzla Ovomaltine pa je najugodnejša pijača, ki osvežuje in kreni od poletne žeje tudi na hladnem.

Zenam, ki doje, otrokom, bolnikom, ljudem, ki duševno ali telesno mnogo delajo, vsem, katerim je potrebno jačanje telesne moči brez preobtežitve želodca, pomaga Ovomaltine, izvor zdravja in moči.

Nove cene: Velika škatla Din 56, srednja škatla Din 32, mala škatla Din 16

10365

DR. A. WANDER D. D., ZAGREB.

— Nesreča nikoli ne počiva. 17 letni mizarski vajenec Ivan Strgar, stanujoč na Galjevičevi št. 158, je prednočni padel poleg domače hiše in se tako močno udaril ob neki kamen, da je epileptik, je dobil hudo poškodbo na glavi. Odpeljal so ga morali z reševalnim avtom v bolnico. — Tam so oddali včeraj tudi 39 letnega brezposelnega delavca Maksa Zupana z Jesenice, ki se je zastrupil z gobami. — Precej hudo nesrečo je doživel včeraj zjutraj 28 letni železniški delavec Janez Ferjan, doma iz Zagradca. Ferjan je skušal skočiti na Grosuplem na že vozeč vlak, a mu je zaradi mokrote spodrsnilo, nakar je padel nazaj in si prebil lobanjo. Ponesrečenca so tako naložili na vlak ter ga pripeljali v Ljubljano, kjer se zdravi sedaj v splošni bolnici.

— Aretirani izsiljevalci. Kakor smo že včeraj poročali, je ljubljanska policija aretirala včeraj več prebrisanih mladeničev, ki so se bavili z izkoriščanjem in izsiljevanjem raznih moških. Policija je dognala, da so ti aretiranci postopali pri svojih poslih prav sistematično in da so svoje žrtve tirali v posameznih primerih naravnost v obup. Verjetno je, da so bile mreže teh izsiljevalcev še vse bolj razpletene, kakor je zagnat mogla dognati policija.

— Aretacija. Na praznik ponoči je imela policija precej opravka z raznimi, preveč živahnimi pijančki, ki so preglašali krulili okrog raznih nočnih lokalov in se posebno udejstvovali vzdolž Kolodvorske ulice. Dva sta postala celo nasilna in so ju morali odvzeti na deske v policijske zapore. Bila sta to znana razgajajoča E. Z. ter N. K., ki sta bila zjutraj odpušena neprimerno bolj krotka, kakor na sta bila ponoči. V nekem lokalu je stražnik aretirati tudi neko Matildo S., ki je osumljena, da se preživlja s tajno prostitucijo, a ima na vesti tudi tatvino obleke v vrednosti 300 Din, ki jo je nedavno odnesla Tončki K.

— Okraden hlapec. Hlapec Andrej Škof, uslužben na Viču 44, je opazil prednočni hoditi okrog hleva dva neznana stopačca. Bila sta dva mlada človeka, za katere pa se Škof ni kaj dosti zmenil, in je pozneje odšel na vas, ne da bi zaprl hlevna vrata. Neznanca sta Škofa seveda videla odhajati in čim se je zadosti odstranila, sta brž smuknila v hlev. Premetala sta njegovo posteljo in sta slednjič, ker nista našla ničesar primernejšega, odnesla par dobrih čevljev, ki sta jih iztaknila pod posteljo. Hlapec je tatvino opazil zjutraj, ko sta bila pohajajoča že za devetimi gorami.

JOZE KOBIŁCA
LIDIJA KOBIŁCA, roj. SEME
poročena 11435
V Ljubljani, dne 16. avgusta 1930.

Ponovna prostovoljna javna dražba

Dne 19. avgusta t. l. ob 10. uri dopoldne se bo vršila v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 31, prostovoljna javna dražba: 1 tovarniško nove 2½ tonske šasije International Harvester (Niederrahmen), sposobne za tovarni avto ali avtomob. — Dražbeni pogoji so na vpogled v odvet. pisarni dr. Žužek-a, odvetnika, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 28. 11424

— Tat v stanovanju. V stanovnje inspektorja tobačne tovarne Karla Hladkega v Langusovi ulici 23. se je vlihtatil predvčerajšnjim popoldne neznani dolgorokni in se polastil sobne cigarete doze, ki jo je našel v spalnici na nočni omarici. Tat pa se ni zadovoljil samo s tem, marveč je smuknil še v poleg se nahajajočo kopalnico, kjer ukradel tam še žepno uro budilko. Kakor se sodi, je izvršil tatvino človek, ki dobro pozna domače razmere.

Iz Celja

— Sestanek slovenskih dijakov celjske gimnazije, ki so maturirali ali bi mogli maturirati med svetovno vojno ter l. 1919. in l. 1920., bo 6. in 7. septembra v Celju z naslednjim programom: 6. septembra ob 20. pozdravni sestanek doslihih tovarišev in gg. profesorjev v Celjskem domu. 7. septembra ob 8. zjutraj v župni cerkvi maša za dušnico za umrle gg. profesorje in tovariše, ob 9. odhod na okoliško pokopališče na grob pok. prof. Suhača, ob 12. skupen obed z gg. profesorji v salonu hotela »Evropa«, po obedu slikanje. Ob 15. izlet na celjski Stari grad z rodbinami in znanci (v primeru slabega vremena v Lasko), ob 20. poslovilni sestanek skupno z rodbinami v Celjskem domu. Prireditveni odbor prosi tovariše, da zaradi skupnega obeda sigurno prijavijo svojo udeležbo najkasneje do 1. septembra na naslov: dr. E. Mejak, Celje, Prešernova ulica. Prispevek za skupen obed, za kritje izdatkov za poslabljene gg. profesorje, za vrnec in za upravne stroške znaša za vsakega tovariša 70 Din. Kdor prijavi svojo udeležbo, je obvezan v vsakem primeru plačati ta znesek odboru. Eventualni preostanek se predodloži za spomenik padlim koroskim borcu Srečku Puncerju.

— Vsem, ki nameravajo šolati otroke v inozemstvu. Predstojništvo celjske mestne policije opozarja vse one, ki nameravajo dati svoje otroke študirati v inozemstvo, naj takoj vložijo predpisane prošnje na mestni rodajna mesta, ker se rešitve običajno precej zavleče in bi lahko otroci trpeli neprijetnosti in škodo zaradi zakasnitve posla.

— Vozači brez izpitov se opozarjajo, da bo pričela policija proti njim brezobzirno postopati, ker so nesreče vedno pogostejše. Po novem zakonu mora vsak vozač avtomobila ali motornega kolesa pred posebno komisijo napraviti šoferski izpit, sicer bo v primeru vožnje strogo kaznovan. Tudi je bilo še zadnje dni opaziti na posameznih motociklistih stare evidenčne številke, ki so izgubile svojo veljavo že letos v februarju. Lastniki motornih koles naj si nemudoma nabavijo nove evidenčne tablice.

— Porušen most v Šmarjeti. V viharni noči od četrtka na petek so vse vode v okolici Celja močno narasle, med njimi tu-

di Hudinja, ki je v petek dopoldne odnesla v Šmarjeti tankjši leseni most. Drveča voda je odrgala tudi večje kose zemljišč na levem in desnem bregu. Srečo naključje je hotelo, da je posestnik Kotnik, ki se je peljal z vozom le nekaj sekund poprej čez most, predno je ta zgrmel v razdivjano vodo, ušel gotovi smrti. Škodo cenijo nad 50.000 dinarjev.

— Ukraden kolo. Na praznik ponoči je neznani tat odpeljal posestnikovu sinu Ivanu Koželju iz Bukovčaka pri Celju izpred tamošnje Trglavne gostilne rdeče slikano, skoro novo kolo znamke »Jugo-Elita« s tovarniško številko 1.028.701. V zadnjem času so tatvine koles v Celju skoro na dnevnem redu, vendar doslej še niti v enem primeru ni bilo mogoče izslediti tatu.

— Namesto vene na krsto pokojnega nadučitelja g. Frana Kocbeka je daroval za zornegrajske reveže 200 Din g. Fortunat Remše, tovarnar v Ljubiji. Najlepša hvala!

— Pogreb g. Marije Šriharjeve bo danes popoldne ob 16. in ne ob 15. uri, kakor je bilo pomotoma javljeno v včerajšnjem smrtnem oznanilu.

— Tragična smrt mladega dijaka. Včeraj zjutraj je našla Marica Otova, ko je šla po gornji gozdni poti nad mestnim parkom, na klopi nekaj korakov nad potjo mrtvega 18-letnega dijaka srednje tehnične šole v Splitu Franja Nerada, edinega sina obče priljubljenega celjskega stavbenika g. Nerada. Pod klopi in na njej sta bili večji mlaki krvi. Truplo je ležalo nagnjeno čez klop, na klopi pa je bila velika vojaška armadna pištola znamke »Steyr«. Mladi Nerad je bil že mrtel. Otova je o strašni najdbi takoj obvestila policijo, nakar je odšel na lice mesta službojuči okoliški nadzornik g. Joahim Šone s stražnikom Kmalu je prispel tudi avizirani mestni fizik g. dr. Jakob Rebernik, ki je mogel ugotoviti le smrt, ki je nastopila med 3. in 4. uro zjutraj. Krogla je prebila srce in izstopila na hrbtu. Vsaka pomoč bi bila brezuspešna. Vzrok mladeničevega obupnega dejanja doslej še ni znan. Truplo je bilo dopolne prepeljano domov in se bo vršil pogreb simpatičnega pokojnika v ponedeljek popoldne ob 16. iz hiše žalosti v Škerčevi ulici na okoliško pokopališče. Hudo prizadeti rodbini iskreno sožalje!

— Izgubljena boa. V sredo 13. t. m. zvečer je bila izgubljena med potjo od mestnega kina do Cankarjeve ulice rjava damska boa. Najditelj naj jo proti lepi nagradi odda v celjski podružnici »Jutrac«.

Iz Maribora

— Družabni večer »Drave«, ki se je vršil v četrtek dne 14. t. m. zvečer v prostorni verandi pivovarne »Union«, nam je nudil s svojim izbranim vsporedom izbornih duševnih užitek. Izmed glasbe umetnih komadov je najbolje ugajala Titlova »Slovanska uvertura«, višek navdušenja je dosegla Bahova godbena točka »Sopek slovenskih napevov«. Kar je iz naroda, e nši duši najbolj sprejemljivo. Škoda, da je bil »Sopek« šele kot predzadnja točka na vsporedu godbe »Drave«, takrat je namreč zaradi hladnega vremena precej udeležencev že odšlo. Ta točka spaja v sredino vsporeda. Izmed pevskih točk moskega zbora »Drave«, ki so bile vse poštane z občutkom, je bil najbolj učinkovit Maroltov »Oj ta soldaški boben«. Dodati so mu morali še par kritič. žal, da je bila ta točka zadnja na vsporedu moskega zbora. Godba »Drave« napreduje pod svojim kapelnikom g. Koudelkom vidno, istaklo pevski zbor »Drave« pod spretnim zborovodjem, učiteljem g. Horvatom. Ojema odličnima kulturnima delavcema, kakor tudi vsem članom godbe in pevškega zbora priznanje in zahvalo. Vsi, ki se kot »kaj zavedamo velike važnosti g. g. e. petja, pristopajmo kot člani k »Na odno-železničarsko glasbenemu društvu Drava«. Glasba in petje nas vodi k srcu, a s srcem k domovini in narodu svojemu.

— Pri moški kaznilnici v Mariboru se oddasta dve mesti zvanjnika, odnosno služitelja. V poštev pridejo samo popolnoma zdrave, velike in krepke postave. Lastnoročno spisane, pravilno kolkovane in opremljene prošnje je vložiti najkasneje do 25. avgusta t. l. pri predsedstvu kr. moške kaznilnice v Mariboru.

— Smrtna kosa. V četrtek je preminul po daljši bolezni v najlepši dobi svoje starosti prokurist Jugoslovanske udružene banke d. d., podružnica Maribor, g. Oskar Fontana. Pogreb se je vršil včeraj popoldne iz hiše žalosti in Rošpohu na kamniško pokopališče, kamor ga je spremlilo lepo število znancev in prijateljev njegove rodbine. Naj v miru počiva. — Včeraj je umrl po dolgi bolezni v 61. letu starosti gostilničar in posestnik g. Ivan Rojko. Pogreb se bo vršil jutri ob 17. iz kapele mestnega pokopališča v Pobrežju.

— Brezvestnost nekaterih šoferjev že presega vse meje. Mariborski izletniki, ki si ne morejo privoščiti ob nedeljah in praznikih, daljših izletov in se podajajo ob poldanskih urah malo na oddih v mariborsko okolico, so vsepovsod ogroženi pa avtomobilnih in motociklistih, naj si bo še tako ozka in skrivna pot za pešce. Najlepša pot v bližnjo okolico je brezdomno pot proti Kamnici skozi Vrbanovo ulico. Toda kolesarji dirjajo v najhujšem tempu po pešpoti, ko pa prestopiš od te pešpoti bližje Lovrenčeve gostilne na cesto, pa srečaš zopet avtomobile, ki dirjajo s hitrostjo do 60 km. Tako sta na Marijin praznik popoldne dirjala druga za drugim dva avtomobila s hitrostjo 60 km po tej ozki cesti, ko je bila najbolj obljubena. Ljudje so bili v največji nevarnosti. Dve dami sta se komaj rešili s skokom v zadnjem trenutku v stranski potok, sicer bi bila nesreča neizogibna. Neki ubogi psiček si je v zadnjem hipu rešil življenje s tem, da je odskočil in ga je k sreči samo prvo kolo avtomobila vrglo v potok. Šofer ga je videl že na 100 korakov daleč, a je nalašč zavozil v njega.

— V Studencih bo danes oblagovitev druge motorne brigade gasilске družstva, kar znači vsakekor rekord v naši podeželski gasilski organizaciji. Ob 14 uri bo slavnosten obhod, nato pa veliko slavlje v studenškem gozdiču. Ker ni vstopnine, je omogočen obilen poset od blizu in daleč.

— Drugi tovarni avto v larku. O nesreči tovarnega avtomobila g. Krunica od Sv. Lenarta smo že včeraj poročali. Danes pa nam poročajo, da se v četrtek zvrnil v

jarek onkraj Košak med gostilnami Perk in Stankar se neki drug tovarni avtomobil, poln gramoza. Kdo je pri tej izgođi prizadet, še ni znano.

— Vrnili se je pogrešani 15 letni Helmut Vrečko, o katerem smo pred dnevi poročali, da je ušel svojemu varuhu g. Ivanu Lamprehtu.

— Neznano utopijenko so pogrebnili iz Drave v Hajdošah pri Ptuj. Dne za ženo 30 let, srednje postave, kostavevih las brez sprednjih zob. Na sebi ima majhno krilo, bele nogavice in čevlje z visokimi petami. Identitete še niso mogli ugotoviti.

Z Jesenic

Zvočni film »RADIO« Jesenice-Sava predvaja danes, ob 3. in 5. uri popoldne in ob 9. uri zvečer, triumfalni zvočni in govoreči vefilm v nemškem jeziku

NOETOVA BARKA

Za podeželane ugodne železniške zveze! 11422

Iz Škofje Loke

šl— Sokol Škofja Loka vabi na veliko sokolsko slavo danes 17. t. m. Pričetek javnega nastopa z jugoslovensko vojsko ob 15. Na programu vrsta starejših bratov, »Napreje«, »Mladi vojak«. Velika zabava v Sokolskem domu. Godba »Sloge«.

šl— Renoviranje župne cerkve sv. Jakoba. Po prihodu župnika g. dr. Janka Arnejca sta se župnišče kakor tudi zunanost zgodovinsko dokaj slovite cerkve sv. Jakoba v Škofji Loki temeljito renovirala, vendar po mnenju vsečakov premalo obzirno do fresk, ki so krasile svetilnice v zunanjsčini. Pretekli teden pa se je vršila konkurenčna obravnava za obnovo cerkve v notranjščini in za nabavo novih orgel, ker so sedanje zelo slabe. Stroški za obnovo cerkve in orgel bodo po proračunu znašali okrog 230.000 Din, in sicer bodo veljale orgle 180.000 Din, poprava cerkve pa 48.000 Din. Stroški se bodo krili z zneskom 110.000 Din od občin. Ostali denar se upa zbrati po župljanih. Z delom se prične na pomlad.

Sokol Škofja Loka

JAVNI TELOVADNI NASTOP
s sodelovanjem VOJSKE
Velika zabava v Sokolskem domu.
DANES OB 15.

Iz Krškega

kr— Sokolski nastop. Danes, v nedeljo popoldne, vsi k sokolskemu nastopu na »Stancerjev marof«. Sodeluje društveni sokolski orkester. Bratska družba in vsi prijatelji. Sokola vliudno vabljeno!

kr— Nesreča. V četrtek popoldne sta se ob pol 5. popoldne na evpreznem vozičku peljala g. L. in gđc. L., namenjena iz Krškega v Krško vas. Vodstvo konja je bilo v rokah gospodične, ki je usmerila konja in voz v smeri mosta, kar pa ni bilo prav. Hoteč voz okreniti v pravo smer, je bilo med tekmo preestro potegneno v desno. Pri tem poizkusu se je voz nagnil na levo, drsel nekaj metrov po levih kolesih in se nato prevrnil. Veliko prisotnost duha je pokazal g. L., ki je krepko zaustavil konja in s tem omilil padec obeh. Razen razbitega sedeža, raztrganih hlač in malih prask nesreča, ki jo je pripisati zgolj naključju, ni zahtevala večjih poškodb.

Iz Novega mesta

n— Opozoritev krojačicam novomeškega okoliša. Ponovno opozarjamo krojačice na tritedenski prikojevalni tečaj za damsko krojaštvo, ki se neprekinjeno prične v ponedeljek 18. t. m. ob 8. uri zjutraj v predavalnici Rokodelskega doma v Novem mestu. Ker je še nekaj mest prostih, se morejo nove interesente prijaviti še v teku prvih dveh dni neposredno v tečaju pri g. predavatelju. Zavod za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI v Ljubljani.

n— Društvo samaritanek se bo v kfatkem ustanovilo kot nekaj podobest k ukašnjega društva. V društvo se je prijavilo že več mladenk.

n— Nogomet. Danes ob 3. popoldne bo odigral SK Elan prvenstveno tekmo s SK Javornikom z Rakca za naslov prvaka pokrajine. Ta naslov ima SK Elan. Pri diti!

n— Podružnica SPD je napravila markacije na naslednjih potih: Straža—Gorenje Polje—Gornji Lipovec—Ajdovec—Gomila—Žužemberk—Dvor—Sv. Peter nad Sotesko in nazaj na Stražo ter Luknja—Brezova reba—Ajdovec.

n— Tatvina v Šmihelu. V samostanu šolskih sester je bilo ukradenih 5 piščancev. Večje sreče tat ni imel, ker so ga pravočasno prepoznali. Gospodični Milki Kalčičevi pa je bilo ukradenih iz sobe 75 dinarjev.

Iz Kočevja

kč— Menjava posesti. Naš rojak g. Ivan Bogataj, vpokojeni orožnik v Kočevju, je kupil 14. tm. hišo št. 43. od posedanjega posestnika g. Ivana Flacka, čevljarskega mojstra v Kočevju.

Iz Višnje gore

vg— Sokolsko društvo v Višnji gori je na seji sklenilo, prirediti 7. septembra svoj javni nastop. Zato prosi sosednja društva, da rezervirajo ta datum za našo Višnjo goro.

vg— Polaganje tlaka iz šamotnih pločv v naši župni cerkvi je končano. Delo je prevzel v izvršitev g. Peček, tukajšnji izdelovalec cementnih predmetov, ki se je po svojih močeh potrudil, da je prevzeto nalogo izvršil okusno in solidno. Ko bodo postavljene v cerkvi še nove klopi, bo pogled po notranjosti neprimerno lepši od sedanjega.

vg— Zidanje v Višnji gori je v tem letu spravilo v življenje brez dvoma naše Olep-

ševalno društvo. Razen g. Pajka Rudolfa, ki gradi hišo, je začel urejati teren ob svoji hiši in graditi teraso tudi g. Josip Skufca, gostilničar: v sredini mesta pa delno preurejuje svojo hišo krojaški mojster g. Zalar Franc.

Iz Litije

l— Neznani savski veslači. Kaj je z uso-
do onih 6 mladeničev, ki so jih nosili v četrtek opoldne v gumijastih čolnih drveči savski valovi pod litijskim mostom dalje? O tem se sprašujejo naši radovedneži. Prišli so menda iz Ljubljane. V višini topilnice so se borili z močnim tokom. Precej nepremišljeni so bili ti veslači. Lahko bi Sava med tem narasla tako visoko, da se bi peneča rjava tekočina komaj plazila pod mostnicami. V tem primeru pa bi nastala za potnike kaj huda situacija. Kam pa, kam? so jim klicali ljudje z mosta. Pa odgovora niso dobili. Veslači so obračali svojo pozornost na most in na svojo rešitev. Zadnji je imel na krmlu svojega čolna prapor nemških barv, iz česar sklepamo, da so bili veslači rajhovski sportniki. Znano je, da je zagorska soteska nevarna. Kako so prešli tuji sportniki to pot, bi bilo vsekakor zanimivo ugotoviti. — Na praznik v petek pa sta se poizkusila 2 ljubljancana, ki sta s svojimi gumijastimi čolni dospela do Litije. Sta to znana sportnika gg. Hafner in Freyer. V Litiji sta izstopila, udeležila sta se sokolske veselice, z večernim vlakom pa sta se s čolnom v nahrbtniku povrnila v Ljubljano. Kakor čujemo, bo organiziral g. Hafner za prihodnjo nedeljo večjo floto, ki bo vozila do Zidanega mosta.

Iz Zagorja

z— Pogumni sportniki. V četrtek popoldne, ko je Sava najbolj narasla in s seboj odnašala, kar je dosegla, je po Savi prišlo 6 sportnikov z majhnimi gumijastimi čolni. V Prusniku nasproti Potiorevka so se sportniki izkrcali. Proti Trbovljam so pa že zopet nadaljevali vožnjo. Kam so bili namenjeni, ni znano.

Iz Trbovelj

t— Poročil se je v Ljubljani rudniški namesteneč g. Vladko Pleskovič z gđc. Sabinjo Brilovo, hčerko znane in ugledne Brilove družine iz Trbovelj. Mlademu paru želimo obilo sreče.

t— Glas iz občinstva. Včeraj ste poročali, v kako slabem stanju se nahaja ob deževnem vremenu trotoar od Pungercarja do Volaja. Kritika je bila popolnoma umestna, nekaj ste pa vendarle prezrli. Pred Volajevo hišo je že delj časa neka jama, ki je ostala, ko so popravljali vodovod. Ta jama je provizorično pokrita z deskami, a tako slabe, da se kak pasant prav lahko ponesreči posebno ponoči. Ako se iz kateregakoli razloga ta odprtina ne more pokriti definitivno, naj se pokrije vsaj tako, da bo brez nevarnosti za pešce.

t— Zopet napredek. Znani strokovnjak v elektrotehnik in radio-aparatih g. Jakob Klenovšek je otvoril te dni v hiši, kjer se nahaja tudi lokal podružnice »Jutrac«, trgovino radio-aparatov, gramofonov in gramofonskih plošč. G. Klenovšek namerava prirediti večerne promenade radio koncerte, kar bo promet v tej ulici gotovo še bolj poživilo. To idejo g. Klenovška bo občinstvo gotovo z zadovoljstvom pozdravilo.

J. Klenovšek, Trbovlje

Vam nudi vse elektro-potrebščine, radioaparate vseh svetovnih znamk 11449

v vili dr. Baumgartena na Vodi.

Iz Hrastnika

h— Naši delavci-rudarji žive v tako slabem gnotnem položaju, kakor še nikoli prej. Edina želja rudarja, da bi mogel vsaj s vsakodnevним delom preživeti sebe in svojo družino, se ne more obdržati, ker se pri nas vsak teden dvakrat praznuje in imajo tako le štiri delavne dni. Težko je potem misliti, ali je sploh možno preživeti 5 ali še več letansko rodbino, ako se zasluži na dan povprečno 40 Din in če to ne vsak dan. Ni čuda, da možje obupujejo nad te-

mi res žalostnimi čas Rudarji upajo, da se bo morda stanje z delavstvom nove separacije kaj izboljšalo. Gradba namreč izredno hitro napreduje in skoro gotovo bo koncem tega leta en del separacije že obratoval. Na vsak način pa se so moral sedanji položaj rudarjev čim prej izboljšati, ker od samih upov in tolažb ne bodo mogli živeti.

h— Nevihla. V noči od srede na četrtek je bila pri nas izredno huda nevihta. Med treskanjem je udarila strela v hišo posestnika g. A. Bočka in sicer skozi dimnik, k sreči pa ni napravila posebne škode.

Iz Rogaške Slatine

rs— Danes dopoldne vsi na veliki pevski koncert celjske »Svobode«, ki bo ob 10.30 v dvorani Zdraviliškega doma v Rogaški Slatini pod vodstvom pevovodje g. Cirila Preglja. Pridite!

Iz Ptuja

j— Tovarna »Tivara« iz Varaždina je otvorila svojo podružno trgovino s konfekcijami v Ptuj. Slovška ulica 3. Tovarino vodi g. Viljem Ribič.

Iz Poljčan

p— Osebnost. Orožniški narednik vodnik g. Regoršek, ki je bil pred kratkim prestavljen k nam za predstojnika naše orožniške postaje iz Slov. Bistrice, je bil te dni upokojen in je zdaj predstojnik 2. pet g. Šebenik. Zaslužnemu upokojencu želimo še mnogo prijetnih let v krogu svoje družine!

p— Vrvenje na kolodvoru. Zadnje dni je bilo na naši postaji silno živahno. Prihajali so številni romarji, ki so pohiteli nato na Sladko goro, v Šmarje k sv. Roku in drugam ter se nato zopet vračali. To pestro sliko so poživljali te dni še obiralci in obiralke hmelja, ki so prihajali na kolodvor iz daljine in bližnje okolice na okrašenih vozeh ali peš in se med popevanjem veselili pesmi vozili za zaslužkom v Savinjsko dolino.

Iz Dobove

d— Sokolski nastop. Sokolsko društvo Brežice priredi tukaj 24. t. m. ob 4. popoldne v zvezi z ostalimi posavskimi društvi javni letni nastop, da se moralno dvigne pravkar ustanovljeno Sokolsko društvo v Dobovi. Tovornemu vlakom št. 688, ki odhaja iz Dobove ob 21.42, se bo priklopilo več osebnih vozov, da bo omogočeno kasnejše povratek udeležencem proti Zidanemu mostu. Tudi prošnja za znižano vožnjo (za 75% popusta) je vložena. Vabljeno vsi.

Dopisi

BLED. Hrib Kukovnica je najvišji med hribi, ki okrožajo naše jezero. Z njega je tudi najlepši razgled po okolici. Stoji med kolodvorom Bled jezera in hotelom »Tri-ladovom«. Da bodo naši letovišarji imeli kako razgledno točko, je naše Olepševalno društvo napravilo stezo skozi gozd na vrh, kjer so tudi postavljene klopi in mize. Gori se pride v 20. minutah. Prihodnjo nedeljo se bo ta razgledna točka slovesno odprla. Pekel se bo tudi prešički na razniju in bo prosta zabava s harmoniko. — Vstopnine ne bo. Vabljeno vsi!

GROBELNO. Odborova seja podružnice Družbe sv. Cirila in Metoda bo 18. t. m. v gostilni g. Goieža. Pričetek ob 19.30. Dnevni red: Kratko poročilo predstojnika o poteku zadnje prireditve, poročilo blaginje, pregled računov, ki so v zvezi z prireditvijo in sklepanje o umorabi čistega dobička. — Seja bo javna. K udeležbi so vabljeno tudi člani in prijatelji družbe.

DORNA. Dne 9. t. m. je bil prireditelj v zdravilišni dvorani na Dobri veliki dobrodelni koncert v prid tamošnjih revnih otrok. Koncert je potekel nad vse zadovoljivo. Iz posebne naklonjenosti so sodelovali kopališki gostje, zagrebški umetniki, gospa Herta pl. Mallinova, znana umetnica na violini, gosp. dr. Vlad. Kostić, bivši klarinetist zagrebške opere, ki sta ju na klavirju spremljala znani pianist in komponist g. Rihard Smascek in banški tajnik g. Vladimir Huber. Mnogobrojna publika je sledila umetniškim izvajanjem z največjim zanimanjem ter pri vsaki točki z obilnim aplavzom dala duška svojemu zadovoljstvu.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Na mednarodnem turnirju pravkar končane šahovske olimpijade so v Hamburgu zmagali Poljaki. Zastopanih je bilo 18 držav, vsaka s štirimi igralci. Kakor igra v navadnih turnirjih vsak igralec z vsakim drugim po eno partijo tako je v Hamburgu vsaka četverica igrala z vsako drugo po štiri partije. Razlika se kaže le v tem, da navadno vsak nastop prinese 1. 1/2 ali pa 0 točke, med tem ko četverica lahko doseže od 0 do 4 točke. Za končni rezultat je merodajna vedno svota vseh doseženih točk.

V Hamburgu je bilo teoretično vsakemu mogoče doseči $17 \times 4 = 68$ točk, ker ima vsaka od 18 četveric seveda 17 nasprotov. Poljaki, pod vodstvom Rubinstejna, so nabrali 48 1/2 točk, torej okroglo 70 odstotkov možnih. Madžari, pod vodstvom Maroczyja, so s 47imi točkami zasedli drugo mesto. Tretji so bili Nemci s 44 1/2 točkami, četrta Avstrija, ki so dosegli 43 1/2 točk. Na petem mestu najdemo Češkoslovake z 42 1/2, na šestem Američane z 41 1/2 točkami.

Jugoslavija se tekme na žalost ni udeležila. Kako dolgo naj nas še ovira nesrečna nesloženost? Pravilno sestavljeno jugoslovansko moštvo bi brez vsakega dvoma imelo velike šanse v mednarodnih turnirjih. Upajmo, da se prihodnja olimpijada ne bo odigravala brez naših zastopnikov.

V Hamburgu so tudi dame imele svoj turnir. Zmagovalka je imela dobiti naslov svetovne prvakinja. Seveda je prišla znana Amasconka, gđna. Vera Mešnik, da brani svoj naslov. Zmagala je tudi to pot. Vendar pa je zgubila eno partijo proti gđni. Wally Henschel iz Hamburga, ki jo danes prinašam, da bodo naši šahisti videli, kako močne so dandanes dame.

Bela: Črna:
Gđ. Wally Henschel Gđ. Vera Mešnik
1. d2—d4 Sg8—f6
2. c2—c4 g7—g6

To obrambo je Niemcovič nekoliko diskreditiral s svojo tretjo potezo f2—f3.

3. Sbl—c3
Če beli ne igra f2—f3, mora najprej razviti z g2—g3 in f1—g2 lovca. Tako pa črni lahko kmalu odgovori d7—d5 in po zamenjavi kmetov zamenja še skakača na d5 za belega skakača na c3.

3. — — — Lf8—g7
4. Sg1—f3 0—0
5. e2—e4 d7—d6
Črni sploh ne misli na d7—d5, temveč hoče zasedeti svoj del sredine šahovnice z e7—e5.

6. Lf1—e2 Sb8—d7
7. 0—0 e7—e5
8. Lc1—g5 h7—h6
9. d4×e5 — — —

Poteza dvomljive vrednosti. Črni bi moral sedaj vzeti lovca.
9. — — — d6×e5
10. Lg5—h4 c7—c6
11. Dd1—d2 — — —

Seveda skuša beli takoj zasedi d—linijo. Črni pa manevrira v sledečem dokaj spretno in zapre nazadnje opasno f—linijo.

11. — — — Tf8—e8
12. Tf1—d1 Dd8—b6
Črni mora osvoboditi skakača d7.
13. Le2—f1 Sf6—h5
14. b2—b3 Sh5—f4
15. Sc3—a4 Dd6—c7
16. Tal—c1 Sf4—e6
17. Sa4—c3 Se6—d4
18. Sf3—e1 — — —

Prej ali slej mora beli vzeti skakača na d4. Res je sicer, da dobi črni potem prostega kmeta. Toda tega prostega kmeta se ni treba bati. Beli lovec na d3 ga vedno lahko drži.

18. — — — Sd7—f8
19. f2—f3 Lc8—e6
20. Se1—c2 — — —

Sedaj beli jasno vidi, da mora odstraniti skakača na d4.

20. — — — Kg8—h7
21. Se2×d4 e5×d4
22. Sc3—e2 c6—c5
23. Se2—f4 Lg7—e5

Cemu to? Lovec na g7 je silno važen za obrambo kraljevega krila. Brez njega mora vsak napad na črnega kralja uspeti.

24. Lh4—g3 Dc7—d6
25. Lf1—d3 b7—b6
26. Sf4—e2 Le5×g3
27. Se2×g3 a7—a5

Situacija je precej razčiščena. Črni prosti kmet na d4 je le navidezno lak. Beli ima bogato kompenzacijo zani, namreč premoči kmetov na kraljevem krilu. Vrh tega si je črni svoje kraljevo krilo zelo oslabil. Sledeči napad belega se zato po-

trebnih pripravah igra skoro sam.

28. a2—a4 Le6—c8
29. Td1—f1 Ta8—a7
30. Tc1—e1 Ta7—e7
31. f3—f4 — — —

Beli je zbral vse svoje figure za napad na sovražnega kralja. Lovec na d3, ki navidezno drži le črnega prostega kmeta, stoji tudi za napad izvrstno. V ogenj grede seveda najprej kmetje v sredini, ki s lahkoto razbijajo nasprotnikove okope.

31. — — — Lc8—b7
Črni še igra kot da bi napadal kmeta e4. Lovec bi pa boljše ostal na c8, čeprav bi tudi tam ne mogel preprečiti katastrofe.

32. e4—e5 Dd6—h8
33. Sg3—h5! — — —
Prvi direktni udar.

33. — — — Sf8—d7
34. f4—f5! — — —

Ta poteza razbije črno pozicijo. Na 34. — — — Te7×e5 sledi namreč 35. f5×g6+.

35. f5×g6+ 36. Tf1—f7+ Kh7—g8 37. Tf7—g7+ in dobi.

34. — — — Te8—f8
35. f5×g6?
Škoda. Pravilna poteza je bila tu 35. e5—e6! Če gre potem skakač na e5, sledi 36. Te1×e5, Db8×e5, 37. f5×g6+, kar odloči takoli.

35. — — — f7×g6
36. e5—e6 Sd7×e5?

Svetovna prvakinja je očividno demoralizirana. Jasno je, da je morala najprej zamenjati rdnjavi na f—liniji. Sedaj seveda zgubi figuro.

37. Tf1×f8 Db8×f8
38. Te1×e5 Lb7—c8
Žalosten povratek.

39. Sh5—f4 Dd8—f6
40. Sf4×g6 Te7—g7
41. Te5—h5! se vda!

Kino

Prigoda iz življenja igralca Schjåt—auta

Nedavno umrli filmski umetnik Rudolf Schildkraut je bil v svoji mladosti angažiran v St. Poltenu, kjer je igral na tamkajšnjem gledališkem odru vloge ljubimcev in komikov. Ko se je sezona končala, mu je nekdo zmanjkalo denarja, da bi mogel potovati domov in moral je dobiti večje posojilo. Naprosil je nekega mecena za denar in ko je slednji vprašal glede lastnosta v poročstvu, mu je Schildkraut mirno odgovoril na to vprašanje: »Seveda Vam jamčim za vrnilitev in sicer s stoddotno sigurnostjo.« To reči potegne iz žepa sveženj časopisnih kritik iz St. Poltenu in jih izroči osuplemu trgovcu. »To naj bi bila moja sigurnost?« vpraša trgovec ves začuden. »Kaj pa mislite?« Brez teh kritik ne najdemo nikjer na svetu novega angažmana in to je vendar zadostna sigurnost za Vas!

Trgovec mu je res posodil 200 kron, kritike pa hrani še dandanes v spomin na velikega umetnika.

Tujec

Spisal Emil Jannings.

Bilo je poleti 1914. Kot gledališki igralec sem bil baš na turneji, ki mi ni prinesla pričakovanega finančnega uspeha. Sedel sem v kavarni. Na mizi pred menoj črna kava, katere vsled svoje zatopljenosti niti niti nisem. Mučila me je misel — večna — in nemilostna vsem umetnikom: »Kdo bo plačal kavo?« V tem pristopi k mizi Robert Wiene. Po dolgotrajnem molku mi zastavi vprašanje, če hočem igrati neko vlogo v enem, naš snimajočem se filmu. Na ustih sem že imel črko »n«, da bi rekel »ne«, toda črna kava na mizi in misel, da sem brez vsakih sredstev, je bila odločilna, da sem pristal. Na podlagi tega svojega pristanka sem dobil na lico mesta 40 mark predujma. — Zadeva je bila sicer s tem rešena, a jaz bi kljub temu takrat ne bil šel k filmu in gotovo bi dano obljubo prelomil, če bi le dobil kak boljši angažma v kateremkoli gledališču. V tej dobi se je namreč sodelovanje pri filmu smatralo za gledališkega igralca kot zelo nečastno.

Na ta način sem se tedaj nekega jutra točno ob 8. uri zjutraj znašel v filmskem ateljeju. — Igral sem vlogu v filmu »Sirota Eva« in moja partnerica je bila Erna Morena. Za poskušnjo sem moral preigrati z njo malo ljubavno sceno. Kot gledališki igralec sem igral ves prizor zelo efektno, izgovarjajoč vse besede s posebnim naglasom, dočim nisem odgovorov svoje partnerice niti slišal. Moj prijatelj Wiene me opozori, da je ves moj glasni in sumni patos nepotreben; ta njegova izjava me je skoraj užalila. Drugačje dne so mi pokazali uspeh poizkusnega snimanja. Vrata se ot-

vorijo in na platnu se prikaže človek, ki je bil podoben meni. Tedaj mi šine v glavo misel: »Za božjo voljo, ali si ti ta človek tam gori na platnu? Kaj tak boš sedaj begal po Nemčiji?« In pobegnili sem iz ateljeja. Ujeli so me in privedli nazaj. Dolgo časa je minilo, da sem se končno privadil samega sebe gledati v filmu.

Popolnoma isti občutek sem imel, ko sva z režiserjem Sternbergom poslušala rezultate snimanja mojega glasu. Zagledal sem svojo sliko na platnu, končno sem odprl usta in pričel govoriti. Toda ta glas mi je bil popolnoma tuj. Meni se je zdela stvar zelo slaba, toda režiser je kar ploskal navdušenja in mi venomer zatrjeval: »Odlično, Emil, izvrstno!« Jaz pa sem se okrenil na drugo stran in momljal sam pri sebi: »To nisem jaz, to ni moj glas!« Šele čisto polagoma sem se privadil tudi temu, da sem v filmu poslušal svoj lastni glas in ga priznaval za svojega.

Film na umetnostni olimpijadi v Moskvi

V moskovskem parku z kulturo in zabavo se je otvorila koncem tujstva prva ruska umetniška olimpijada. Na tej razstavi ruskega kulturnega življenja zavzema film eno najvažnejših mest. Zastopani so vse sovjetske filmske organizacije s svojimi najboljšimi umetniškimi in kulturnimi filmi, razna društva prijateljev sojetkega kinematografa, zveza revolucionarne filmske industrije in filmski tisk.

V veliki dvorani Sv. Jurja v Kremli imajo ogromno filmsko razstavo, ki podaja v glavnem statistične podatke na sedežu vprašanja: Kaj moremo doseči v okviru petletke na polju filma? Kaj smo že dosegli izvršili? Na kakšen način se film najbolj širi med maso? Kako sprejema naše filme inozemstvo? Na vsa ta vprašanja odgovarjajo preprostevalne tabele s številkanj, razne risbe, modeli, fotografije, izreški iz časopisov itd.

Pa ne le v Moskvi ampak tudi v Leningradu so razne filmske propagande razstave. Tako kažejo sedaj tamkaj iz raznih starejših filmskih izrezkov sestavljen film, ki predločuje gledalcem življenje zadnjega carja Nikolaja. Ta film ima za vsebino vse važnejše vojne dogodke od leta 1914—1917 ter ga predvajajo ljudem v zgodovinskem železniškem vagonu, v katerem se je car Nikolaj odrekel ruskemu prestolu. Seveda je ta film prirejen za današnje ruske razmere kakor večina na teh razstavah brezplačno predvajajočih se propagandnih filmskih del.

Kmetijski vestnik

Zdravo seme — zdrav pridelek

Koruzi je letos pri nas v Sloveniji prav lepa. Pridelek bi bil obilen, če bi ne bilo toliko črnih nakaz na štokovju (storžju), ki jim pravimo vnetje ali koruzna kila. Za vsakega kmeta bi morala biti že davno zapoved: Vsako snetljivo bilko, vsak snetljiv štok odreži čimprej in ga odnesi z njive ter ga vrzi v peč. Snetje se namreč prenaša po tistem črnem prahu, ki so ga polne snetne bule. Ta prah je seme bolezni. Če vržemo snetljiv del koruze na tla, kakor delamo to po navadi, pride to seme v zemljo, kjer počaka do pomladi, ko sadimo koruzno seme. Oprime se kalednega trosja, in raste z rastočo koruzo vse dotlej skrito, dokler ne prodere na dan in napravi tiste kepe semena — kile — in se spet razmnoži. Iz enega samega praška, ki mu pravimo tros, se razvije na milijarde novega trosja, ki sčasoma okuži vse naše njive.

Tu ne pomaga kar nič razkuževanje semena, ker bolezenskih kil je vedno neizmerno več v zemlji, kakor na semenu. Drugače je s prašno snetjo na pšenici, ki se prenaša edino s setvenim blagom in se je lahko obranimo z različnimi razkužili: z apnom, galico vročo kopeljo in raznimi posebnimi razkuževalnimi prahi, ki uničijo trosje na semenskem žitu. Proti koruznemu snetju se borimo le z uničevanjem bolezenske zalege — koruznih kil — po ognju.

Ko opazujemo razna snetja žitaric, vidimo jasno, da so snetju podvržene predvsem take rastline, ki se same oplodjujejo. Znano je menda večini kmetjskim čitateljem, da se oplodi rastlina na ta način, da pada zrel cvetni prah na brazdo v sredini cveta; tam vzklaj ter požene nit v nabrekli prah pod cvetom, ki ji pravimo plodnica, ker tam

Ravno ta mesec

ko je perila zopet na kupe, si pametna gospodinja težko pranje olajša le s pravim

terpentinovim milom GAZELA

zraste plod. Brez oploditve v plodnici se nahajajoče matere celice, ki ji pravimo zarodna celica, ni plodu in ne zaroda. Pri naših žitih vidimo dvoje načinov prenosa cvetnega prahu na cvetno brazdo. Pri pšenici ostanejo prašne vrečice kar za pleva, tam dozori, se razpočijo in obvisne na razkrojeni brazdi istega cveta ter ga oplodijo. Pri rži je pa že vsak kmet videl kako cveti. Izza plev se pokazejo prašne vrečice, ki mahadajo v vetru in trosijo cele oblake prahu, ki se ves pomeša ter obvisi na iztegnjenih brazdah. Ker je pri pšenici oploditev lahka, ne najdemo pri njej nikoli praznih in gluhih — klasov, ki so pa pri rži običajno prikazane, če cveti v dežju in ne more prah od klasa na klas. Narobe pa ne najdemo pri rži nikoli snetja, ki nam pri pšenici redno več ali manj zmanjša in skviri vrednost in množino donosa.

Nehote se vsili človeku misel, da mora biti med načinom oploditve in povzročitostjo raznih boleznih neka zveza. In res je samooplodba notranji vzrok nagnjenja k boleznim. Samooplodba je v vsej naravi vzrok hiranja rodu. To vemo pri ljudeh, kjer zakoni strogo kaznujejo ploditev v ožjem sorodstvu: med starši in otroci ter otroci med seboj. Če ne upoštevajo teh jeklenih naravnih zakonov živinorejci pri živini, postane njegova živina kilava, jalova in vsakovrstnim boleznim podvržena.

Prav tako je pri rastlinah posebno pri umetno gojenih žitaricah in tudi pri koruzi. Pri tej rastlini je cvetni prah v cvetu vrh stebila, brazde, ki vodijo k plodnicam v štoku pa visijo kakor lasje iz štoka. Navzvenkrat pada koruzni cvetni prah na brazde iste matere rastline in jo oplodi v sorodstvu. Na Vipavskem že stoletja porežijo vsaki drugi vrsti koruze preden se razvete vršičke, da prisilijo tako polovico koruznih rastlin, da se oplode s tujim prahom. Tako se sveži vsako leto zarod. Pred stoletji je nekdo zaslužil umestnost takega početja. Ker so kmetje videli, da so tako dobljeni pridelek bogatejši in bolj zdravi, so se oprijeli novega načina. Še danes delajo tako, nihče pa ne ve pojasniti zakaj.

Prav dober je ta vipavski način sveženja koruznega rodu, vendar je pa to delo le polovičarsko. Kdor hoče dvigniti donos svoje koruze in okrepiti zarod proti raznim boleznim, pred vsem proti snetjavosti, naj poreže vsako drugi vrsti cvetje pred cvetom. Za seme naj izbere štokovje samo to za seme pa naj izbere štokovje samo od porezanih vrst, ker le tako od tujih rastlin oplodeno seme mu bo dalo krepak zarod, ki bo lažje kljuboval boleznim in tudi snetju in mu dajal stalno bogate prideleke

Janko Kač

Ali ste že naročili na ilustrirano tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“?

rodniki in prijatelji Huručova in Tas-

kina. Pri Huručovu sta se najprej oglašila dva sorodnika njegove žene. Najprej je oba odklonil, potem ju je pa na ženino prigovarjanje le moral sprejeti. Kaj je hotel siromak, moral se je ukloniti.

Komaj sta ta dva dobila službo, že so se oglašili pri Taslinu trije sorodniki. Odklonil jih je, a zaman, sklicevali so se na to, da je Huručov sprejel dva sorodnika svoje žene v službo, in izgovorov je bilo konec.

S težkim srcem se je Taskin odločil, da nastavi tudi svoje tri sorodnike.

Potem so se jele viti procesije takšnih s priporočilnimi listki. Nič ni pomagalo, da sta jih Huručov in Taskin odklanjala. Kadar ni bilo enega, so pritisnili na drugega, izigrali so drugega proti drugemu in končno nastal položaj, da so jih morali sprejeti v službo že v imenu pravičnosti.

Ko je bila pisarna že polna novih ljudi, je nekega dne prišel obratovodja k Huručovu in Taskinu in jima je rekel:

»Kaj nam je storiti?«

»Kaj se je zgodilo?« sta vprašala oba hkrati.

»Premalo miz imamo za vse ljudi.«

»Vraga! Posadite jih k vsaki mizi po

Radio

IZVLEČEK IZ PROGRAMOV

Nedelja, 17. avgusta.

LJUBLJANA 9: Prenos cerkvene glasbe iz Zagreba. — 10.20. Nalezljive bolezni domačih živali. — 11. Koncert trnovske cerkvene zbora. — 14.30. Reportaža procesije iz Zagreba. — 20. Koncert godbe Dravske divizije. — 22. Napoved časa in poročila. — Prenos z Bleda.

BEOGRAD 9: Prenos iz Saborne cerkve. — 10.30. Plošče. — 12.30. Ciganska godba s petjem. — 16. Koncert pevskih zborov. — 19.30. Komedija. — 20. Mešan koncertni večer. — 22.10. Poročila ZAGREB 9: Prenos sv. maše z Jelatičevega trga. — 20. Kristovo trpljenje (prenos). — PRAGA 16.15. Koncert iz Bratislave. — 18.15. Pevski koncert. — 19.30. Dramski večer. — 22.20. Jazzband. — BRNO 16.15. Koncert iz Bratislave. — 18.15. Prenos vsega programa iz Prage. — VARŠAVA 16. Spominška proslava bojev pri Varšavi. — 20. Nadaljevanje proslave. — 23. Godba za ples. — DUNAJ 11.05. Stari in novi narodni plesi. — 13. Koncert vojaške godbe. — 16. Lahka godba orkestra. — 19.10. Violinske sonate. — 20.10. Iznenadenja. — Lahka godba orkestra. — BERLIN 18.20. Lahka godba orkestra. — 20. Poljuden večerni koncert. — Godba za ples. — FRANKFURT 19.30. Koncert na citre in mandolino. — 20. Sluhoigra. — 21. Prenos koncerta iz Ostende. — 22.50. Godba za ples. — LANGENBERG 16.30. Večerni koncert. — 18.40. Za kratak čas. — 20. Plesi in koračnice. — 21. Simfoničen koncert iz Ostende. — Nočni koncert. — STUTTGART 19.30. Prenos vsega programa iz Frankfurta. — BUDIMPEŠTA 12. Orkestralni koncert. — 16. Madžarske cerkvene pesmi. — 17. Koncert vojaške godbe. — 19.30. Orkestralni koncert.

Ponedjeljek, 18. avgusta.

LJUBLJANA 12.30. Reproducirana glasba. — 13. Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30. Poročila iz dnevnika. — 18.30. Koncert tereta »Sneberček«. — 19.30. Predavanje o zavarovanju. — 20. Plošče. — 20.15. Jugoslovanski večer: prenos iz Beograda. — 21.15. Prenos iz Zagreba. — 21.55. Koncert radio. — kvarteta. — 22.15. Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 10.30. Plošče. — 12.30. Koncert radio-orkestra. — 19.30. Narodne pesmi. — 20. Jugoslovanski večer: klavirski koncert. — 21.05. Prenos iz Zagreba. — 21.55. Prenos iz Ljubljane. — 22.15. Lahka glasba. — ZAGREB 12.30. Plošče. — 20.15. Jugoslov. večer. — PRAGA 17. Koncert iz Bratislave. — 20. Orkestralni koncert. — 21. Operne arije. — 21.30. Koncert komorne glasbe. — 22.15. Lahka godba. — 17. Prenos vsega programa iz Prage. — VARŠAVA 18. Lahka godba orkestra. — 20.15. Poljudni koncert orkestra in solistov. — 23. Godba za ples. — DUNAJ 11. Dopoldanski koncert. — 15.15. Koncert orkestra. — 17. Mladinski program. — 20.05. Arije in pesmi. — 20.35. Klasičen in nova romantika v glasbi. — Moderni inozemski »slagerijci«. — BERLIN 18.40. Pevski koncert. — 19.35. Narodne pesmi. — 20.30. Zabaven program. — Lahka godba orkestra. — Ples. — FRANKFURT 19.30. Odločki iz klasičnih operet. — 20.30. Prenos programa iz Berlina. — LANGENBERG 17.30. Večerni koncert: baletna glasba, serenade in suite. — 20. Večer vesele glasbe. — Nočni koncert in ples. — 23. Jazz. — band. — STUTTGART 19.30. Prenos koncerta iz Frankfurta. — 20.30. Prenos programa iz Berlina.

Torek, 19. avgusta.

LJUBLJANA 12.30. Reproducirana glasba. — 13. Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30. Poročila iz dnevnika. — 18.30. Samospeli. — 19. G. Loeske igra na citre. — 19.30. Dr. Brežnik: New Orleans — ameriški Pariz. — 20. Prenos iz — 22.15. Plošče z Bleda.

Zagreb. — 22. Napoved časa in poročila. BEOGRAD 9: Prenos iz Saborne cerkve. — 10.30. Plošče. — 12.45. Koncert radio-orkestra. — 19. Pevski koncert. — Prenos iz Zagreba. — 22. Poročila. — 22.15. ZAGREB 12.30. Opoldanski koncert. — 20. Pevski koncert (sopran), spremljata čelo in klavir. — 22.10. Prenos z Bleda. PRAGA 17. Popoldanski koncert. — 19.35. Igra. — Prenos violinskega koncerta iz Kolic. — 21.30. Klavirski koncert. — 22.15. Plesna godba iz Bratislave. — BRNO 17. Popoldanski koncert. — 19.30. Prenos programa iz Prage. — 21. Lahka glasba iz Bratislave. — VARŠAVA 18. Orkestralni koncert. — 20.15. Opera »Carmen« na gramof. ploščah. — DUNAJ 11. Dopoldanski koncert. — 15.30. Lahka godba orkestra. — 20.05. V spomin na Honorija Balzaca. — 21.05. Veseli glasbeni večer. — BERLIN 18.40. Pevski koncert. — 19.30. Glasbeni magazin. — 21. Simfoničen koncert. — FRANKFURT 16. Prones koncerta iz Stuttgarta. — 19.30. Prenos vsega programa iz Stuttgarta. — LANGENBERG 17.30. Večerni koncert. — 20. Koncert dunajskih pesmi. — 20.30. Prenos orkestralnega koncerta draždanske filharmonije. — STUTTGART 16. Popoldanski koncert. — 19.30. Koncert filharmonijske orkestra. — 21. Mešan program. — 22. Skladbe H. Hermann. — BUDIMPEŠTA 9.15. Dopoldanski koncert. — 12.05. Godba orkestra. — 20. Koncert madžarske glasbe. — Plošče. — Ciganska godba. — dva!»

»Dva, gospoda moja, že sedita pri vsaki mizi. Pri nekaterih sedijo že kar po trije!« je dejal obratovodja.

»Morda bi bilo le prav, če bi začeli odpustiti stare uradnike. Tiste, ki so še od prej izza prejšnjega režima,« je dejala pametna glava.

»To vendar ne gre, ti so bili na najini strani!« je dejal drugi. »Rajši naročimo še nekaj novih miz, pa ho za vse dovolj prostora.«

Kakor hitro je Huručov to rekel, je pridiral Taskin v pisarno in začel govoriti:

»Smola, smola! Neprijetna stvar! Še enega moramo nastaviti, nič ne pomaga. Postalo je naravnost nevzdržno! Saj naj urad ni preskrbovalnika za ljudi, saj denar, ki ga upravljamo, ni naš! Narodov je, a prosilci za službo nečeno je tega vedeti in že groze, da objavijo naša imena v časopisih. Kaj nam je storiti?«

»To je čisto preprosta stvar.« je dejal Huručov, »vzeli bomo še tega v službo. Dostojnega človeka lahko odpustiš, falota pa ne smeš pognati čez prag... Preveč škode bi napravil. Da pa ne bo z njim posebnih stroškov, ga sprejmemo v službo za akordno delo.«

»To bo dvakrat dražje.«

Pantelejmon Romanov:

Redukcija uradništva

V nekem velikem sovjetskem industrijskem podjetju so pretresali vprašanje katastrofalnega kupčijskega položaja. Po načrtu bi bili morali imeti 500 tisoč rubljev dobička, v resnici pa je bilo 500.000 rubljev izgube. »Kako je prišlo do tega? Vrag si ga vedi,« je dejal član vodstva. »Saj smo stvar vendar tako dobro premislili. Do kopejke smo izračunali, koliko moramo dobiti — zdaj smo pa isto vsoto izgubili.«

Napravili so ovadbo. Prišle so preskvalovalne komisije.

»Kako je prišlo do take izgube?« so spraševali njih člani.

»Kdo naj to ve!« je bil odgovor. »Vsi smo živeli v veri, da se kupčija sijajno razvija. V pričakovanju čistega dobička smo si bili že razdelili 200.000 rubljev, zdaj nam je pa vrag prečrtal račune.«

In so začeli revidirati. Prišlo je na dan, da je bilo v skladišču, kjer bi bil lahko opravljal delo en uradnik, zaposlenih več ljudi: ravnatelj, skontist, strojeopiska in sluga.

»Kako ste mogli nastaviti toliko osebja?« so se začudili. »Saj bi morala država ne le plačati primanjkljaj, am-

pak vam še dati podporo.«

Tisti, ki so bili napravili ovadbo, so potrdili, da je prejšnji vodja podjetja zelo nesposobno gospodaril. Vsak član delniške družbe se je trudil, da bi spravi pri podjetju v službo svoje sorodnike in prijatelje. Povsod je vladala protokcija. Brez priporočilnega listka ni bil nihče sprejet, kdor pa je imel črno na belem, je takoj dobil službo ne glede na to, ali so ga potrebovali

KRALJESTVO MODE

Elegantne frizure

Vsak sezona prinese nove »frizure«. Tudi jesenski čas jih prinaša, če ne novih, pa vsaj spremenjenih. Kakor vse, je namreč tudi frizura podvržena modi in njenim muham, te pa hočejo vedno pokazati kaj novega.

Točnih, strogih smernic za nove frizure nimamo. Rečemo lahko samo to, da se sodobna pričeska ravna po okusu in posebnostih dame, ki jo nosi in da se je v zadnjem času posebno podredila obliki glave, katero krasi. Normalnih, za vse enako veljavnih pravil ni več.

Pri izbiri frizur pa moramo vendar paziti na nekaj. Vsak vidi, da so med plavalaskami in temnolaskami močni kontrasti, kar je čisto naravno. Blondinki je potrebna mehka, mirna pričeska, temnolaska pa je nekoliko usmerjena na rasnost tudi v pogledu pričeske in se mora držati tega načela, da ne pokvari okusa sebi in dopadajenja svoji okolici.

Pričeska je torej postala individualna. Že to dovoljuje dami, da stopi iz množice in izbira poljubne variacije.

Se vedno ni rešeno vprašanje dolgih in kratkih las. Končna odločitev še ni padla. Podoba je pa, da ostanejo kratki lasje le še kot osebna kaprica. Napol dolga pričeska se je tako priljubila, da se že splošno uveljavlja, in sicer ne samo za zvečer, kakor je bilo nekaj časa v navadi, ampak tudi za podnevi. Zato bi lahko rekli, da je napol dolga pričeska frizura bodočnega sti.

V tem primeru se dá frizura z nekaj praktičnimi prijemi spremeniti in preduragčiti. Lasje dobivajo zopet poudarek ženskosti, česar se nekaj časa v dobi kratkih las ni moglo trditi.

Popolnoma dolgi lasje so prišli iz mode. Pokazalo se je namreč, da se z njimi ne dá nič napraviti. Kot izjema se je moda dolgih las obdržala le pri nekaterih temnolaskah, ki so hotele ostati »klasične« tudi v tem pogledu. Toda globoko na tilniku povezan kite niso več moderne, ker nam je danes klasična lepota in njen tip ne-moderna zadeva.

Naša današnja slika je razdeljena v dve polji. Prvo nam kaže svetlo laske, drugo brinete.

Zgoraj na levi vidimo eno najmarkantnejših in najbolj priljubljenih frizur, ki se nosijo podnevi ali zvečer. Ta glava z valovitimi lasmi je zelo preprosta. Na tilniku imamo zavojek. Ta frizura učinkuje zelo mladostno in nežno ter odgovarja tipu moderne dame. Vrhutega predstavlja nekakšno srednjo pot med sportno otmenostjo in damsko eleganco.

Na drugi sliki (spodaj) vidimo bogatejšo zvalovano glavo blondinke. V tem pri-

meru učinkuje glava samo s svojo razvalovanostjo las. Zavojek manjka.

Blondinkam pa se prav lepo priče tudi gladka frizura s stransko valovitimi lasmi, kakor kaže tretja slika. Ta moda obeta postati v bližnji bodočnosti vodilna.

Zelo značilna je prva glava v desni skupini. Odlikujejo jo gladki, preprosti nazaj počesani lasje, ki pušajo prosta ušesa z majhnim valom, ki se zaznava pod uhljem. To je takozvana »ruska glavica«.

V slogu prihodnje mode, ki se časih rad nasloni na stare vzore, je druga glava spodaj s takozvanimi »zalizic«, ki segajo precej nizko na lica in ki se nekaterim brinetkam izvrstno prilagaja.

Na zadnji sliki spodaj pa vidimo frizuro za črnolase, pričesko, ki je enako učinkovita podnevi in zvečer, ker vedno izhaja no obrobja obraz.

Jopica iz usnja

Bližajo se že hladni jesenski dnevi in moderne postajajo usnjene, prepešane jopice v svetlih barvah (črešnjavordeča, mahovozelena, češpljevoplava). Ta moda si

je že doslej pridobila velik krog občudovalcev in privrženec med damami. Takšne jopice so tembolj dobrodošle, ker nam lahko služijo že sedaj koncem poletja bodisi na sportnem igrišču, bodisi za izlete z avtomobilom.

Srčni in živčni bolni, počka potrebni!

V zdravilišči Dobrna pri Celini stane kompletno 20 dnevno zdravljenje (stanovanje, hrana, kopeli in zdravnik) od 1. septembra dalje

Din 1200.—

Prospekti in informacije pri upravi.

»Ne tako, ne tako! Če bo več stroškov, jih bomo pač vknjižili v novo rubriko. Bo že kako šlo. Pravkar so dobili mizarji naročilo za nove mize. Produkcijški načrt moramo se zaradi tega razširiti.«

Od nekod se je slišalo nrmuranje. Med uradništvom je šumelo, čulo se je čisto razločno, da deli ravnateljstvo službe samo sorodnikom in ljudem, ki prihajajo z listki. Najbolj so vpili trije uradniki, ki jih je čakala redukcija: Suščev, Laskin in Smit.

Ko so mizarji prinesli nove mize, so postali še glasnejši in predrznejši. Vpili so, da se »razlegalo dač« na okoli.

»Tako se zapravlja narodni denar! V čigavem imenu ga razmetavajo? Za koga? Samo za protežince! Le poglejte v skladišče, pa boste videli, koliko jih sedi tam! Dovolj bi bil eden, pa se jih je nateplo štirinajst! Poleg ravnatelja imajo še ravnateljevega namestnika, štiri skontiste, tri knjižničarje, tri strojepeke in dve štenci. Pa se še oddaja delo v akord! Podpirajte nas, da razženemo to sodrgo!«

Zopet so napravili ovadbo. Zadeva se je reševala po predpisih.

Prišlo se preiskovalne komisije. Pri preiskavi so doznali, da je bil položaj katastrofalen. Po načrtu bi bilo mora-

lo imeti podjetje vsaj 700.000 rubljev dobička, bilo pa je skoro toliko izgube. »Kakor pri prejšnji direkciji! Samo da so številke še večje!« so zmajevali z rameni člani preiskovalne komisije.

In direkcija je odvrnila: »To je pa res smola! Ker smo pričakovali večjega dobička kakor prejšnje vodstvo, smo si izposodili 300.000 rubljev. Kaj, na lončenih nogah stojimo? Vrag si ga vedi, kje je vzrok.«

Cez teden dni so bile volitve novega ravnateljstva. Vsi govorniki so poudarjali pravičnost Suščeva, Laskina in Smita. Vsi so bili ogorčeni zaradi pravkar izrinjenih mogotcev Huručova in Taskina.

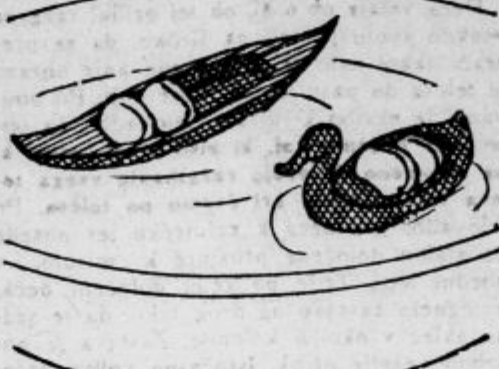
Na stopnicah pa so čakali mizarji. Čakali so in so gledali v zrak ter lovili na ušesa glasove, ki so prihajali od zgoraj.

»Kaj čakate?« jih je vprašal vratar. »Nu, čakamo pač... človek nikoli ne ve, kaj pride... treba je pač počakati naročil za nove mize...«

Ali si že obnovil članarino Vodnikove družbe za leto 1930?

Čolniček za milo

Doslej smo bili navajeni, odlagati milo pri kopanju v posodico, ki smo jo z žico pritrdili k robu kopalne kadi. Posihmal to

ne bo več potrebno. Na trg so prišli majhni, pisani čolnički, ki plavajo na vodi ter imajo poleg praktičnosti in koristnosti to prednost, da so lepo pisani in povrh učinkujejo dekorativno, ker predstavljajo razne živali.

Zdravniška posvetovalnica

G. F. M. R. iz S. o/Dr. Prenaglieno hujšanje je škodljivo zdravju in zadostuje, če pada telesna teža v tednu k večjemu za 500—750 gramov. Za takšno kuro ne potrebujete zdravil, razen Karlovarske prave ali umetne soli, ki jo jemljete jutraj na tešče želečec v gorki časi vode. Sicer pa si uredite dieto, v kateri boste po možnosti pri pestrem jedilnem listu skrčili redline snovi zlasti tkzv. ogljikohidrate, dočim boste skušali z zaposlenjem muskulature (telovadba, gibanje v zraku, sport itd.) tem lažje doseči pasivno bilanco v svojem presnavljanju. Reducirali boste torej vse jedi z ogljenimi vodiki (močnate jedi, sladkor nadomestite primerno s saharinom, krompir, repa itd.) Dovoljene so vam: meso, jajca, zelenjad, solata, sadje, ki ne vsebuje mnogo sladkorja. Če hočete, se hranite po en dan na teden čisto vegetarijansko ali pa z mlekom. To vse velja pod pogojem, da ste sicer popolnoma zdravi in da tehtate mnogo več kot znaša število cm Vaše telesne višine nad 100. Ako ste n. pr. 165 visoki, vam gre telesna teža približno 65 kg. Pri povprečni teži pa bo takšna kura za zdravje nevarna!

— G. I. K., T. pri Lj. Da bi bil takšen lišaj nalezljiv, je nekaj čisto novega. Vse tozadevne trditve, ki so se pojavile v medicinskem znanstvenem svetu, so bile zavrnjene. Res pa je, da se dá izlečiti lišaj le začasno in da se spet povrne in to po vsakem zdravlilu. Bolezen na vekah (trepalnicah) je verjetno istega konstitucionalnega izvora in je za primerno zdravljenje z očesnim mazilom zelo hvalječna. Vendar se morate ravnati strogo po navodilu zdravnika, ker je pri teh očesnih boleznih izredne važnosti, da utirate mazo s čistimi prsti. Se enkrat: ona kožna bolezen ni nalezljiva!

— Ga. B. P. v B. Ad 1) Po Vašem popisu ni misliti, da bi bilo kaj nevarnega, ker nedostajajo za to pravih bolezenskih znakov.

Ce bi se pojavile bolečine ali pa iztok, tedaj nemudoma k zdravniku-specialistu za ženske bolezni. Ad 2) Priporočila se katera koli gimnastika, mnogo sprehajanja, skrb za redno stolicu in dietetično: mešane jedi, ne preveč mesa, čim manj masloč in drobia (pljuča, možgani, priželje, ledvice etc.), izogibajte se po možnosti solate, stročnic, alkoholnih pijač. Mineralno vodo je treba dolgo časa piti (pol do 1 leta). Če se pojavijo težkoče (bolečine v napadu, zlatenica itd.) pokličite takoj zdravnika. Ad 3) Vaši želji žal ne smemo ustreči.

— G. M. C. v M. Iz Vašega popisa ni prav razvidno, za kaj gre in ni mogoče brez osebne preiskave postaviti vsaj približne diagnoze. Zato Vam moremo svetovati le sprejem v kako bolnico, kjer Vas bodo natančno preiskali (kemijska in mikroskopska preiskava želečnega soka, blata, Röntgen itd.), da se rešite vendar enkrat svojih nadlog.

— Ga. M. R. v Dr. Mi Vam moremo odgovoriti le v kolikor je Vaša zadeva medicinskega značaja. Proti živčni bolezni odražamo zdravlila po stavljeni diagnozi. Ker pa ni popisa znakov, Vam tozadevno ne moremo ničesar nasvetovati. Ostalo je morda v zvezi z boleznijo, ali proti temu ni zdravil.

— G. F. R. v Č. pri P. Na vašo vprašanja Vam bo mogel odgovoriti le specialist, ki bi moral točno pregledati oči. Potek bolezni je v splošnem kroničen. Zlasti pri očesnih boleznih je točno ravnanje po zdravnikovih navodilih neobhodno potrebno.

— G. J. Č. v G., p. L., Sl. Kr. Ako ni-

J. Ribičič:

Pomota

Ko smo se bili v soboto zvečer odpravili, da vidimo žaromete in druge atrakcije, kakor se to imenuje v modnem jeziku, je stalo pred atrakcijskim prostorom, ob trhljih plankah in ob vzhodu in preko vse ceste toliko zastojnikov, da smo se zasukali na petah in šli domov. Otrok ni bilo moči drugače pomiriti kakor s tem, da sva jim z ženo objubila, da si ogledamo prav za gotovo nedeljske atrakcije, ki so še vse kaj drugega nego sobotne.

In ker otrok čez noč ne pozabi, če si mu prejšnji dan kaj objubil, smo se res odpravili.

Uvrstili smo se med procesijo vseh atrakcij žejnih in dospeli do vhoda. Tam je stal mizica, na njej so zbirali vstopnino.

»Prosim dve stojišči in tri dijaške! dem in sežem v žep po denarico.

»Dijaških ni več. Samo stojišča! odgovori mož ob mizi.

»Samo stojišča še! No, naj bo v božjem imenu: pet stojišč po 5 Din,« vzdihnem in privlečem denarico na dan.

»Po deset, ne po pet!« ugovarja oni.

»Kako deset, če pa stojim na plakatih

Ogorelo, zdravo kožo

dobite, ako si oterete telo pred zračnimi in solničnimi kopelmi z

NIVEA-CREME

tudi pri zastrtem nebesu, ker tudi veter in zrak porjavita kožo. Suho pa mora biti Vaše telo pri direktnem solničnem obsevanju. In dobro oterite z NIVEA - CREME že naprej! To zmanjšuje nevarnost bolečega ožganja. Sprico samo njej lastne vsebine Eucerita se Nivea - Creme lahko vpije v kožo, ker šele v kožo vpija Creme more svojo dobrodejni učinek priversti do polne veljave.

Doze po 3, 5, 10 in 22 Din. Tuba po 9 in 14 Din.

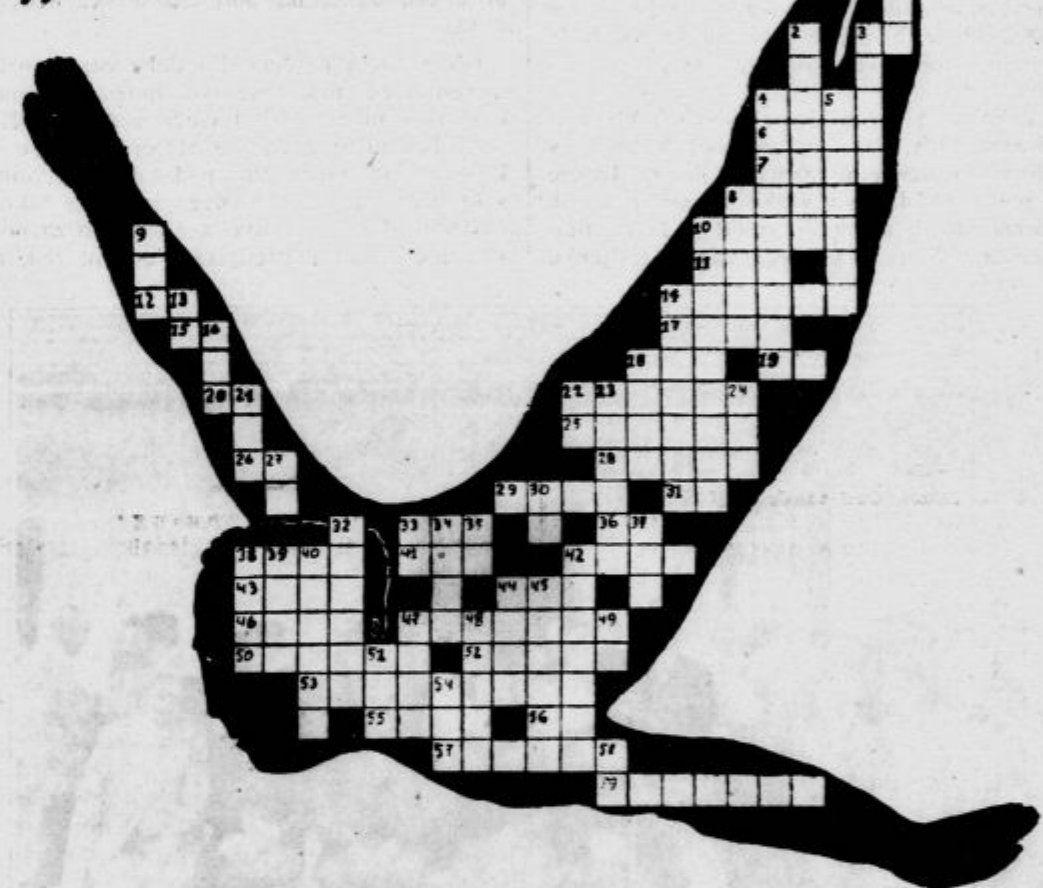
Proizvajalca v Jugoslaviji: Jugosl. P. BEIERSDORF & Co., d. s. o. L. Maribor — Metliška cesta 86.

mate prav nikakih bolečin, bo treba izpiranje ušesa ponoviti in sicer s toplo vodo. Še preje pa kanite par kapljic gorkega (ne vročega!) olja v obolelo uho, nagnite glavo na zdravo stran ter jo držite v tem položaju četrt do pol ure, da se loj v slušnovodu zmehča. Nato si izperite uho z brizgaljo. Če pa nastopijo bolečine ali kakšni drugi znaki, takoj k zdravniku. Namesto olja vzemite ev. navadno čisto vodo ali 3% vodenčev prekis. — G. M. M. v Sv. M. Omenjeno sredstvo priporočajo namesto navadnega južnega kalija. Ravajte se po navodilih, ki so priložena zdravilu. Med dvema kurama presledek 1—2 mesecev brez joda. Je diagnoza ugotovljena od zdravniške strani? — Gdč. Z. a. 25. P. Takšen bel tok priča o vnetju enega ali več organov s povečanjem izločkov (slezi in gnoj) Mikroskopska preiskava te sluzi dožene vzrok bolezni. Vzrok tem spremembam zna biti malokrvnost, vnetje maternične sluznice itd. je torej zelo različen. Lečenje odloča le osebna preiskava, ki jo v takem primeru priporočamo, da se vnetje ne širi. — G. I. O. v Sv. P. pri Pr. Zelo podobne znake nudita dve bolezni, ki pa imata čisto dru-

gačen izvor. Zaradi tega Vam tudi nasvetov ne bomo mogli dati, ker je zdravljenje vnetja v kolčnem sklepu drugačno od onega pri išijazu. Verjetno je to pri Vas išijaz. Ste se že zglasili pri kakem zdravniku? Ni izključeno, da je Vaša bolezen posledica prehlajenja in da ima po popisu kroničen potek. V tem primeru priporočamo toploto in salicilate, ev. v težjih primerih operacijo.

O posebni epidemiji, ki razsaja pretežno pri otrokih, čujemo iz Nemčije tik ob francoski meji. Ni to nova bolezen, temveč zdravnikom že znana takozvana spinalna (hrbturna) ohromitev. Že ime pove, da so ohromitve najbolj izrazite pri tej bolezni: ki se začneja z visoko temperaturo (do 40 stopinj C), bljuvanjem, zamračenostjo in krči. Prve dni so ohromitve najbolj razsežne, pozneje izgine za sredo večji del, nekateri živci pa ostanejo trajno hrani in v sled tega so od njih vživetne mišice mrtve za delo nerabne. Bolezen sliči povsem drugim kužnim boleznim in so ukreni vse potrebno, da se ta epidemija ne razširi. Umrlivost ni prav velika, pač pa zelo motijo komplikacije, zlasti trajne ohromitve.

Križaljka „Plavač-skakalec“

Pomen besed.

Vodoravno: 3. ploskovna mera; 4. mesto v Toscani; 6. donjača žival; 7. žensko ime; 8. ubožna hiša; 10. pokrajina v Jugoslaviji; 11. žensko ime; 12. staroegipčansko božanstvo; 14. golob; 15. žito; 17. čut; 18. nastane pri gorenju; 19. pesnitev; 20. zemljepisni pojem; 22. kovina; 25. prava, ki proizvaja umetni ogenj; 26. reka v Italiji; 28. ribnik; 29. mesto v Apuliji; 31. ploskovna mera; 33. žuželka; 36. francoski spolnik; 38. pritok Volge; 41. mle-karski izdelek; 42. žensko ime; 43. bog vojne; 44. pesnitev; 46. humor; 47. mesto ob Muri; 50. delo Čehova; 52. zver; 53. mesto v Wisconsinu (U. S. A.); 55. mesto v severni Franciji; 56. ime slovitega ameriškega filmskega pevca šlagerjev; 59. živorebrni rudnik v Španiji.

Navpično: 1. staroindijski kralji; 2. perilo; 3. gora v severni Srbiji; 4. porečje

Donave; 5. rimski svetovalec; 8. gora v Julijskih Alpah; 9. železna cesta; 10. prava za merjenje zračnega pritiska; 13. ploskovna mera; 14. otok v Malajskem arhipelu; 16. hrastov plod; 18. kras; 21. strelno orožje; 22. kratica; 23. prijazen poziv; 24. vladar; 27. del kolesa; 30. ploskovna mera; 32. mesto ob Rdečem morju; 33. del kolesa; 34. oaza v Libijski puščavi; 35. ploskovna mera; 37. predplačilo; 38. možko ime; 39. planet; 40. pridržni zemljevid; 42. žensko ime; 44. mongolski narod; 45. gora na Koroskem; 47. ptič - plovec; 48. rimska boginja; 49. igralna karta; 51. lov-ska potrebščina; 54. šport; 58. predlog.

Naročajte

„Našo dobo“

črno na belem, da so po pet!«

»Pomota! Po deset so!«

»Če je tako, no, da...« se vdam, spravim denarico in sežem po listnico.

Nič kaj dobre volje krenemo na atrakcijski prostor. Mislim si: če atrakcije ne bodo vredne 10 Din, potem si tega ne odpuštim nikoli več. Ali atrakcije so bile vredne še več, sodeč po navdušenju otrok. Zakaj mladina se bolje spozna na atrakcije nego mi.

Tudi prostor smo imeli dober. Stali smo na visoki rebri, ki so se čevlji vanjo vdiral, da smo imeli občutek, kot da stojimo na mehki preprogi. Pred menoj je stal postaven gospod med dvema gospema, ki sta bili obe zelo obilni. Gospod je med atrakcijami počasi lezel navzdol po rebri. Gospe pa sta se, zaradi svoje teže vsidrali v zemljo, da sta stali trdno kakor dve skali. Tudi jaz sem lezel navzdol in kmalu sem stal, sam ne vem kako, med gospema. Tam sem se tudi jaz vsidral. Vsidal sem se pa zato, ker sta obe gospe položili roko na moiramo. Ena z desne, druga z leve. Po trpel sem, dolgo vzdržal, a nazadnje proseče pogledal na levo in desno:

»Milostiva, oprostite, ali mene že vse boli!«

Začuden sta me pogledali in umaknili roki: »Oprostite, pomota, pomota. Mislili sva, da je najin brat!... In sta osteli brata, ki je bil med tem priljezel prav do vznožja: »Milan, kam si pa zlezel?«

Milan se je vrnil in jaz sem mu pustil svoj prostor. Koj sta se gospe naslonili nanj.

Pozabim dogdivščino in gledam, gledam. Za začetim, da mi nekdo z roko sili v žep. Zgrabim in izvlečem roko gosposda na svoji desnici. Očitajo, če ga pogledam. On pa se nasmeje in de: »Oh, oprostite, Pomota! Mislim sem po robec v svoj žep. Taka gneča!«

»Res je gneča« odgovorim ter pomignem ženi in otrokom, čes: spravim se od tod. Na srečo je bil odmor in se otroci niso kujali.

Prerivamo se skozi množico, ki vsa hiti in se peha, da bi drug drugega opeharil za sedež ob mizi pri baraki, kjer točijo pivo, pečejo raznažnje in čevabčice. Ko se tako prerivamo, skače mo čez luže in druge zapreke, priteče »pospodič in prime mojo ženo pod pazluho, rekoč: »Hitro, hitro Martale!«

»Oho, ga poučim. »Prvič ni to Marta in drugič je to moja žena.«

Izpusti on mojo osuplo ženo in se

Dr. Josip Vrtovec, upravnik Zdravstvenega doma v Mariboru, odbornik in zdravnik Društva za zdravstveno zaščito mladine:

Počitniška kolonija kraljice Marije na Pohorju

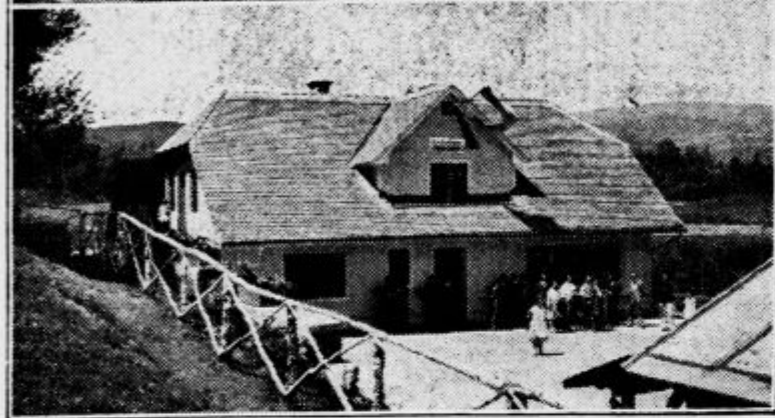
Maribor, 10. avgusta.

Društvo za zdravstveno zaščito otrok in mladine v Mariboru ima glavni namen omogočiti slabotni deci zdravstveno okrepitev tokom poletnih mesecev v klimatsko ugodnem kraju ter jo v tem času priučiti koristnim higijenskim navadam. V to svrhu je kupilo obširno posestvo na jugovzhodni strani Pohorja v višini ca 800 m. Na pose-

stevju ter eventuelnih drugih kontaktov z nalezljivimi boleznimi. Le v primeru neoporečnosti se otroku dovoli vstop v kolonijo. Zdravniška preiskava ima še tudi namen določiti mejo naporov, katerih so sprejeti otroci zmožni, tako, da se pri izvrševanju dnevnega reda ne postopa šablonsko ter se otroci, za katere se zdi, da bi ne bilo ugodno izpostaviti jih težkim naporom (iz-

Zgoraj: Skupina otrok pri jutranji telovadbi.

Spodaj: Počitniški dom, matično poslopje cele kolonije. V njem je spodaj kuhinja, v nadstropju so spalnice za dekleta.

stvom je postavilo več objektov, ki tvorijo že danes pravo kolonijo — za enkrat pa še samo ferijalno kolonijo. Kapaciteta kolonije je 100 postelj ter za to število otrok potrebno število drugih naprav: kuhinja, shramba, igrišče, prhe, gospodarstvo s hlevi etc. Dasi ravno posluje kolonija šele prvo leto, ako ne štejemo poslovanja v letu 1929, ki je bilo preskrbljeno le za malo število otrok v še prav primitivnih okoliščinah.

V kolonijo se sprejemajo otroci, ki so iz zdravstvenih razlogov potrebni bivanja v klimatsko ugodnih razmerah in za katere je potrebno, da se v svrhu okrepitve svojih telesnih moči privadijo rednega in iz higijenskih vidikov pravilnega načina življenja.

letom, napornejši telovadbi, od takih točk dnevnega reda izločijo.

Pot na kolonijo vodi preko Slovenske Bistrice ali pa preko Zg. Polskave k Sv. Martinu, odkoder je 20 minut pešhoje do kolonije. Prilaga se odpravi v kolonijo s prevozili, dako, da potujejo otroci neovirano.

Ob prihodu na kolonijo dobe otroci primeren obed, nakar se jim določi postelja, kamor se morajo takoj vleči in 2 uri počivati. Tekom prve dne se otroci seznanijo s kolonjskimi napravami pod nadzorstvom, a še brez točnega dnevnega reda. Že takoj naslednji dan pa se uveljavi striktno za poslovanje kolonije predpisani dnevni red, h

od vsakega posameznega otroka, da drži v redu in snagi svoje stvari, da si lepo pripravi postelj in slično. Še nadalje naj omenim, da se ob vsaki priliki navaja otroka na medsebojno obzirnost, kolektivnost in strpnost, pri čemer forme medsebojnega občevanja.

Deca vstaja ob 6.30, ob tej priliki razgrne vsakdo svojo postelj na široko, da se prezrači, takoj nato se prične umivanje obraza in telesa do pasu in umivanje zob. Po umivanju je nastop k jutranji telovadbi. Ta obstoja iz telesnih vaj, ki niso prenaporne, ki pa smoteno dosežejo razgibanje vsega telesa ter poženejo kri čvrsto po telesu. Po telovadbi gre deca k zajutreku ter posede na stalno določene prostore k mizam, v obedni loži. Trije po redu določeni dečki potegnejo zastavo na drog tako, da je vidna daleč v okolici kolonije. Zastava je posebno veselje otrok, istočasno vpliva ceremonijelno dviganje zastave na drog nekako slovesno na otroke in vsak si šteje v čast, da sme izvršiti to opravilo. Hudo zadene otroka kazen v obliki prepovedi tega opravila. Poleg tega je preskrbljena kolonija številno z zastavami za vsako skupino. Opravilo zastavonoše je častna služba, ki se dodeli otrokom v vrstnem redu. Veselo je videti, s kako ljubeznijo in ponosom gleda deca na našo lepo trobojnico.

Pred zajutrekom in po zajutreku opravijo otroci kratko molitev. Po zajutreku je pospravljanje spalnic; vsakdo pospravi svojo postelj, večji pomagajo manjšim, toaletne stvari se denejo v red. Nadzorstvo nadzoruje to opravilo, pohvali, graja ter pomaga temu in onemu, posebno v prvih dneh po prihodu. Ob 8.30 je ambulanca. Zaščitna sestra pregleda otroke, poveže kakršne eventuelne ranice itd. V primeru resnejše bolezni se odpremi otroka v bolnišnico sobo, kjer ga zdravnik pregleda ter ukrene vse potrebno. Ob 9.30 je malica, ostali čas do obeda je posvečen zabavi, sprejema, kopanju itd., vse seveda pod nadzorstvom. Po obedu je dveurni počitek, prve dni sicer otroci ne zaspe, toda že kmalu po par dneh sta planinski zrak in gibanje v prosti naravi storila svoje, deca zaspi kot ubita. Ob 15.30 prigrizek, ob 18. večerja, ob 18.30 do 20. ure taborni ognji, pripovedovanje, igre, petje itd. Ob 20. do 21. ure ureditev in snajenje obleke in obuvanja. Umivanje zob in nog; deca gre v posteljo. Po 21. uri nočni mir. Okna so v spalnicah vedno odprta, ako dopuščajo vremenske prilike, tako, da so spalnice podobne prostozračnim lopam.

Naj še omenim namene društva za v bodoče. Predvsem je namen, zagotoviti obstoj in poslovanje ter eventualna izpopolnitev dosedanjih naprav, odstranitev nedostatkov, ki se kažejo tekom časa itd. Razširitev kolonije v tej obliki bi po mojem mnenju ne prišla v poštev, pač pa mislim, da je potrebno lotiti se polagoma, a vztrajno sledečih nalog: dokup posestva ter ureditev celotne kolonije in to za slabotne otroke, predvsem za take, ki jim je bivanje v mestu, oziroma v krogu svoje družine skrajno nevarno za zdravje, s posebnim ozidrom na tuberkulozo. Omogočiti treba taki deci bivanje na svežem zraku celo leto ali pa vsaj daljšo dobo v letu ter priključiti koloniji prostozračno šolo. Tako bi dosedanja oblika kolonije bila predhodnik pravega »preventorija«. Seveda je to težka naloga, a če bo društvo delovalo s toliko požrtvovalnostjo za doseg svojih ciljev kot dosedaj, in če mu bodo oblasti šle na roko v toliki meri in s takim razumevanjem kot do sedaj, vidim ta cilj uresničen v skorajšnji bodočnosti.

Rešitev križaljke „Električna ura“

Vodoravno: 1. pajm; 5. Zagreb; 7. ma; 8. Om; 10. Ag (srebro); 11. sa; 12. ro; 13. ti; 14. ar; 15. Os (osmium); 16. Apolon; 21. Aden; 22. raja; 23. Samo; 26. no; 27. Mars; 28. ta; 29. Soča; 31. Alah; 32. duel; 35. pr. (pred); 36. Asir; 38. Java; 39. la; 40. Gand; 42. Azov; 43. Atos; 46. in; 47. Kras; 49. Uš; 50. Uh.

Navpično: 1. pa; 2. Ag; 3. Ir (iridium); 4. Ne (neon); 5. Zagora; 6. boston; 7. Mara; 9. mais; 17. Paros; 18. oda; 19. lej; 20. onamo; 24. Anatol; 25. Moraca; 29. Sand; 30. Ahil; 33. Upsala; 34. Erivan; 36. aj; 37. Ra; 40. Ghana; 41. Davos; 44. Tir; 45. ona; 47. ki; 48. su.

Moški vaspitni zavod

profesorja Hrvata v Velikem Bečkerek (Banat) sprejme dijake iz vseh srednjih šol. Sprejme dijake tudi za privatne izpite iz enega ali dveh razredov. Uspeh zagaran. Prospekte pošlje direktorja zavoda. 11403

Kompletno strojno barvarsko in tiskarsko napravo

v najboljšem uporabljivem stanju, PRODAMO. Vprašati pri dr. Rudolf Grise, advokat, Graz, Hans Sackgasse 2. 10615

Lovske puške

kakor tudi vse drugo orožje in municijo, za lov, sport in obrambo, v največji izbiri in po najnižjih cenah dobite pri tverdi

Franc Ševčik

LJUBLJANA, Židovska ulica št. 8
Za veliki omik 1930 poslati Din 6.— v zamkah. — Zaloga »Darnok pušk s stisnimi ovrmi. 10.392

Fr. 2.

O Faustu in njegovih stikih s slovensko narodno poezijo

Ne da se tajiti, da je sledeča reč v nekaterih pogledih nedostojna. Toda je hkrati učena. Nedostojna je in učena — kakor se vzame.

Takih reči je dosti na svetu. N. pr.: ogledamo si vetrove, vetrove namreč v človeškem pomenu besede.

Ali jih motiš zgolj iz vidika dostojnosti, takoj se ti zagnusijo in boš rekel: »Fej te bodi!« Naš najmlajši fant je takšen ob petkih in drugih zapovedanih postih in ima zato priimek Eola, kralja vetrov. In mu starejši sorojenci z roko in nogo hitro pokažejo pot iz sobe venkaj v kuhinjo, kjer pa je njegovo početje takisto predmet glasnemu ogorčenju. In se potem vsi smejemo. Zdi se mi, fant jih daje od sebe kar po mili volji — ne vem, ali je to bolezen ali spretnost. Kakorkoli — v vsakem primeru je za dostojne ljudi zelo nedostojno.

Zdravnik pa, ki smo ga poklicali in vprašali, je bil mož vede in ni bil prav nič ogorčen, nego je poslušal in duhal in zapisal recept in dejal, da bo čez dva dni zopet prišel pogledat. — Učestnost baš ne pozna nedostojnosti.

Med učnostjo spada tudi literatura.

Pa je poudariti, da se starejša literatura poslužuje deloma jako nedostojnih in zavrnjenih izrazov. Navzlic temu pa spada literatura v učnost. S tega vidika nedostojni njeni izrazi mislo več nedostojnosti, nego so učeni.

Te uvodne besede so se zdele potrebne mojemu peresu, da ne bo nespornazuma, očrtkov in zamere.

Neslo je torej in sem bral nad tristo let staro, od neznane pisatelja ali neznanih pisateljev za lutke spisano igro Faust. Ta stara igra je znamenita za literarno vedo zato, ker je po njej spenil znameniti in priznani pisatelj Goethe svojo jako znamenito in priznano tragedijo Faust — igrali so jo s precejšnjim uspehom celo v Ljubljani. Stvar je pa taka: Ako ne bi bil prvotne, pred več nego tristo leti od neznane pisatelja ali neznanih pisateljev za lutke spisanega Fausta, tudi ne bi bilo Goethejevega Fausta; brez Goethejevega Fausta pa kdo ve, ali bi sploh bil Goethe oziroma ali bi Goethe bil oni Goethe, kakršen je.

To so silno zanimivi preudarki. Zato pa je silno zanimiv tudi oni stari Faust in sem ga čital s silnim zanimanjem, izvirajočim seveda zgolj iz najdostojnejših nagibov učnosti.

Kajti moram priznati, da ima oni prvotni Faust jako nedostojna mesta.

In mi je žal še posebe, da so za nas Slovence baš ona nedostojna mesta najbolj zanimiva. Seveda ne zaradi nedostojnosti, nego zaradi učnosti in literature.

V oni stari igri nastopa namreč tudi Gašperček in kakor njegov gospodar Faust, se pogaja tudi Gašperček z vragom za dušo. Toda Gašperček je tič in najprej preizkusi vraga, kaj da vrag zna in more.

Pa vpraša Gašperček vraga, in zdaj pride ona nedostojna reč, ali ve vrag in zna, kako se pr. cu lahko nagaja in se ga ima za norca.

Vrag je mislil, da vse ve, da vse zna. Tega pa je ni vedel in znal, še sanjalo se mu ni, kako. Pa ga je bilo skoro sram in je plačal Gašperčku tri groše, da mu pove.

In mu je Gašperček povedal: »Kadar ti pride, da bi »vzdihnil« od vzad, vzemi rešeto in vzdihni pod rešeto. Pa se bo vzdihnil pod rešetom čudno jezil in mučil, da bo ugibal in ne bo vedel, pri kateri luknji naj uide izpod rešeta.«

Tako je dejal Gašperček, toda se je seveda poslužil manj dostojnih besed.

Koristna se mi zdi še ta pripomba: Tudi v besednjakih je natisnjena marsikatera jako nedostojna beseda. In je natisnjena brez pike vmes. Vendar niso besednjaki kot besednjaki nedostojni z nobene strani, nego so učnost in so zelo primerni za mladino in jih uporabljata šola in dom.

Kar se pa tiče Gašperčka, Gašperček je bil vesel treh grošev in je dejal, še eno vprašanje da ima za vraga; ako bo znal in odgovoril, bosta zbarantala za dušo, ako ne, bo pa plačal vrag še tri groše.

Vraga je zelo mikalo — takale nedostojna duša, če bi jo dobil v svoje kremplje, v poseben kras bi bila peklju! — in je pritrdil.

Pa ga je vprašal Gašperček, ali zna, kako se pr. cu pušča kri.

Tudi na tem mestu je moje pero iz lastnega nagiba izpustilo najbolj nedostojno črko in jo nadomestilo s piko.

Vrag je čul vprašanje in je zaškril z zobmi in zarjnil, tako ga je jezilo. Vse je vedel in znal; paganske prikazni so mu bile pokorne, klical jih je z onkraj groba in so prihajale na njegov ukaz: Dalila s škarnjami, Holofernes z bučo in David s fračo; predstavljati je znal grade, na plašču se voziti po zraku. Tega pa, kar ga je vprašal Gašperček, ni znal in mu še stara mati ne bi znala, naj jo vzame vrag! In ni mogel drugače in je plačal Gašperčku tri groše, da mu je povedal: »Škaf vode si pripravi, vanj sedi pa »ga« izpusti v vodo; v vodi se bo vzdihnil mehurček, pa se hitro zasuči in ga s špičastim svojim nosom prebodi! Tako se tej reči pušča kri!«

To sta bili torej vprašanji, ki je z njima Gašperček ujel vraga. Pa bi bili ti vprašanji, kakor rečeno, zelo nedo-

stojni, ako ne bi šlo za učeno reč.

Toda in kajti se baš pri tej reči kaže stik slovenske narodne poezije z onim Prafaustom in to je tisto, za kar gre.

Iz ust našega naroda sem bil namreč slišal — naš narod ima včasih take reči v ustih in je bil to pot kmečki fant oni narod in sicer neke v Črnem grabnu. In sem iz imenovanih ust naroda čul tole historijo:

Je živel kmet in je bil v strašnih stiskah, obetal se mu je kant. Pomoči pa od nikoder. Pa se je obupan s polnoči zatekel v ris in k vragu. One dni je vrag še kupoval in prav dobro plačeval duše, zdaj jih dobiva zastoni. Pričkal se je vrag, pa je bilo kmetu vendarle žal duše, eno samo je imel, in je dejal: »Veš kaj, vrag, če hočeš: stavi vrag! Tri ti bom naročil reči, če boš vsem trem kos, dobiš mojo dušo, drugače mi daš mernik tolarjev.« Kmet je bil pretkan in je upal, tako da si bo morebiti vendarle rešil dušo in bajto.

Vrag je bil zadovoljen.

Pa je kmet napel možgane in je mislil, da si je izmislil najbolj težko reč. »Prištej mi, koliko je peska na dnu morja! Če pa se zmotiš le za eno zrnco, izgublji si!«

Vrag se je samo namuznil. Pomagal mu je ves pekel, ni dolgo trajalo, pa se je vrnil s polo, veliko kakor občinski pašnik. Vsa pola je bila popisana s številkami. »Toliko je peska na dnu morja; če bi število izgovarjal, vse žive dni bi trajalo.«

Kmet ni izgubil korajže: »Hajdi, vrag, še zvezde preštej, koliko jih je, in ne izpusti nobene, drugače si zapadel!«

Vrag je zavil nos — zvezde so na nebu, niso mu kaj dšali opraviči okoli nebes. Vendar je šel. Ni trajalo dolgo, pa je prinesel polo, velika je bila kakor oblak in polna samih števk — če bi bral te številke, trajalo bi do sodnega dne. Jezno je pihal: »Le hitro, kmet, še tretjo reč, da bo stvar opravljena, duša zapravljena!«

Zdaj je kmeta zaskrbelo in si je želel preudarka in posveta. Pa je dejal: »Jutri ob sori pri na moj dom, tam bo stava končana in plačana!«

Petelini so zapeli in vrag je moral privoliti.

Klaverno jo je kmet ubral proti domu. Pa ga sreča po poti stara baba in ga vpraša, kaj mu je. Potožil ji je, pa ga je stara baba potolažila in potolažila — stare babe so še huje kakor vrag!

Prišel je drugi dan in se je kmet navedel napol kuhanega fižola. In sedaj pride zopet ona reč, ki bi bila zelo nedostojna, ako ne bi bila učena.

Fižol je kmeta prijazen napenjal in ko je ob določen uri priropotal vrag, se kmetu ni bilo treba dosti napenjati, že je izpustil prav glasnega in je ukazal vragu: »Poberi in na mizo deni!«

Vrag je dejal: »Slišim ga, ne vidim ga ne!« in je iskal in klet: »Vrag ga vzemi, ne najdem ga!«

Pa se je kmetu dobro zdelo in se je korajžno iznebil še enega, prav krepkega. »Poberi in na mizo deni!«

Vrag reče: »Slišim ga, tudi ga duham, sto vragov marogastih! — ne najdem ga pa ne!« In je od jeze zarjnil, pred noge je treščil kmetu mernik s tolarji in skozi dimnik šel k vragu.

Ta historija je v očitni zlahti z onima Gašperčkovima dvema ugankama v Prafaustu.

Kakor brata sta in sestra, iz enega so vira narodne poezije.

In zdaj se razgrinjajo pred nami za učnost in literaturo silno važna vprašanja: Ali ni potemtakem morebiti črpal Prafaust tudi iz vira naše narodne poezije?

Kolikšne gredo torej zasluge na Prafaustu in posredno tudi na Goetheju naši narodni poeziji?

In ali ne bi kazalo z ozirom na to ukreniti karkoli, ne vem kaj, kak spomenik ali kako ploščo ali kako žirijo v počastjenje Goetheja ali Gašperčka ali vsaj eno učeno reči, ki je lahko tudi nedostojna?

TONE POLJŠAK

Ljubljana, Aleksandr. c. 5.

Projektiranje in izvršitev električnih naprav in instalacij. Popravila električnih strojev in aparatov. 134

Weck-ove čaše

in aparati za vkuhavanje se dobe v sledečih veletrgovinah: Celje: Jos. Jagodič; Maribor: Karl in Pinter & Lenard; Glavna zaloga za Jugoslavijo: »FRUCTUS« Ljubljana, Krekov trg 10. 60a

Modistinje, pozor!

Specialna trgovina za vse vrste modernega modistovskega pribora je

David Wiesel. Zarreb Jelačičev 44. 24. 29.

Jokey toži:

Je grozno, vedno huje:
k dežuje, kar dežuje...
J nič več na vrt ne smem,
k razsajam naj, — ne vem.

Ljubi mama gospodinj,
Miesuče se v kuhinji,
jaz naj počepam v kotu
vse ugod sem kar napot.

Če bi bi tri »kovače«,
to bi bilo, — nič drugače:
koj imaš brati dal,
da biolček spet sijal.

Drevesa

Nekega dne je prišel človek v veliki gozd in pralal:
»Čujte, drevesa! Vsake vrste stvari bo treba napraviti za to našo deželo. Ali nam iste pomagala?«
In drevesa so odgovorila:
»Bomo!

Tedaje mož vprašal hrastovo drevo — kija gozdov — kaj bo storilo ono.

»Dajavam bom ladje, vrata in pohištvo,« rekel hrast, »in barvo, da boste sbrili usnje.«
In jesi je rekel:

»Dajavam bom drva, da vas bodo grela pri mi v palice, ki vas bodo spremlje na potu. Orala vam bom dajal in brane, vozove, lestvice, plošče in druge orodje za kmeti, pomorščaku in vesla.«

»Kaj ni boš ti dajala?« je človek vprašal bukvo.

»Dajati ti bom senco v poletni vročini,« je rekla bukva, »in svoje korenine bi krčila na vrhu zemlje, da boš lahko sedel na njih in počival kakor na klopi; v jamicah med njimi bom hrlila vodo, da se bodo žejni potniki lahko napili. Tvojim otrokom bom

pa dajala košarice, da bodo vanje nabirali jagode.«

»Kaj boš pa ti dajala?« je človek vprašal vrbo.

»Dajala ti bom koše,« je dejala vrba, »in jerbare in šibe za tvojo dečad.«
»Jaz bom dajala tvojim otrokom lesnik,« je rekla lesnika. »Sadjevec in kis boš pripravljala iz mojih plodov.«

»Jaz ti bom dajala hlode za zgradbo hiš, smolo za vozove in božična drevesca za tvoje malčke,« je rekla smreka.

»Jaz pa kole za plošče in vinograde,« se je oglašil bor, »in trske, da boš z njimi kuril in svetil.«
»Prav tako,« je rekel mož.

Od tistega dne ima človek vsa drevesa rad.

C. D.

Začarani princ

Nekoč sta živel kraljica in kralj. Imela sta sinčka Zlatomira. Ta deček je bil zelo lep. Imel je krasne zlate kodre in rdeča liceca. Vsi so ga bili veseli.

V tisti deželi pa je živel Čarovnica, stara ko zemlja. Služil ji je strašen zmaj. Kdorkoli se je približal njemu bivališču, je moral umreti v zmajevem žrelu. Čarovnica je imela vrt, na katerem je rasla krasna cvetka. Noč in dan jo je čuval zmaj.

Zlatomir pa je želel imeti to cvetico. Brez vednosti roditeljev je odšel iz gradu. Prišel je do vrta, na katerem je rasla čudežna cvetlica, pa jo! Tam je stražil zmaj.

Ubogi deček ni vedel, kaj bi storil. Na potu v grad ga je srečala deklica in ga je vprašala, zakaj joče. Zlatomir ji je vse lepo razložil in ona mu je rekla:

»Ako prineseš z maju ptičjega mleka, bo zaspal in ti se lahko polastiš čudežne cvetke.«

»Kje pa lahko dobim tega mleka?« je vprašal Zlatomir.

»Pojdi čez devet hribov in dolin in prišel boš do koč, v kateri živi starac-učenjak. On ti bo povedal.«

Deček se je napotil čez hribe in doline. Na večer devetega dne je dospel do tistega starca. Lepo ga je pozdravil in ga vprašal, kje bi mogel dobiti

ptičjega mleka. Starček mu je odgovoril:

»Dve uri hoda odtod stoji velik hrast. Drevo o polnoči se bodo zbrale ptičke pod njim. Ti leži pod hrast in zakliči:

»Ljubi ptički, ljube ptice, jaz želim si čudežne cvetice!«
In ptičke ti bodo prinesle, kar želiš: ptičje mleko.«

Vse se je res tako izvršilo, kakor je rekel dobri mož. Zlatomir je ves srečen teklen proti čarovničnemu vrtu. Zmaj je dal piti ptičjega mleka in zmaj je zaspal. Hitro je stekel na vrt in si hotel utrpati cvetico. Kakor pa se je je dotaknil — se je izpremenil v ostudno kačo!

Ker ni bilo sinčka nikjer, sta bila roditelja zelo žalostna. Vso deželo sta preiskala, a ga nista našla. Vse iskane je bilo zaman!

V Zlatomirovem carstvu pa je živel isti čas pastirica, lepša ko vila. Nekoč je skakala po razvalinah starega gradu. Mahoma pa zagleda ostudno kačo. Silno se je ustrašila, a kača je bilo izpregovorila:

»Ljuba deklica! Pridi jutri ob solnčnem zahodu semkaj. S seboj prinesi sekuro. Zagledala boš kačo z devetimi glavami. Iz vsakega žrela bo bruhal ogenj. Vendar pa se ne smeš ustrašiti. Vzemi sekuro, odsekaš kači glave in jih vrži v studenec, ki je tukaj. A glej, da ne pogledaš vanj, drugače si izgubljen. Gorje mi, če se ustrašiš, ne da bi izvršila svoje dejanje, zakaj tedaj bom ostala gnusna kača na vekomaj.«

Drugi dan je ob solnčnem zahodu že čakala deklica. Ni se ustrašila grozne pošasti, ampak ji je pogumno odsekala glave in jih vržla v studenec. Takrat pa je zagrmelo, zemlja se je stresla in pred lepo pastirico je stal mlad kraljevič — Zlatomir.

Zahvalil se je deklici in jo povabil v kraljevski grad. Vsi so se veselili, najbolj pa roditelja. Kraljevič je vzel svojo rešiteljico za ženo. Napravili so veliko gostijo. Še mene so povabili in lepo je bilo.

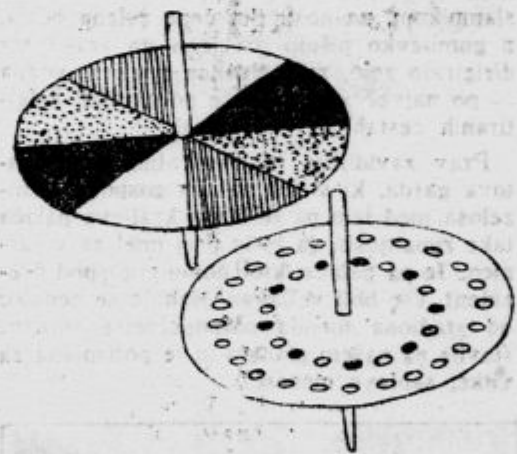
Zlatomir in njegova žena pa še zdaj srečno vladata v svoji deželi, če nista že umrla.

Kako uporabim svoj prosti čas

Vrtavka.

Danes vam pokažemo, kako si sami naredite vrtavko.

Igrača, ki vzbuja optično prevaro, bo vsakemu otroku v veselje. Razdelite okroglo ploščico iz lepenke, ki ima kakih 3—4 cm v premeru, s črtami na osem

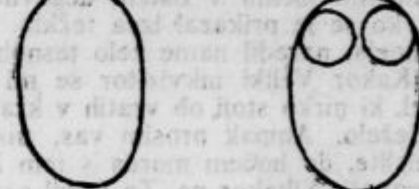
enakih delov in poslikajte jih s štirimi črtami raznih barv tako, da bosta vsaka dva dela, ki ležita drug drugemu nasproti, enake barve. Krog lahko okrasite tudi z vrsto rdečih in vrsto vijoličnih pik ali pa s kakih drugim vzorcem. Nazadnje zvržite v sredi lepenke luknjico in vtaknite skozi njo 3—4 cm dolgo palčico.

Če zasujete vrtavko, se barve in vzorci na razne načine prepletajo.

Zmes za šalo in zares

Narišite sovo

Vsak izmed vas se lahko sam nauči lepega risanja. Treba je le malo pomisliti in si dobro ogledati predmet, ka-

terege hočete narisati. Danes vam pokažemo, kako z nekaj črtami narišete sovo. Najprej narišete elipso, ki predstavlja sovin trup. V zgornji del elipse napravite dva majhna kroga, ki pred-

stavljata oči; spodaj ju zvežite s strešico, ki naznačuje nos. Nu in potem še dve okrogli črti za peruti, dve debeli piki za zrenice in drobne krempljčke, ki se drže veje — pa je sova gotova.

Vprašanja za bistro glave

1. Ob kateri reki leži mesto Kairo in v kateri deželi?
2. Kako se imenuje v bikoborbi mož, ki je premagal bika?
3. V katerem mestu imajo tudi pokopališče za pse?
4. Kaj je filatelija?
5. Kak naslov ima rimski škof?

Težka uganka

Pri kosilu je sedelo sedem popolnoma zdravih in nepohabljenih ljudi. Marica, ki je bila še majhna, je zlezla pod mizo in štela noge — in premislila čudo — našla jih je samo trinajst! Kaj menite, kako je bilo to mogoče?

Odgovori na šaljiva vprašanja

1. Ušesa slišijo vse, a ne rečejo ničesar.
2. Sreča udarja brez rok.
3. Voznik polje čez travo, ker se ne more prebiti skozi gozd.
4. Nebo se zatne pri črti in na koncu priredi.
5. Človek se potruje zato več hrane, ker ni je ved, kakor pa črnih.
6. Nečisto pomisliti, človek se ni navel.
7. Ni večje od človeka in hujše od pelikana.
8. Odmer govori vso govorico.
9. Zloplača od človekovinastega plašča sta dva človekovinasta plašča.
10. Očeni stojita drugo poleg drugega in se vendar ne moreta videti.

Aritmograf.

- 1, 2, 3, 4, 2, 5: morska žival.
- 2, 6, 7, 1, 7: prestolnica evropske države.
- 8, 5, 2, 9: vlaga v zraku.
- 5, 10, 11, 12, 13, 2: solata.
- 2, 14, 10, 4: pristanišče v Azovskem morju.
- 1, 12, 13, 10, 5, 12: časovni prislov.
- 15, 7, 5, 16, 5, 10, 12, 17: snov iz katere izdelujejo filme.
- 16, 9, 18, 1, 5, 1: mesto v Švedski.

Prve in zadnje črke, čitane od zgoraj navzdol dajo naslova Cankarjevih del.

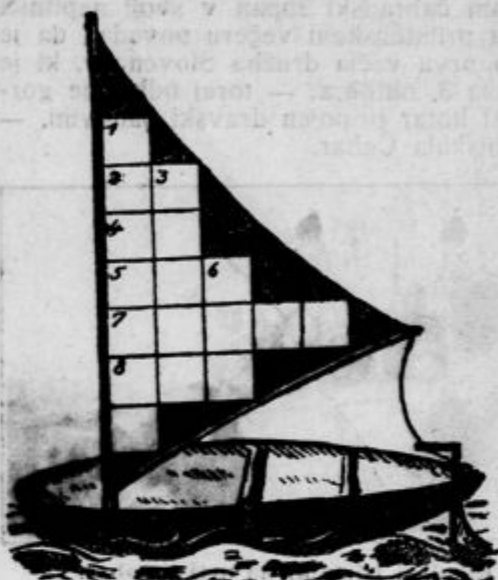
Rešitev »Stopnic«

Kdor je pravilno rešil uganko »Stopnice«, je dobil v prvi vrsti 2 desne proti levi veliko začetno črko »F«, v drugi vrsti »rte«, v tretji vrsti »Ana«, v četrti vrsti »nebor«, v peti vrsti »kozel«, v šesti vrsti »Afrika«. Prva vrsta od zgoraj navzdol dá žensko ime: Franka.

Križaljka »Jadrnica«

Pomen besed:

Vodoravno: 2. del telesa, 4. vprašalni veznik, 5. azijski veletok, 7. moško krstno ime, 8. papiga.

Navpično: 1. vrtna cvetlica, 3. denar, 6. števnik.

Uganka »Vizitka«

Na spodnji vizitki vidite moško ime. Ako pravilno predstavite črke, boste zve-

LEON STIFET

deli, kaj je poklic tega gospoda. Rešitev prinesemo prihodnjo nedeljo.

Zložljiva — rešitev

Takšni morajo biti Micika, Avgust, Zofka

in Kurent.

Rešitev križaljke »Gnezdo«

Vodoravno: 8. koledar, 9. pipa. Navpično: 1. S. k., 2. top, 3. ali, 4. rep, 5. Ida, 6. na, 7. ar.

Veliki možje

Domačini v zahodni Avstraliji so izmed največjih ljudi na svetu. Njihova povprečna višina je blizu 210 cm.

J. O. Greenwood:

Medved Tir

I.

Kaj v svojem kraljestvu

Nepričakovno in tiho kakor velik rdečakorjav skalnat bolvan je stal Tir in razgledoval po svojem ozemlju. Tja njegov pogled ni segal posebno aleč, ker je bil medved, grizli; njegovi drobne oči so stale daleč vsakel in njihov vid je bil malo prija. Nalepljen kakor pol milje ne bi bil mogel poznati nobene gorske ovce. Sini srt zanj ni bil drugača kakor solnčnecvetla ali nočnočna skrivnost. Uho imos sta ga vodila po njem bolj varno ego oči. In tudi zdaj je bil njegov dori nos tisti, ki ga je posvaril. Iz dolje je udaril čuden vonj, ki mu je bil popolnoma tuj. Bil je užaljen v svojemponosu, da se je v njegovo kraljestvo drznilo priti nekaj, česar ni poznal — obenem ga je pa to vznemirjalo. Kamen je v svoji nekoliko počasi živalski pameti iskal primere z drugimi, bolj poznanimi stvarmi: se verni jelen? Ne — ta ni mogel biti. Saj je bil sam podrl že dovolj jelenov in je oboroženo poznal njihov duh. Koza? Gorski ovca? Los? Ne, nikakor ne! Tudi obeden debelih, lenih svičev,

ki so se udobno solnčili po kamenju. Na stotine njih je bil že požrl in vedel je, kako dišijo. Bil je osupel; nekoliko zbežan, jezen. Bal se ni. Postal je samo radoveden in rad bi bil rešil uganko, toda v dolino se ni spuстил. Stvari ni prav zaupal.

Dosti mu seveda ne bi bilo pomagalo, niti da je mogel videti nekaj milj dalje. Celot najostrejši oko bi bilo našlo manj kakor Tirov nos. Grizli je bil na planoti kakih 200 metrov nad gorsko dolino. Prav tako visoko nad njo se je dvigal breg, po katerem je bil popoldne prišel. Planota ni bila bogve kaj velika; več nego jutro ni obsegala! Bila je zelo lepa, prebogata posuta s cveticami in sočnatno travo, gorskimi vijolicami in potočnicami, divjimi astrami in jacinami. Sredi tega kraja, polnega krasnih barv, je ležalo jezerce. Obsegalo je komaj 50 korakov in v njem je bilo več blata nego vode. To je bila Tirova močvirna kopa, kamor se je vedno zatekel, kadar so ga bolele noge ali kadar mu je bilo treba ležati v častnih bojih pridobljen rane.

Vzhod, zapad in sever so obrobile kanadske skale, žareče od zlatih solnčnih žarkov junijevega popoldneva. Od ozdol iz doline, iz skalnatih razpok, ki

so se vzpenjale gor do večnega snega, je z žuborečim šumenjem mrmrala godba gorskih vod. Povsod je polnila ozračje; reke in slapovi so plavili v dolino snega, ki ga je poletje talilo na gorskih vrhovih. Vonj po cveticah in smrečju — konec pomladi in pričetek poletja, tako lepega, kakor more biti samo v severnem pogorju! Tisoč barv in tisoč glasov, vse polno življenja po dolinah, solnčnih bregovih in skalah! Svižci na kamenju, veliki čmrlji, ki so se spreletavali od cveta do cveta, male vervece, sokoli v dolini in orli nad najvišjimi vrhovi, vsi so glasno kazali svoje veselje do življenja. Še Tir se je oglasil v poletno pesem, ker tako dobro, tako ugodno mu je bilo, ni bilo, kakor pravkar po kopeli v mehkem, od solca pregretem blatu njegovega jezerca. Nekam godrnjavo je zvenela njegova blažena pesem, nekam malomarno se je vila iz njegovih mogočnih prsi, lepše Tir ni znal glavno je bilo, da je ugaljal njemu. Dokler ga ni zmotil tuj duh, s katerim se vedno ni vedel, kaj bi. Bil oster in bodel ga je v njegov občutli nos; dražil ga je in zadovoljno godrnjanje se je izpremenilo v jezo in renčanje. Kdo se je drznil vdreti v njegovo kraljestvo? In kdo se drzne šir-

riti vonj, ki ga on ne pozna?

Počasi se je Tir vzpel, dokler ni stal na zadnjih nogah; nepremičen je zamajal z veliko glavom sem in tja, potem pa jo je pobesil globoko na prsi. Premišljeval je, kakor pač zna medved premišljevali. Deset let je že živel v teh gorah — tega vonja še ni bil doživel; bil pa je od minute do minute jačji, čutil ga je bližje in bližje.

Ali se je mar bal? O ne — bojazni on ni poznal. Neustrašno je vstal in se grozeče pretegnil s svojo velikansko postavo. Kar pridejo naj, on bo hitro opravil z njimi. In kdor ga je videl zdaj, je moral verjeti, da se mu ni treba bati! Saj je imel prednje šape dolge za človeka človeka in kremplje velike ko človeška roka! V blatu so se jasno črtale silne sledi njegovih nog. Kolikokrat je bil že s svojimi nogočnimi čeljustmi in ostrimi zobmi — čeljustmi severnega jelena!

Da, ubijal je — kakor skoro vsi njegovega rodu, ne iz veselja do ubijanja. Če je bil lačen, si je vzel žival čedi iz črede severnih jelenov, bodi črede gorskih ovac — to je požrl do nozga v zadnji kosti. Ostale živali pa je pustil pri miru!

Bil je kralj! Sam si je bil osvojil svoje kraljestvo! Pripoznali so ga in

bali so se ga! Sovražili so ga, on pa ni nikogar sovražil in za svoje kraljestvo je bil izdal en sam zakon, kateremu se je moral vse pokoriti. Ta zakon je bil:

»Pustite me pri miru!«

On je lahko zahteval pokorščine od svojih podanikov. Tudi ta tuja stvar tam doli na planjavi se mu bo morala pokoriti.

Tako je mislil Tir in v svoji veličini, svoji moči in divji lepoti je bil podooben goram, ki so nad dolinami strmele v nebo. Del njih je bil! Zgodovina njegovega plemena se je pričela z njimi in z njimi se bo končala. Bil je pripravljen na boj — zdaj in zmerom! Ali naj se bojazljivo odreče tem dolinam in zelenim bregovom, tem goram in soteskam?

Še vedno je oprezal s svojim ostrim, rjavim smrčkom po zraku in čudno — čeprav mu je bil vonj neznani — se mu zdajci ni zdel več tuj. Sicer se vedno ni prav vedel, kam bi z njim, a vedno jasneje je čutil, da je v njem pretinja — pretinja nasprotnika, ki ni da bi ga podcenjeval.

(Dalje prihodnjič.)

V domačiji našega junaka Petra Klepca

Izlet ribniških pevcev v Čabar in kočevsko švico

V Čabru še niste bili, v gorskem kotaru? me je tam v Sodražici vprašal prijatelj Fajdiga. — To si pa le ogledite. Interesanten kraj, prijazni ljudje. Zelo simpatični ljudje! Prihodnji teden nameravamo napraviti tjakaj izlet z ribniškimi pevci, pa greste lahko z nami. Spodobi se, da Čabrance obiščemo in pozdravimo, ko smo sosedje in smo zdaj celo pod enim banom.

In tako je prišlo, da sem se udeležil pohoda ribniških pevcev na Čabar, ki je po svoje znamenit dogodek. Saj je sam čabranski župan v svoji napitnici na prijateljskem večeru povedal, da je to prva večja družba Slovencev, ki je izza 3. oktobra, — torej odkar je gorski kotar pripojen dravski banovini, — obiskala Čabar.

Ribniški izletniki na poti v Čabar.

In je tu prav za prav nekaj, kar bi človek zameril Ljubljani. Misli bi namreč človek, da bo zdaj, ko je dravska banovina pridobila nov kraj, vsaj prestolnica te banovine pokazala malo zanimanja za ta novi kraj, ki je prišel pod njeno območje. Ampak ni bilo doslej iz Ljubljane ven še nič kaj takega zanimanja za ta Čabar. Morda je pa tu majhna diplomatska napaka od strani Čabrancev, da se niso še prišli pokloniti svoji novi prestolnici in se ji takole malo priporočiti, se reče.

Mi smo odrinili iz Sodražice opoldne, 12 moč na tovrnem avtomobilu z dvema šoferjema. Z menoj vred smo bili spredaj trije šoferji. Naš impresario je bil dal voz primerno adaptirati, da bo bolj reprezentativen, kakor je dejal, ampak Ribničani so pripomnili, ko so

doseči bogat ribolov.

Lepo mora biti potovanje po čabranski soteski zlasti v cvetoči pomladi ali pa jeseni, ko plamenijo gozdovi v živopisnih barvah. Cesta je tudi za avto dobra, samo je ozka in silno vijugasta, pa treba voziti zelo previdno.

Tam pred Osilnico, tam kjer je potekala stara kranjska meja, pa je v deti prirodno čudo: orjaški kip menih, ki so ga izklesala tisočletja iz pečine visoko nad prepadom. Reči moram, da je ta kameniti menih v tistem deževnem jutru, ko se je prikazal izza težkih, sivih megla, naredil name zelo tesnoben vtis. Kakor Veliki inkvizitor se mi je zadel, ki mrko stoji ob vratih v kranjsko deželo. Ampak prosim vas, nikar ne mislite, da hočem morda s tem kaj namigavati. Nikakor ne. To je bil samo čisto osebni vtis. Krive temu pa so megle. Ako bi bilo sijalo sonce, pa bi se mi bil kameniti menih nemara zadel kakor prijazen svetnik. Recimo, kakor Anton Puščavnik, ki ga imam zelo v čislju, ker se je znal tako zoperstaviti raznim ženskim izkušnjam...

Čabar — to je pravcat »čeber«, ne zagledaš ga preje, dokler ne stopiš vanj — je ljubeč gradič bijeli u dolini zelenej, zares ljubeč! In uprav Čabar te Kranjca najprijetneje iznenadi. Predstavlja si si: tu bo vse drugačno, že vse bolj južnjaško, pa docela ostruš: tu je vse naše, domače. Tu kakor da si prišel v kak gorenjski kraj. Gorenjske hiše, gorenjski obrabi, gorenjska govorica, nekoliko pohrvaščena seveda. In povsod tista gorenjska snaznost, očem tako všeča. Pa kako tudi ne? Saj prebivajo tu potomci pravih pristnih naših Gorenjcev, ki so za časa Marije Terezije prilajali delat v čabranske rudnike (danes teh rudnikov ni več) in so se nasečili tukaj, ker jim je b'lo všeč. Ker je bilo tu tako, kakor doma na Gorenjskem, bistri studenci in visoke gore.

Majčkeno mestece je Čabar, iz šibkega pastirčka vzrasli hrust Peter Klepec, ki je odtod doma, bi lahko vsega skril pod svoj klobuk, — ali baš v tej majčenosti je ljubkost njegova. Sicer: pa ima Čabar vsa potrebna meščanska reprezentanca, ima svojo staro patricijsko

skl so jih zaleli sni navti, tako da so prišli v Plešce mokri: ko miši. Tam so si dali postaviti streho na svoj avtomobil. Lepo, trdno in varno streho. Ko je bila streha gotova, je pa posijalo solnce.

V Brodu na Kolpi, tam pa so naši Ribničani videli Kleparto. Kar sapa jim je zaprlo, ko je kraljevsko šla mimo v bohotni rdeči svili in jih ošinila z naglim kajčim pogledom svojih temnih oči. Tako tiho je bilo tisti trenutek v dvorani, da se je slišalo angelčka zleteti v nebasa... Ko pa so se za Kleparto zaprla vrata, so Ribničani nekaj rekli. Kaj so rekli, tega kronist ne beleži, samo je pristavil v oklepaju »Seksipir«. Zato prosim p. n. dame, ki so zainteresirane na tem, kaj so rekli Ribničani h Klepartu, naj pogledajo pri Seksipirju kaj pravi o Klepartu vrli Antonij, ki je, kakor veste, storil zavoljo nje tako nesrečno smrt. (Ona pa zaradi

mjega, strofca.)

Tam gori proti Banjaloki pa bi se bilo našim Ribničanom malone nekaj pripetilo. Ko je v silni strmini onagal motor in so popuščale tudi zavore in je avto jel drčati nazaj... Samo hladnokrvnost treh šoferjev je preprečila katastrofo.

Takrat je Ribničanom za trenutek pošel humor: beleži vestni kronist, ob enem pa zelo dvomi o tem, ker je pristavil kar tri ??? In bo stvar v resnici le taka, da so Ribničani za trenutek umolkli, zato pa potem izpustili toliko več dvopitov na ubogi avtomobil, tako da je impresario slednjič resno zagrozil, da jih bo vse skupaj na licu mesta iztovoril in bodo morali hoditi peš domov.

K sklepu pripominja kronist, da se je ta dva dneva v družbi Ribničanov nasmeljal za vse svoje življenje.

Jos. Fr. Knaflič.

Kranjec brez Baedekerja v Atenah

Pardon! Da me razumete, ne pripovedujem tega iz baharije. Pri Vas doma po Slovenskem je to običajen pojav za časa vročih pasijih dnevo. Ne tako tu v deželi solca, vročine, pripeke, kjer je celo srednji del toplomera odveč in nepotreben, silna vročina ga poganja le kvišku navzgor... v podstrešje.

Za čudo! Pa je res: — Grki ne poznajo teh naših razvad v obleki, oziroma pravilne prilagoditvi ki silni pasjednovni sezoni. Oni so tiči drugačnega perja! Vsi do vratu zapeti. Sportnih košulj ne poznajo, oblečeni so v težke, temne, ponajveč črne obleke, imajo prsa celo okovana, — o joi! — z — »lajbelci«... o joi!

In toalete grških boljših polovic?... Zenski svet seveda tudi ves v temnih oblekah in imajo kroj kakor pri nas vojaki, do vratu so zadelane. Nosijo dolge temne nogavice, dolge rokave itd. itd. kakor zgoraj... pa kaj bi pravil, kakor ste ve, cenjene dame pri nas meseca februarja ali v najoljšem — »r. rca.

Zato pa vzbujamo mi v naših »severnjaških« odelih povsod veliko pozornost. In kako očividno! Ko se prikažejo na atenskih ulicah — v Solunu, v Pireju in drugod je bilo prav tako — se ozirajo domačini za nami, kakor bi bili kako svetlo čudo, ki je ušlo iz cirkuške gajbice. Pri nas gotovo ni takega zanimanja če se prikaže kak tujec v najbolj samotnem koncu skritega zatijša hribovske občine Zgornji vrh.

Na Grškem nosijo vsi dostojno obleko, kljub visokemu stanju toplomera. Po pravici povedano pa ne vem kako visoko se je dvignilo živo srebro. Doslej namreč še nisem naletel na te vrste pripravo, pač pa mi je eden domačinov zatrjeval, da se suče temperatura v teh razbeljenih dnevih med 60 in 64 stopinj Celzija. Zeus ga kaznuj, če je pretraval ali pa podcenil. Ampak on mi je tako povedal, jaz pa sam nimam za dolečevanje takih reči nobenega talenta.

Edino protekcijo, ki sem jo doslej opazil pri obleki, so deležni prometni policisti in prezidentovi gardisti, sicer pa je v splošnem oblečeno grško vojaštvo težje kot pri nas v tem času, pa je pri nas ničlikokrat ugodnejša temperatura kakor tu.

Prometni redarji stoje na okroglih pručkah, sredi križišč, pokriti so s tropskim slammikom, na nosu jim čepe zelena očala, z gumijevko pišejo precizno po zraku ter dirigirajo zelo, zelo živahen promet; vozila — po največ avti pa drče po gladkih asfaltnih cestah na vse strani.

Prav zavidljivo ugodnost ima prezidentova garda, ki straži palačo gospoda Venizelosa, med tem pa je bivša kraljeva palača take zunanosti, da bi jo prej imel za vojašnico. Je pa palača, kjer domuje gospod prezident, vse bolj veljavna. Nahaja se nedaleč od stadiona menda najpopolnejše sportne stavbe na našem planetu in je potisnjena za vitke, sanjave ciprese...

Venizelosov gardist na straži.

Mrko stoji živopisan gardist pred palačo, nad njegovo čuvinjo je razpetala mala plamena strešica. Zanimivi gospod gardist me je zapeljal, da sem ga klapnil v svojo kamero. Za ta posel sva se pomenila kar mežikaje, bila sva pač oba enaka reveža. On ni znal kranjski, jaz ga pa nisem hotel s svojo »novo grščino« nadlegovati pri njegovem službenem poslu. Saj vemo kako je na straži!

Atene, z okolico so že milijonsko mesto, posvečajo posebno pažnjo cestam in izbijošnju prometa. Zavidam Atence za njih zvezo do Phalerona, kjer je glavni center klavir itd.)

obmorskih kabarejev in zabavišč. Tu udarjajo vodilno melodijo zamaški šampanj in šelest visokih bankovcev.

Pa še naprej v Gifalo teče ta široka asfaltna pot, in sem imel nepopisen užitek, ko sem sedel v taksiju in sem drčal iz Aten v Gifalo, kakor bi se kotil po črni stekleni

Prizor z atenske ulice.

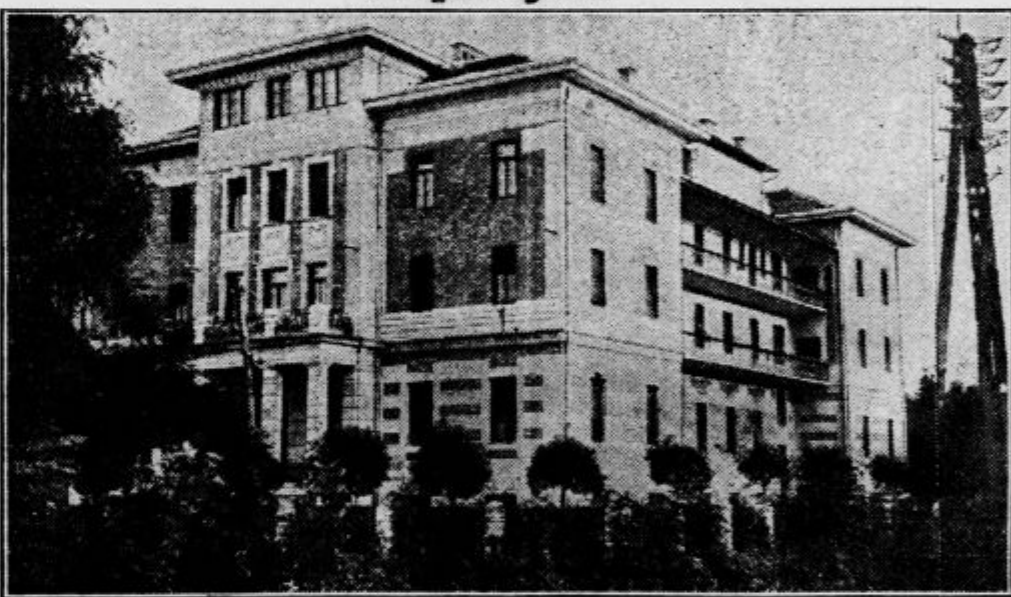
plošči do svetovno znanega kopališča.

Menda 30 km je oddaljena Gifala od Aten in stoji prav izven akropoliskega območja.

Zato ji je edini dovoljeno, da širi nemoralno kugo: skupno kopanje obeh spolov. Kajti je to v senci Akropole, prav tako kakor v Pireju, Solunu, Korintu, Patrasu in menda prav povsod med grškimi mejniki, ne samo zabranjeno — ampak celo nemoogoče.

Da, moraaaallaa!

Gospodinjstva šola in internat „Mladika“ v Ljubljani

Za poslopjem ljubljanske mestne realne gimnazije ali liceja se dviga med vrtno in tivolskim parkom poslopje dekljskega internata »Mladika«. V internatu je nameščena gospodinjstva šola, katere namen je podati naši ženski mladini občo gospodinjstvo izobrazbo in temeljit teoretičen in praktičen pouk v vseh strokah gospodinjstva. Izobrazba naj na eni strani ustvarja pri ženski mladini podlago socialnega mišljenja in razumevanja za gospodinjstvo, na drugi strani pa naj skuša razviti v dekleh potum umskega in praktičnega pouka vse sile in zmognosti do popolne samostojnosti bodisi v družini (gospodinjstvu in mati), bodisi v službi v gospodinjstvu, sanatorijih, internatih itd. Učni načrt je prirojen modernemu času in je teoretično in praktično izčrpen. Vzporedno s poukom v gospodinjstvi so priredita še vsako leto za gojenke dva strokovna tečaja, samaritanški tečaj in tečaj za nego dojenčka v higijskem zavodu.

Za sprejem v gospodinjstvo šolo je potrebno, da je dekle dovršilo najmanj 16. leto in meščansko ali njej podobno šolo. Gojenke so znanje, ki stanujejo izven zavoda, ali pa notranje, ki stanujejo v internatu. Zunanje gojenke plačujejo za hrano in pouk mesečno 500 dinarjev, notranje pa za vso oskrbo in ukovino 1000 Din.

Pouk traja od 8. do 18. ure. Učenke so razdeljene v dve skupini, od katerih je izmenoma prva zaposlena pri šivanju, pranju in likanju, druga pa pri kuhanju. Teoretičen pouk se vrši skupno. Zunanje gojenke gredo po 18. uri lahko domov, notranje pa so zaposlene po skupinah pri pripravljani večerje in ostalih gospodinjstvih poslih ter pri posebnih urah (francoščina, italijanshina, zvezo do Phalerona, kjer je glavni center klavir itd.)

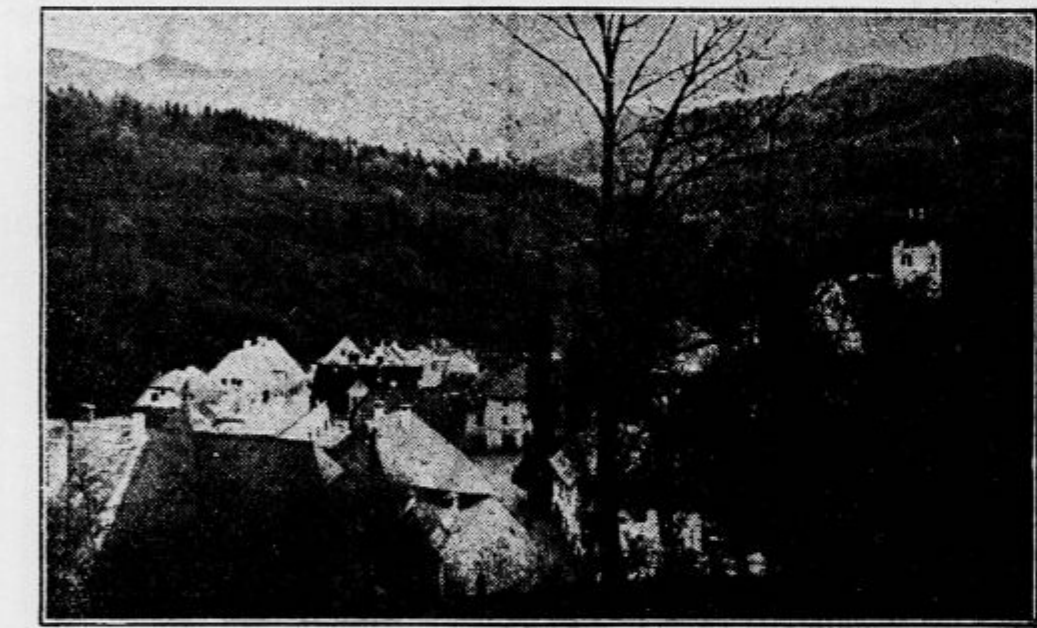
Zato pa je tem bolj čudovito razna, zapeljiva Gifala. Komfort. Plavajoči oki. Visoke drčalice — tobogani po tveko, — ki te porinejo prav v morje z rboi drobno mivko parketirano. Zato pa tudi Gifala opremljena z visokimi cenami je shajališče grških petičnikov in radodnih — romarjev.

Do morja pa prideš iz Aten sevedše z drugim vozilom, ne samo s taksijem, i so pa razmeroma zelo poceni.

Do hladnih morskih valov te povle na primer tudi podzemnica, metro, ki ipre-luknjala atensko ozemlje že v več neri. Hudimano drvi ta podzemni koleseln se pripelješ za posledno drahmo tudi naj in ne samo do Pireja, atenskega pristača in ene najbolj prometnih luk sveta, ki sejne za svoje žale na leto do 8000 gigtiskih brodov iz vseh kontinentov.

Atenam ne zadostujejo za prometsamo nadzemne poti, ki so že sedaj, posno v notranjem delu natrane po večini avti, švigajočimi pod skrbnim nadzorstvom prometnih policistov. V ponedeljek 2 t. m. smo imeli ugodno priliko, da smo ozovaili vrvenje grškega naroda ob prililovritve nove podzemne železniške pre pod trgov Omunio. Prišel je celo sam pdsednik republike gospod Venizelos. Zear ur vedil v podzemlje, natrpan z ljudmki je vzbudilo našo pozornost. Kajpada, i smo bili takoj med »firbci«. Vrnili sn se v množico. Zakaj bi zastal jaz!?

Zid policistov mi je zaprl pot v idalno prodiranje. Jaz bi le šel rad napr Ugle-

Čabar.

ga zasedli, da je to avto, ki ga bo treba navzdol porivati. Dovtip, ki ga je naš impresario ignoriral z njemu lastno nobleso.

Dan je bil lep, samo močno soparen. Daleč zadaj na obzorju je visel čudno črn oblak. In iz tega oblaka je prišlo tisto popoldne nad Sodražico gorje. Ob isti uri, ko nas je naš impresario triumfalno povedel v Čabar, mu je doma pobila toča polje, sadje in vse šipe na oknih.

Krasna je vožnja gor na Loški potok: nov gorski svet se ti odpira, zrak je čist, krepak in vonjiv ko na planinah. Čez odprto visoravan gre cesta na Drago in Travo. Tam pa se strmo povese dol na Čabar.

In na drzno izpeljanih serpentinah se odkrivajo očem razgledi v čabransko sotesko. Res, čudovit svet je to. Kake romantične kulise! In kake šume, bratje, kake šume! Kamor oko sega, sama gora, sam les... Kako bogastvo! A kakor je že tako pri nas, je to bogastvo skoro vse samo enega človeka, kneza Auersperga. Strela božja, ima ta človek posestva na naši zemlji! Za celo majhno kraljestvo ga je. Čabrance pa so revni in nimajo nič; so veseli, če dobijo zaslužka kot gozdni delavci.

Ne vem zakaj, a predstavljal sem si čabransko krajino kot nekako kraško pustnjo. Zato sem zdaj ves iznenaden, zadivljen, očaran. In premišljujem: Kako so nam ti lepi kraji še neznani, kako malo jih je naših ljudi, ki bi zahajali semkaj na izlete ali pa na letovanje. Je pač malo daleč Čabar — a kaj je danes v dobi avtomobila še daleč? Blizje je od Ljubljane do Čabra nego do Bohinja. Ne rabiš z avtom ni celega dne, da se nagledaš lepote čabranske pokrajine in navžijeh slastnih postrvi iz Čabranke.

Nad 20 km je dolga soteska od Čabra do Broda na Kolpi, ki po njej šumi in skaklja bistra Čabranka. To je ena najlepši gorskih rečic, kar jih poznam, in je imenitna postrvja voda; je žal, da je zlasti v gornjem toku v bližini Čabra, že močno izlovljena. A naše Ribarsko društvo naj bi se zanimalo za to vodo, tu bi se z dobrim gospodarenjem dal

sivo, ima zgodovinsko znamenit dvorec, ima monumentalen vodnjak, »Križev zdenec« z najboljšo studenčnico, ki sem jo kdaj pil, ima ženstvo, ki očuje dobro, zdravo raso, ima gostoljubno meščanstvo in mladega elegantnega župana.

Tih, miren, idiličen zagorski kotiček, oddaljen od šumnega sveta in zato nekam zasajen, to je danes Čabar. Ali ni dvoma, da ga čaka še lepša bodočnost zlasti kar zadeva tujski promet. Ko bodo enkrat izpeljane tudi semkaj dobre široke ceste, ko se bodo pojavili tudi tukaj naši prometni pionirji, razni Magistri, Žužki, Pečnikarji, novomeški Kosi itd. s svojimi avtobusi, in kadar bodo tudi širšemu svetu znane prirodne lepote teh krajev, tedaj bo prihajalo v Čabar življenje, denar, procvit...

Da je naša družba bila v Čabru najpristrčneje sprejeta, tega mi niti praviti ni treba. Kri je kri, in ribniški pevci so s svojo pesmijo razvneli vsa srca. Še tja pozno v noč nas je družilo dolgo, dolgo omizje v resnično bratovski zabavi.

In nikoli ne pozabim razpoloženja, ki me je objelo, ko sem se pod večer vračal v mestece, in so tam gori na gostilniške terasi peli naši pevci

Pa so rožce mani ko mič,

takšen cvet je moj deklč...

Kako čudovito se je razlegalo! Bilo je, ko da vse hiše zamaknjeno priskujejo in po tihem, prav po tihem pripovajajo. Prebujala se je v starem zorenju, ki so ga gradile roke naših Gorenjcev, pesem fantovskih, pesem domačih. In v očeh čabarskih devosk, šetajočih se po trgu gor in dol, je nekaj žarelo ko zvezdice tam visoko na nebu. In sladko, zaljubljeno je šumljala Čabranka...

O nadaljnjem poteku znamenitega pohoda ribniških pevcev na Čabar beleži vestni kronist še to, da so se — v primernih etapah seveda — vrnili domov preko Kočevskega in da jim je zelo nagajalo vreme. Kar jim pa nikakor ni pokvarilo humorja. Nasprotno.

Odrinili so Ribničani iz Čabra, jutraj, ko je malo prenehal dež, a v sote-

Sokolska župa Ljubljana. Starosta župe sklicuje za torek ob 20. važno sejo župne uprave. Udeležba vseh članov uprave nujna!

Godbeni odsek Sokola I. javlja svojemu članstvu, da je prihodnja vaja v torek ob 20. uri. — Kapelnik.

Iz življenja in sveta

Parlament v sovjetski Uzbekiji

Zasedanje uzbekškega državnega zbora v Samarkandu. Golobradci, bradači in ženske sede po starem običaju v krogu in rešujejo državne zadeve. V sredi sedita, črno oblečena, predsednik državnega sovjeta Dzababev in njegov tajnik, ki dela beležke za zapisnik. Spredej s hrbtom proti gledalcu, v beli srcaji s pasom, sedi zastopnik Rusov, ki je pokrit s pisano čepico, kakršne so sedaj tudi med Rusi v modi.

Domožnanstvo pod cesarjem Francem Jožefom I.

Pod predzadnjim avstrijskim cesarjem Francem Jožefom I. je nekdanja mogočna tvorba avstrijskega cesarstva tako zelo dozorela za likvidacijo in razpad, da bi tega ne bil zahteval najvišji državniški genij. Usoda, ki ljubi paradokse, pa je postavila za cesarjalikvidatorja habsburške konkurne mase Karla, vedoč, da ne bo svojega po sla opravil nič slabše, nego kdo drugi. Cesarstvo Avstrije je bil zbrisan z lica zemlje prav za prav že Franc Jožef, ko je l. 1867. v nagodbi z Madžari razdelil državo na dve polovici. Prva s prestolnico Dunajem je dobila ime

»Kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru«, druga pa je postala kraljevina Ogrska. Svet je še dolgo govoril o Avstriji, tudi podaniki habsburški v zapadni polovici so mislili, da še obstaja Avstrija, ko te tvorbe že ni bilo več. Madžari so ljubosumno čuvali svojo kraljevino Ogrsko in niso dovoljevali niti kompromisnega naziva »avstro-ogrsko monarhije«. Nekaj bistroumih ljudi je v tej stiski skoval izraza Cislitvanska in Translitvanska, po majhni rečici na današnjem Gradiščanskem, ki je tvorila mejo med Nižo Avstrijo in Ogrsko. Ta delitev pa je bila zemljepisni nesmisel, ker sta pod Cislitvansko prišla bukovinske Crnovice in dalmatinski Kotor, dve skrajni točki obširne podkve »kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru«.

Monarhija je bila že tako razrahljana zavoljo eksperimentov, ki so hoteli zagurati stalno premoč Nemcev, oziroma Madžarov, da ji ni bilo mogoče več najti niti pravega imena. Segavi profesor je svojim nadbudnim učencem lahko takole razložil sestavo obdonavske monarhije: »Avstro-ogrsko monarhija sestoji 1. iz kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru, 2. iz dežel ogrske kroge in 3. iz okupacijskega ozemlja. Okupacijsko ozemlje je de jure še turško in prav za prav ne spada k monarhiji. Dežele ogrske kroge sestoji 1. iz Ogrske, 2. iz Hrvatske, 3. iz Dalmacije. Slednja prav za prav ne spada k Ogrski. Kraljevina Hrvatska sestoji 1. iz prave Hrvatske, 2. iz Slavonije, 3. iz Dalmacije, ali slednja prav za prav tudi k Hrvatski ne spada. Okupacijsko ozemlje sestoji 1. iz Bosne, 2. iz Hercegovine, 3. iz Sandžaka-Novega Pazarija, slednji de jure še turški in prav za prav ne spada k okupacijskemu ozemlju.« Tako bi učitelj razlagal sestavo Avstrije, ako bi se držal zakonitega stanja. V politični sestavi je ponavljal ta komični dvopitizma, ki pa je bil utemeljen in je

Z balonom v višino 16.000 m

Pred nedavnim smo poročali o balonu, ki ga je dal zgraditi bruseljski fizik prof. Piccard, da bi se z njim dvignil v višino 16.000 m v znanstvene svrhe. O tem balonu poročajo sedaj, da je že dograjen in da mu je treba ustroiti samo še ladjico, ki ima obliko velike kroglice iz aluminija. Običajnih balonov se loči Piccardov po svoji veliko lažji zgradbi. Tako mu je plašč iz navadne, nepodvojene bombažne tkanine in tudi vrvi, ki držijo ladjo, so omejene na minimum. Ves balon tehtja 800 kg in nosi lahko isto tako tovor 800 kg z ladjo vred. Napolnili ga bodo z vodikom in sicer samo petino, da se bo plin v izredni višini lahko brez škode raztegnil. Varnostne zaklopke delujejo samodelno, tako da se balon ne more razpočiti. Prof. Piccard se dvigne z enim spremljevalcem v zrak še letošnjega septembra, in sicer po vsej priliki v Augsburgu, kjer mu balon izdelujejo.

Sportne obleke

za kolesarje, turiste, lovce ter Bajaco preobleke v največji izbiri pri tvrdki Drago Schwab, Ljubljana.

Kaznenci so rešili policijskega ravnatelja

Newyorški policijski ravnatelj Roosa se je podal s svojo družino na izlet z motornim čolnom po reki Hudson. Motorka se je prekucnila in vsi, ki so bili v njej, so padli v vodo. Ker niso bili dobri plavalci, jim je pretlo, da utonejo. Na bregu je tedaj delalo okrog 2000 kaznjencev iz Sing-Singa za ograjo iz bodeče žice. Neki paznik jih je pozval, da bi se prostovoljno javili kot rešilci. Štirje kaznenci so se javili. Po hudem naporu jim je tudi uspelo, da so rešili potapljačjo se družino, na kar so se vrnili takoj v taborišče. Uprava kaznilnice Sing-Sing jih je predlagala newyorškemu guvernerju v pomilostitev, kar se bo bržkone tudi zgodilo.

Nova moda po starih vzorcih

Vsako leto nas presenetijo modni krojači s kakšno novostjo ženske mode, ki ji nadenejo fantastično ime ter jo prodajajo kot najnovejši izum iz najdljivosti svojega okusa. V bistvu pa je »novost« stara včasih nekaj desetletij, včasih pa celo nekaj stoletij. Tako opozarja angleška revija »The Graphic«, da morda 1920 ni bila nič drugega, nego italijanska moda iz XV. stoletja. V Louvru visi namreč slika starega italijanskega mojstra Filipa Lippija in na nji je eden izmed angelčkov običen natančno tako kakor so se oblačile dame l. 1520., ako še kdo pomeni to davno domo. V britanskem muzeju pa je videti dve ženski sohi iz Birme iz leta 1886., ki kažejo tedanje birmansko modo, na katero še niso mogli vplivati pariški krojači. Ta birmanska moda je za las podobna današnji pariški. Na plečih je izrezana skoro do pasu, proti zemlji pa v obliki zvonca valovi široko svilnato krilo. Nekatere predolge, nekatere prekratke, deloma z gladkim robom, deloma nazobčane. Okoli vratu in v zapetjih pa so ceji nizi koral, nefrita in obeskov iz slonovine. Edini razloček med Birmanko pred pol stoletja in med današnjo Parižanko bi bil ta, da korale in obeski slednje niso pristni. Zanimivo bi bilo izvedeti, da li nam krojaški novotari ne krojijo mode po muzejskih vzorcih, trdeč, da je izum plod njih bistrih glav.

Zabava znamenitih mož na dopustu

Levo zgoraj: švedski kralj Gustav je vkljub svojim 72 letom navdušen igralec tenisa. Spodaj: »Molčeči Cal«, bivši predsednik Zedinjenih držav Coolidge, je priden poljedelec; pri delu ga morda nič ne motijo fotografji, ki mu sledijo korak za korakom. V sredi zgoraj: španski kralj Alfonz je strasten lovec, vojvoda Waleški (spodaj) pa ljubi jahalni sport; vidimo ga pri elegantnem skoku, nekateri trdijo, da se mu slični skoki ne posrečijo vselej. Desno zgoraj: Pesnik Bernard Shaw v kopalni obleki opazuje ribice v vodi, Briand (spodaj) pa jih hoče imeti blizu in jih lovi na track.

Chicaški muzej znanosti

Ta mesec se je v Chicagu otvoril prvi svetovni Muzej znanosti in obrti, ki obiskovalcu omogoča vpogled v zgodovino in sedanje stanje tehnike. Posebnost muzeja je v tem, da lahko požene obiskovalec vsakega izmed razstavljenih strojev. Tu ne bereš nikjer običajnih napisov: »Prepovedano je dotikati se!« in slično. Muzej daje v glavnem popolno sliko kulturnega razvoja od časov jamskega človeka do danes. V predzgodovinskem oddelku lahko poskusi radovednež n. pr. dobiti ogenj z drgnjenjem dveh kosov lesa, kakor delajo še danes nekateri tihoceanski divjaški rodovi. Poleg s hernege stroja je videti posebej še njegovo notranjost. V Roentgenovem oddelku zadostuje pritisk na gumb, da se prikaže slika vaše lastne roke. V zgodovinskem oddelku lahko ponovi obiskovalec vse eksperimente velikih fizikov, Newtona in drugih. V oddelku »Dom« se vrstijo prazgodovinske jame, stavbe na kolch in ves razvoj stavbne umetnosti do novih nebotičnikov. Iz ozke umazane ulice v starem Londonu, po kateri so nosili v stolihi bogato gospodo, pride obiskovalec v ulico okoli leta 1820. s plinsko razsvetljavo in slabim tlakom ter naposled na kos sedanjega, z električno lučjo poplavljenega Broadwaya. Oddelke »Napovedi« kaže bodočo ulogo elektrike in vodnih moči, ko bodo rešena mesta dima in prahu ter bodo romale vse tovarne k turbinam ob rekah in jezerih. Tu se lahko prepričamo, da bodo mesta sčasoma snažnejša nego sedaj. Novi muzej ima važno poslanstvo. Kje so časi, ko je delal lončar ali kovač na ulici? Zda malokdo ve, kako se izdeluje papir, tračnice ali načrti za lokomotivo. Muzej pouči o teh stvarih vsakega človeka, četudi ne bi imel tehniške izobrazbe. Američani zelo obiskujejo muzej in v njem ropočejo vedno številni stroji.

Zakonska tragedije na dan poroke

V Creutzwaldu pri Metzu je ženin par ur po poroki zabel svojo nevesto ter se sam v samomorilnem namenu težko ranil. Slika nam prikazuje novoporočence Pordonowska takoj po poroki.

Morilec odklanja smrtno kazen

V Švici je te dni neki morilec lahko sam odločal o tem, ali naj ga obsodijo na smrt ali na dosmrtno ječo. To je bilo mogoče radi tega, ker so nekateri švicarski kantoni smrtno kazen odpravili, drugi pa ne. Morilec, curiški mešan, je umoril na ozemlju kantona Schwyza mlado dekle. Iz zelo razumljivih razlogov je odklonil, da bi ga sodili v tem kantonu, kjer je smrtna kazen še v veljavi. Soditi ga bodo morali tedaj v curiškem kantonu, a ta pozna kot največjo kazen dosmrtno ječo.

Japonka na ženskih tekmah v Pragi

Pri mednarodni ženski sportni prireditvi v Pragi bo nastopila tudi Japonka Hitomi, ki si je priborila olimpijsko žensko prvenstvo v teku.

Letalec, ki je metal bombe na stavkokaze

V čudno afero, ki se je pripetila v ameriških premogovnikih v Providencu, kjer je neznan letalec metal bombe na stavkokaze, je policija posvetila vsaj malo s tem, da je letalca ugotovila. Je to znani pilot Mont Gomery, ki je dejanje tudi priznal, a nikakor ni hotel izdati oseb, ki so ga bile zanj najeti. Povedal je samo precej skrivnostno zgodbo o dveh možakarjih, ki sta mu baje grozila s smrtjo, če bi tega naročila ne izvršil. Izvršil ga je, a je aparat krmaril nalašč tako, da niso mogle bombe nikomur škodovati. Policija se sedaj trudi, da bi dognala vso resnico po drugi poti.

Komunistična vzgoja dece v Rusiji

Koncem preteklega meseca je v Moskvi izšel ukaz, ki odreja prisilno javno vzgojo vseh otrok v starosti 5 do 10 let. Ukaz mora biti izvršen do konca l. 1931., na kar se bo razširil tudi na starejše letnike do 15. leta. Sovjeti hočejo deco še bolj odtujiti rodbini, ker ne priznavajo, da bi bila rodbina osnovna celica družbe, dokler starši vzgajajo otroke po individualističnem meščanskem načelu. Edina dobra vzgoja je v Rusiji ona, ki vzgaja naraščaj za kolektivnost. Vsa mesta in vasi morajo v najkrajšem času najti hiše, kjer se bo vzgajal novi naraščaj. Lenin je že enkrat zapovedal nekaj sličnega, ali treba je bilo skoro 10 let, da je stranaka lahko kaj ukrenila v tem pravcu. Morda bo tudi to pot ostalo le pri ukazih.

Zora voda

proti sivim lasem!

Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo.

Zak. zašt.

Odobrena od zdravstvenega odseka pod št. 1793-20 kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh si guren in trajen. Cena steklenici brez poštne Din 35.-.

ZORA VODA I. OREL, Zagreb
Radićeva (Duga) ul. 32.

Pošljemo po povzetju, in to samo na čitljive naslove.

Danska razprodaja vojno brodovje

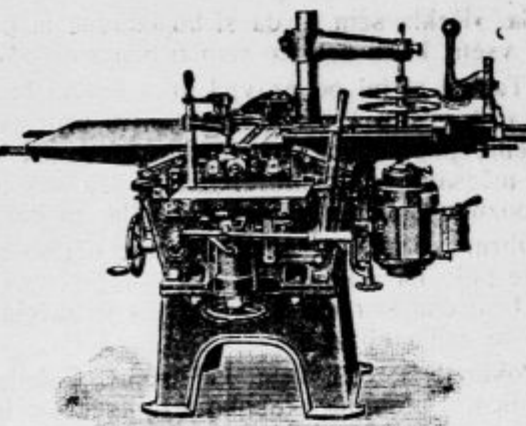
Danski državni zbor je nedavno odglasoval zakon za popolno likvidacijo vojnega brodovja. Komaj je dobil sklep zakonsko silo, že se je v Kodanju vrgla cela vojska trgovcev z orožjem, da posreduje pri prodaji in da zasluži provizijo. Kot edina interesenta za danske vojne ladje sta se javili Kitajski in Siam. Siam je tudi zaključil posel in kupil največjo dansko križarko »Niel Nuels« z 17.000 tonami. Prvotno so Siamci ponudili 8 milijonov danskih kron za orjaka, vlada pa se je branila dati ladjo tako pod ceno, kajti sama je dala zanjo desetkrat toliko. Ker pa se Aziji niso vdale, je popustila Danska s pogojem, da Siam prevzame križarko v Kodanju ter jo na svoje stroške odpremi domov. Svet se čudi, zakaj Danska prodaja svoje vojne ladje, vlada pa naglaša, da je nevtralni zemlji vojno brodovje samo v spotiko in v nevarnost. Danci se spominjajo, kako jih je l. 1807. Anglija pozvala naj se s svojim brodovjem pridruži pomorski koaliciji proti Napoleonu. Ko pa so Danci to odklonili, je angleško brodovje v silni premoči prišlo pred Kodan, obstreljevalo mesto in se polastilo 26 fregat in mnogo drugih manjših ladij. Odslej Danska ni bila posebno pomorna na svojo mornarico. Pred svetovno vojno je sicer skušala zvečati število brodovja, po vojni pa je popolnoma opustila to misel.

Ust.
1845

Leichert & Sohn

Liegnitz 34

Inž. pisarne v Pragi, Libercu, Opavi, Bratislavi, Beogradu, Ljubljani.

7 strojev v 1

naravnalni,
za skobljanje,
vrtalnik, krožna žaga,
reznalnik, aparat za brušenje nožev,
lesno brusilo,
z motorjem za vdelenje ali brez njega.
Najboljši in najcenejši univerzalni stroj za
mizarje.
Brez konkurence.
Najboljše reference. Na tisoče v rabi.
Krasne novosti na velesejmu v Osljeku
(30. VIII.—8. IX.) in
v Bratislavi (16.—22. VIII.)

Ležalne stole

no 140 do 150 Din

Spalne fotelje

patent. divane, otomane
cariture, modroce posteli
ne mreže, težne zložljive
postele in tapetinske iz-
delke tudi salicenele

Rudolf Radovan
tapietnik
Mestni trg št. 13.

Telefon 2059

Premog
suha drva

Pogačnik. Bohoričeva 5

Entlanje 1 m 1 Din
Vsakovratno vezanje in
predisk. Palača Kreditne
banke I. a. J. V. 32573

Smerkolj Leop.
Lečni delje
pionerski del
18. t. m.
zopet
redno
sprejemati.

Ročun poštnih hranilnic:
Ljubljana št. 15.307

Sprejeto: 8-12 h 14-18
Brzjav: Smerkolj Leop.
Telefon: 34-45

Varujte mičnost Vašega smehljaja!

Celo manj lepi obraz deluje mikavno, ako pokazujejo smejoče
ustnice belo-bleščeče zobe. Koliko skrbnosti in negovanja pa
zahteva takšna lepota! — Erasmic Savon Dentifrice da smeh-
ljaju poseben mik. Dobrodišča pena ohranjuje Vaše zobe bele
in sveža usta. Rabite jo redno. Tako je ugodna v uporabi...

ERASMIC SAVON DENTIFRICE

11434

Vsakovrstno
LOGAN POHIŠTVO
LJUBLJANA za opremo stanovanj iz
pisarn
Dunajska cesta 17

OBVESTILO.

Vijudno naznanjam cenjenemu občin-
stvu, da bom z dnem 1. septembra t. l.
otvoril v Ceti. Go-piska ul. 2
trgovino modnega in
manufaktur. blaga
Z ozirom na to, da se bom v vsakem
pogledu potrudil zadovoljiti cenj. občin-
stvo z najboljšim blagom, najprijazni-
svo in solono posrežbo, se najprijazne-
je priporočam z očitnim spoštovanjem
11349
Anton H. H. H.

Sprejmemo šoferja

treznega, z večletno prakso, za avto direktorja
industrijskega podjetja v Dalmaciji. Mora
biti naš državljan, avtomehanik. Prednost
imajo (po možnosti z znanjem nemškega je-
zika), oženjeni brez otrok, ker lahko tudi žena
dobi zaposlitev. Plača 1500 Din, poleg stano-
vanja, kurjave in razsvetljave. Ponudbe s pre-
pisom spričeval pod »Savjestan br. 883« na
oglasni oddelek »Jutra«. 11386

Tovarniško skladišče manufak-
ture v Zagrebu išče za Slovenijo
zmožnega in pri trgovcih dobro vpeljanega

ZASTOPNIKA

po možnosti s sedežem v Ljubljani, ki obisku-
je vso Slovenijo z lastnim ali tujim avtom.
Ponudbe z zahtevo provizije na oglasni od-
delek »Jutra« pod »Rentabilno«. 11415

Klišeeje

vseh vrst za eno in večbarvni tisk izdeluje

„Jugografska“

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 23

The best Dentist!
Kaliklora
Antiseptic Tooth-Paste
Poglejte se v zrcalo, če ne manjka tudi Vam pri negi zob KALIKLORA
zobna pasta?
Zaloga: Drogerija Gregorič, Ljubljana,
Prešernova ulica št. 5

Samo 172 Din
močno izdelani boks čevlji!

Samo 149 Din
močni, pokovani čevlji iz kravine!

Samo 163 Din
čevlji iz teletine, pristno domače delo!

Razpošilja
Trgovski dom
Stermečki, Celje št. 20

Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne
denar.

Zahtevajte takoj novi, veliki, ilustri-
rani cenik, katerega dobite zastonj!

Glasba osrečuje ...!

Če je slišite, prav
posebno pa, če se sami
z njo bavite! NI TREBA,
DA JE VAŠ DOM BREZ
GODBE! Če stopite z na-
mi v stik in si izberete
kakšen poceni instru-
ment. Zahtevajte neob-
vezno ponudbo in
brezplačni veliki katalog!
Dobavimo vam direktno
iz tovarne v Nemčiji, od-
nosno prodajne podru-
žnice v Mariboru. Pišite
takoj na naslov:

MEINEL & HEROLD
MARIBOR ŠT. 101-B

Stavbeni materijal

vedno in najcenejše na zalogi pri

MATERIAL
d. s. o. z.

LJUBLJANA, Dunajska cesta 36.
Tel. 27—16. Brzjav: Material

NAZNANILO

Cenjenemu občinstvu vijudno naznanjam,
da sem prevzel od g. Gržina, Ljubljana 7,
Cernetova ulica št. 26, trgovino z meša-
nim blagom

Zagotavljam, da bom vedno imel sveže
blago po konkurenčnih cenah ter se priporo-
čam cenj. občinstvu za mnogobrojni obisk.

Z velespoštovanjem

Bergant Benjamin
trgovec, 11441

LJUBLJANA 7, Cernetova ulica št. 26.

„Jutrova“ mladinska knjižnica

Prigode gospoda Kozamurnika — Porečni Bobi —
Janko in Stanko — Princeska Zvezdana — Skok,
cmok in Joka in druge po Din 12 se dobijo v podru-
žnicah »Jutra«

Na Jesenicah in v Novem mestu
Istotam se dobijo tudi vsi izšli »Jutrovi« romani

Mladostna lepota!

NOVA KOFA OBRABA. Z uporabo
poslabša sredstva. Mladostna pre-
parata dr. Doriane & Oer. Pariz
»Astrigent Special Venice« postane
obraz v 10-14 dneh pomladen
in svetel. Za vsa vrsta vseh gube-
malov, jage, boboljice, mialoha
in groba kuta — Obraz postane
svež, svetel, mehok, kakor pri mladosti.
Garnitura stane 92 Din.

LEPA OKROGLA IN POLNA PRA
a/ okrogla vsaka ženska. Če prav se
pravi se tako, tako se želja se
vsega, vso bole a usotabo »Lai-
da Janca zvidno bujnoet, skrag
lost in trdnost v najkrajšem času
Stane 45 Din.

RAVNO DRIZANJE TELES se de-
stati z negativno »Sava Goralhaj-
terja« Poljejeje normalno dibanje
in pravilno delovanje pluje V 14
dneh se priložnost in zrakst urko
mon-noma poravna Stane 32 Din

»CENTIFOLIA« kozmetični zavod, Zagreb, Jurčičeva 5,
Zabljava, »Kongratne«

Naznanilo.

Anton Fajdiga, Kamnik, Za-
price št. 14, splošno in stroj-
no ključavničarstvo

Po dolgoletni praksi kot monter
postavim vse vrste strojev, pose-
bno vodnih naprav in vseh rste tur-
bin. Preiščem vsake vrste turbine
(takozvana letna revizija). Zasto-
pam prvovrstne trrdke za vodne
naprave in turbine. 11395a

Kaj briga druge ljudi

če v svojem stanovanju uničujete golazen.
Uporabljajte zato »PIRETRIN«, ki pri
brezpogojno sigurnem učinku prijetno diši,
kot bi brizgali s sredstvom za razkuženje
zraka po svojem stanovanju. Ako in dokler
ne dobite v trgovini »PIRETRINa«, sporo-
čite nam z dopisnico, pa Vam bomo dosta-
vili z obratno pošto po povzetju pol litra
»PIRETRINa« z brizgalnico vred za Din
55.—. Če pa brizgalnico že imate, tedaj
Vam bomo poslali samo ploščenko »PIRE-
TRINa« (pol litra) za Din. 35.—. 292 IV

„PIRETRIN“ d. d.
Zagreb, Branimirova 43.

OTVORITVENO NAZNANILO

Cenjenim prebivalcem Dolenjske nazna-
njam, da OTVORIM začetkom septembra
lastni ZOBNi ATELJE v Trebnjem, v hiši
g. Tomica, in se p. t. občinstvu najtopleje
priporočam. Cene zmerno, delo solidno.

I VO KORDAN, konc. zobotehnik,
Trebnje na Dolenjskem. 10305

Štev. 2656.

RAZPIS.

Na podstavi sklepa mestne občinske
uprave v Krškem z dne 9. avgusta t. l.
se razpisuje služba

občinskega stražnika

ki je obenem dostavljaj.

Prošnje z navedbo potrebnih rojst-
nih in osebnih podatkov, o moralnem
zadržanju in event. dosedanjem služ-
bovanju je vložiti najkasneje v štirih
tednih po objavi tega razpisa podpi-
sani občini.

Mestna občina v Krškem
dne 12. avgusta 1930

11448 Župan: Fr. Vodopivec s. r.

Odvetniški koncipijent

s sodno in odvetniško prakso, išče mesta.
Nastopi lahko takoj. Ponudbe na oglasni oddelek
»Jutra« pod značko »Koncipijent«. 11430

Braća Mateljan SUŠAK

Veletrgovina vina osnovana 1876.
priporoča svoja lebrana in zajamčeno naravna
dalmatinska vina:
Belo, opolo in črno.
Specialiste v sodih naknane od 50 litrov
Originalni viški opolo, Vugava,
dalmatinski »Burgundec« i
»Dingač« z otoka Pelješca.
Priporoča svoja vina v steklenicah od 3 in 7 deci:
»Viški Crljenak«, »Viška Zlatarka«
i »Prošek«
O kakovosti naših specialitet v steklenicah in
sodih se lahko prepričate
v Zagrebu v »Grajski kleti«, na
Sušaku v »Hotelu Kontinental«
kakor tudi po vseh boljih restavracijah in go-
stilah v vsakem večjem mestu naše domovine
ter na parobrodih
»Jadranske plovilbe«.
Najbolje pa se prepričate, ako
sami za poskušnjo naročite!
Vsa naročila se izvršujejo hitro in točno.

V. Williams:

KRVAVA MAŠA

Epopeja velike francoske revolucije.

»Mr. Fotheringay, storili ste nam izredno veliko uslugo. Kakor mi je sporočil Savory, je bilo tudi poslednje poročilo, ki sem ga dobil iz Pariza, vaše delo. Danes ste mi prinesli spet toliko zanimivih vesti. In v teh listinah poročila major O' Farrell, pri teh besedah se je hudomušno nasmehnil, »da ni imel nihče pojma, da ste bili vi in zloglasni Charpentier ista oseba, ker vas sicer gotovo ne bi bili pustili iz ječe!«

»Fouquiere bi bil vedel, kdo sem,« je pripomnil Hektor, »a major je izrazil trenutek, ko je bil Fouquiere pri obravnavi proti Robespierreu. Po mojem mnenju so zdaj tudi Fouquiereove ure štete.«

Sluga je odprl vrata.

»Voz čaka, sir!«

»Pridite,« je rekel Gray in vzel klobuk, »zdaj se popeljeva k Pittu! Minister mora slišati vse iz vaših ust, Mr. Fotheringay. Položil si je roko na čelo. »Moj Bog, čisto sem bil pozabil! Vaš stric je umrl.«

»Moj stric je umrl!«

»Pred tremi tedni ga je zadela kap. Odvetniki so skušali dobiti vaš naslov in so prišli naposled tudi k meni. In jaz vas imenujem ves čas Mr. Fotheringay, ko bi vam vendar moral reči Sir Hektor! Pojdite!«

Hektor se je obotavljal.

»Ves raztrgan sem, Mr. Gray. Tak ne morem ministru pred oči.«

»Kaj bi tisto? Tako bo minister lahko sam videl, kakšne razmere so bile v Parizu. In kakor sem rekel — minister mora slišati vse te stvari iz vaših ust. S tem bo vaša krivda poravnana in vaše ime očiščeno. Takoj bo pripravljen, da uredi tisto zadevo. Mr. ... Sir Hektor, in prav tako tudi ono stvar zastran dvoboja — ne morem vam prikriti, da je dvignila ta afero mnogo prahu!«

»Dvoboj se je izvršil.«

»Izvršil? Mar hočete reči, da ste kje srečali Francoza?«

»Da. Eno uro pred svojim odhodom iz Pariza sem mu porinil sabljo skozi život.«

Mr. Gray je malce pomežiknil z očmi.

»Vraga! In vikont de Solesmes je bil tako zal dečko.«

»Lopov je bil, sir!« se je razburjal Hektor. »Plačan Robespierreov vohun, ki bi moral te dni dni končati svoje življenje pod giljo-

tino. O' Farrell ga je imel zaprtega, a meni na ljubo ga je izpustil in v parku sva se potem dvobojevala.«

»Temeljiti ste, to moram priznati!« se je zasmejal Mr. Gray.

»Ali vas smem zdaj prositi, da se popeljeta z menoj, Sir Hektor!«

31. POGlavJE

Sommerstethirski vlastelin

Na Sommerstethiru, posestvu, ki ga je bil Hektor podedoval, je bila žetev. Vlastelin je sedel v parku s knjigo na kolenih. Visoko drevje je zakrivalo poljske delavce, a njih veseli glasovi so se čuli prav do sem.

Zdajci je začul bližajoče se korake. Vzdignil je glavo in zagledal svojega slugo Tomaža.

»Lady Betty Marchmontova je prišla, sir Hektor,« je javil sluga in v svojo opravičbo dodal: »Nisem je mogel odpraviti!«

Hektor je vstal in zagledal svojo ljubko sestrično. Bila je kakor cvetoča pomlad — vsa v belini; preko roke ji je visel na črnem baršunastem traku širok slamnik.

»Nu vendar se mi je posrečilo, da te vidim,« je zaklicala. »Nezaslišano je od tebe, da bivaš že teden dni na Angleškem in me še nisi posetil, da bi ti lahko iz vsega srca čestitala. Vskakemu, kdorkoli pride v tvojo bližino, pripoveduje svoje zanimive dogodivljaje iz Pariza, le zame si nisi mogel vzeti nekaj trenutkov časa.« Mahoma je postala vsa resna. »Kaj ti je, Hektor?« ga je vprašala. »Zakaj si tako žalosten?«

»Dolgo časa sem gledal le trpljenje, zato ni čudo, če sem sam potr. Vzel je njeno roko v svojo. »Oprostite mi, Betka, da še nisem bil pri tebi. Odkar sem prišel iz Francije, se ogibljem vseh ljudi. Toži se mi po miru. Mislim sem tudi, da si odšla čez poletje v Bath ali Brighton. Če bi bil vedel, da nisi odpotovala, bi bil gotovo prišel.« Peljal jo je v klopici.

»Teti Orfexevi se je med tem prav slabo godilo,« je dejala in sedla. »Zdravnik ji je predpisal dober zrak in mir. Tako nam je pokvaril načrt in preselili sva se v Sommerstethire.«

Trudila se je, da bi govorila kar moči neprisiljeno. A zdaj pa zdaj se je zagledala v njegov bled, upadli obraz. Oba sta nekaj časa molčala in poslušala šelestaje listja in veselo petje poljskih delavcev. Tedaj mu je položila roko na ramo in dejala s prisrčnim glasom:

»Hektor, moram te prositi oproščenja. Grdo pismo sem ti bila pisala. Šele kasneje sem zvedela, da si storil vse to le zaradi mene.« Nekaj časa sta spet oba molčala.

»Ali se še spominjaš, kako je bilo, ko sva se zadnjič videla?« je

dejala. »Rekla sem ti, da si bojazljivec in postopač! ... Dokazal si nam vsem, kako krivico sem ti bila storila!«

»Takrat si mi po pravici tako rekla. In takrat sem ti zameril, Betka. A v dnu svojega srca sem ti pritrjeval! Zdaj pa se je moje življenje popolnoma izpremenilo in danes vem, da življenje brez dela ničesar ne pomeni. Seveda — za kakšno ceno sem si pridobil to spoznanje, Betka, da bi ti vedela, za kakšno ceno!«

Obrnil se je v stran in njegove oči so utonile v daljavo. Zdaj mu je položila roko na laket.

»Tisti dan si rekel še nekaj ...« je začela iznova in lahna rdečica ji je zalila obraz.

Pokimal je, češ, vem, kaj misliš. Čakala je, da bo rekel kako besedico. Potem je globoko vzdihnila — in zdajci je vedela, da čaka zaman.

»Lord Maxeter me je prosil, naj postanem njegova žena,« je rekla nenadoma.

Hektor se je vzravnil.

»Ljubezniv dečko je, Betka! Gotovo bi bil dober s teboj in ti bi bila lahko srečna ob njegovi strani. Ali ga boš vzela?«

»Da,« je rekla preprosto. Pogledala mu je naravnost v oči. »In ti, Hektor?«

Ognil se je njenega pogleda.

»Moje srce je zakopano globoko v Franciji,« je zdaj nenadoma zajecal. Skril je obraz v dlani.

Ko se je čez nekaj trenutkov spet zravnil je bil prostor poleg njega prazen, a nekaj korakov pred njim je stal stari Tomaž.

»Oprostite, sir Hektor, neka dama želi govoriti z vami!«

»Lady Betty Marchmontova?«

»Ne sir, lady Marchmontova se je prav zdaj odpeljala. Dama, ki želi govoriti z vami, je videti inozemka.«

»Kje je?« je vprašal in zastrel v starca.

»V višnjem salonu, sir!«

Hektor je stekel v hišo. Stari Tomaž je ves začuden gledal za njim.

Bila je Zouzou! Prijel jo je za roke in jo gledal: nekaj ga je stiskalo za grlo, da ni mogel izpregovoriti besede. Tudi njo je bilo prevzelo svidenje. Njene roke so trepetale v njegovih in po licih so ji drle vroče solze.

»Dragi prijatelj, dragi, ljubi prijatelj,« je ponavljala venomer z drhtečim glasom.

»Zouzou,« je naposled zajecjal, »Zouzou ...«

Počasi je oprostila svoje roke.

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasi oddelka »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglaš priložen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Mali oglasi

Kdor hoče da se mu pošlje ali kako drugo informacijo tičeče se malih oglasov naj priloži v znamkah 2 Din sicer ne bo prejel odgovora! 2 Din

CENE MALIM OGLASOM:

Zenitve in dopisovanja ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsa beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 3 Din. Vse pristojbine je upoštevati ob enem z naročilom, sicer se oglasi ne priložujejo. St. č. rač. pri Pošti, hranilnici v Ljubljani, 11842.

Naslovi malih oglasov

in druge informacije, tičeče se oglasov, se dobijo tudi v podružnici »JUTRA« v

Trbovljah

v hiši g. dr. Baumgartnerja. Male oglase in inserate naročate v naši podružnici.

Službe dobi

Knjigovodstvo

Samostojno, večje slov., srbohrv. ter nemškega jezika v govoru in pisavi, sprejme takoj Novak, tovarna pletenin, Radovljica, 33373

Gospodična

vele lepe zunanosti, dobra računarka, kavijska zmožnost, z najmanj enoletnim izkuštvom ali primerno izobrazbo, dobi takoj mesto natakarike v gostilni K. Brozovič, k. k. mešarskega ulica št. 26, 33181

G. Th. Rotman:

Sambo in Joko

Vesela levja zgodba.

In da ste videli gospoda Bradača! Prav gotovo mora biti globok poznavalec živalske duše: natanko ve, kako je treba ravnati v taki stiski. Njegova naštenjenost se je res obnesla: Sambo se ga je neznanosno prestrašil in mu ni storil ničesar ...

9. Ga-pod Čop si je na rešil življenje s tem, da je splezal po omrežju kletke, v kateri so bile opice ... a jo, siromak je prišel z dežja pod kap! Nesramna opica sodega ga je šepala v nos, da je kar tulil od bolečine. Smuk! mu je izginila lepa zlata ura iz te-lovnika, frki je šla svileni ogratnica rakoni živžigat, ena, dva, tri! so zaporedoma izginjali gumbi, slamnik, brki in kodri z glave.

Dva ščipalca

(vikerja) sprejemem takoj v stalno službo. Prednost imajo oni, ki se dobro razumejo na ščipalne stroje. Ponudbe na oglas, tovarna čevljar, Kranj, 33393

2 šteparici

sprejemamo takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 33490

Kraj. zastopnike

za 25 predmetov sprejme Lindič, Ljubljana, Komenskova ulica 36, 33382

Vrtnar. vajenca

ki je dovršil ljudsko šolo z dobrim uspehom, sprejme I. Šimenec, vrtnarstvo v Ljubljani, Lepi pot 34, 33479

Natakarike

zmožno delikaten stroje, čisto zunanosti, stare od 30-35 let, s kavijsko 3000 Din sprejem v zbirko, Pismena ponudba na oglas, oddelku »Jutra« pod šifro »Pridna natakarike«, 33450

Učenke

pridne in poštene sprejme takoj strojno pletenje na Smarški (Kette-Mur) cesti 8, 33442

Krpario

(Kunststoffer) samostojno in dobro izveženo, ki zna vse luknje in razpoke, povzročene po ognju ali moli v ženskem ali moškem spodnjem perilu tako dober krparij, ako ima večletno izkušnjo, sprejme, iščem za Chur v Švic. Stanovanje prosto, plača po dogovoru. Lahko zna samo slovensko. Pojavnost daje Iv. Pua, So. Petra cesta, 33420

Mizarskega vajenca

pošten staršev, z dobrimi šolskimi spričevili, z vno okorbo v hiši 18-19 Ivan Okorn, splošno mizarstvo, škofja Loka, 33405

Služkinjo

za vsa hišna dela, ki zna tudi kuhati, sprejemam, ako ima večletno izkušnjo, sprejemam v Ljubljani, Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod šifro »Stalna služba E. F.«, 33596

Otroško posteljo

belo, leseno, dobro ohranjeno prodam na Rimski cesti 12, 33488

Več šivilj in učenec

sprejemam za šivanje perila oddam pa tudi dele na dom, G. Vojska, tovarna ulica 12, 33519

Vajenca

pošten staršev, ki ima tudi kuhati, sprejemam, sprejemam v trgovino mešarskega blaga v Ljubljani, Naslov pove oglas, oddelku »Jutra«, 33520

Dekle

pošteno in marljivo, ki zna tudi nekoliko kuhati in ki govori perfektno nemško, iščem. Ponudbe na naslov V. Prochazka, Zagreb — Bozanska 18-II., 33524

Zdravo dekle

stare 15-16 let, ki bi pomagala pri gospodinjstvu, sprejemam. Naslov v oglas, oddelku »Jutra«, 33527

Dekle

pridno in pošteno, v starosti 30 let, ki ima veselje do gospodinjstva, sprejemam, sprejemam v družini v mestu, Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod šifro »Zanesljiva 20.«, 33531

Elektromonterja

majalnega, s hrano in stanovanjem sprejemam takoj v mesto, Tinko Central v Zemunu, Mesina plača 800 Din. Ponudbe z oznako stroje in detajli, 33518

Pletilje

Sprejemam več dobro izvežanih pletilj k popolnoma novim in modernim strojem, ki so v uporabi v strojni spadalni deli. Ponudbe na trdnico Anton Savnik, škofja Loka, 33596

Inkasante-

zastopnike, ki so imeli vsaj dve leti izkušnje, sprejemam, sprejemam v Prevalje, sprejemam. Ponudbe na »Singer« d. d., Slovenj Gradec, 33586

Frizersko vajenko

sprejemam takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«, 33587

Učenke

za mehanično umetno vajenje in predisk sprejme Matek & Mikš, Ljubljana, Dalmatinska 13, 33574

Natakarike

čisto zunanosti, pridno in pošteno, po možnosti vsaj nekoliko življenja ali vajenja, sprejemam takoj na boljšo gostilno na deli. Ponudbe, najraje s sliko na oglasni oddelku »Jutra« pod »Natakarike 26.«, 33539

Dekleta

za magacinno delo sprejemam. Prednost imajo ljubljanske okolice. — Geršak, Prečna ulica 8, 33517

Čevljar. vajenca

sprejme Ivan Novak, ja. cen št. 51 — St. Vid nad Ljubljano, 33107

Trg. vajenca

dobrih in poštenih staršev, dobrega računanja sprejemam takoj v trgovino mešarskega blaga na deli. — Martin Guček, Dobje, pošta 33533

Čevljar. vajenca

sprejme M. Mulej, modna čevljar, Jasenica 134, 33586

Sodar. pomočnika

dobre izkušnje sprejemam takoj Peter Krusič, Krško, Slovenija, 33503

Učenca

sprejme trgovina perila, pletenin in galanterije M. Pucher, Maribor, Gosposka ulica 10, 33529

Agilno prodajalco

sprejemam takoj v važno in govinno mešarskega blaga na deli. Ponudbe je nasloviti na podružnico »Jutra« v Celju pod »H. & M. 30.«, 33188

Čevljarji!

Sprejemam takoj v stalno službo čevljarkega dela, kavijske in vodovalne cel tovarniški obrat in se razume na vse čevljarke stroje. Daje sprejemam tudi za zahtevo plače naj starije in oni, ki so bili se zaposleni v večjih čevljarstvih, na naslov: Ivan Prešern, tovarna, Kranj, 33596

Boljšo kuharico

iščem, ki bi prevzela na svoj račun restavracijsko kuhinjo v Mariboru. Polagati stanovanje. Pismena ponudba pod »Kuharica« na podružnico »Jutra« v Mariboru, 33592

Trgovski pomočnik

z večletno prakso v trgovini mešarskega blaga, izveženo osebno v telegrafni in steklu, dobi mesto. Ponudbe z navedbo dosedanjega delovanja in spričevili na oglas, oddelku »Jutra« pod »Sposoben in delaven«, 33557

Prikrojevalca

mojega perila samo res prvotnosti moč dobi mesto. Naslov pove oglas, oddelku »Jutra«, 33583

Pletiljo

dobre izkušnje v izdelavi tovarniških — kakor tudi učenko sprejemam, sprejemam v Ljubljani, Dunajska cesta, 33464

Dobro kuharico

z rabino za večje kuhinje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«, 33514

Prvovrstno

zobotehniko, asistenta iščem. Na takoj ali 1. novembra. Ponudbe z zahtevo plače na zbirni listi Pavla Marje Kocijančič v Ljubljani, 33423

Služkinjo

z gospodinjstvom iščem. Javiti se je na avstrijskem konzulatu v Ljubljani, Dunajska cesta, 33464

Učenko

za modno trgovino sprejemam G. Cadež, Stritarjeva, 33471

Ne razumete?

Ka govorim špansko, šlo slovensko. Dinar se zadržuje sam od sebe v Vaš sep. Potrpite se za moje lukrativno zastopstvo vseh hišnih predmetov vrsta. Nikal lukrativno samo spornih predmetov, radi tega tako lahko prodajam. Milijoni se uničijo radi večnega rodenja doma. Ke premisljivost ali mi sekunde ter piliše takoj na Generalno razpisalnico »Omnia«, Miklošičeva cesta 14, 33431

Vzgojiteljco

z manjšim slovom, s nemškega jezika — ter dobri sprejmi takoj Ivan Tazal, Trbovlje, 33190

Kot gospodinjco

sprejme ženo vdovo ali točenko brez otrok starejši int. gošp. Naslov v oglas, oddelku »Jutra«, 33595

Mož srednjih let

premočen, v zakonu norečen, zeli znanja s vdovo ali gospodinjco, priprosto in izobrazbeno, sliče postavu. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod »Novo življenje«, 33540

Plačilno natakarike

sprejmo in posebno važno nemišne, zmerno kavijske, sprejme hotel »Triglav« v Bohinjski Bistrici, 33065

Retušerko

ang. in pos. odročna fotografija 18-20 fototipov. Guido v Novem mestu. Po oglasu s sliko, 33100

Iščem mehanika

z »oloma«, zmerno tudi s. avtomobil, starejšega, mora biti pa zmogen dobiti obrt, z dobrih spričevili. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Dobro mehanika«, 33110

Zobotehnik

prvovrstnega in z večletno prakso sprejemam, sprejemam dr. Obiak, Miklošičeva cesta, 33136

Pletiljo

sprejme M. Lutar, Može Predovičeva ulica št. 14, 33502

Dobro kuharico

z rabino za večje kuhinje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«, 33514

Prvovrstno

zobotehniko, asistenta iščem. Na takoj ali 1. novembra. Ponudbe z zahtevo plače na zbirni listi Pavla Marje Kocijančič v Ljubljani, 33423

Služkinjo

z gospodinjstvom iščem. Javiti se je na avstrijskem konzulatu v Ljubljani, Dunajska cesta, 33464

Učenko

za modno trgovino sprejemam G. Cadež, Stritarjeva, 33471

Ne razumete?

Ka govorim špansko, šlo slovensko. Dinar se zadržuje sam od sebe v Vaš sep. Potrpite se za moje lukrativno zastopstvo vseh hišnih predmetov vrsta. Nikal lukrativno samo spornih predmetov, radi tega tako lahko prodajam. Milijoni se uničijo radi večnega rodenja doma. Ke premisljivost ali mi sekunde ter piliše takoj na Generalno razpisalnico »Omnia«, Miklošičeva cesta 14, 33431

Vzgojiteljco

z manjšim slovom, s nemškega jezika — ter dobri sprejmi takoj Ivan Tazal, Trbovlje, 33190

Kot gospodinjco

sprejme ženo vdovo ali točenko brez otrok starejši int. gošp. Naslov v oglas, oddelku »Jutra«, 33595

Služkinjo

ki tudi sama kuha, z večletnimi spričevili, sprejemam proti dobri plači na Rimski cesti 18-II., 33475

Tamburirko

dobre izkušnje sprejemam takoj v stalno službo. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«, 33465

Služkinjo

starejšo do 40 let, vdovo, dobrega zdravlja, Slovenko, ki ima veš do m. v. lik otrok, veče hišnega reda in kuhinje, pošteno in zanesljivo sprejemam takoj. Ponudbe z zahtevki na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Postojena 30.«, 33406

Mesar. pomočnika

11453

II.

Pošljite mi brezplačno in brezobvezno Vašo brošuro »**RUKOVANJE MOTORNIM KOLIMA**« v hrvaškem (ali »**NEGA MOTORNEGA KOLESAR**« v slovenskem jeziku).

Ime _____

Naslov _____

Znamka in tipa mojega _____ motor. kolesa
avtomobila _____

Politiška označba in številka _____

Brošuro:

**„RUKOVANJE
MOTORNIM
KOLIMA“**
dobi vsak avtomobilist
brezplačno!

Ako nam pošljete gornji, pravilno izpolnjen kupon, dobite popolnoma brezobvezno okusno opremljeno knjižico, v kateri boste našli dragocena navodila za pravilno nego Vašega motornega vozila.

VACUUM OIL COMPANY D. D. ZAGREB
TKG N 5

Mobil Oil

Zahtevajte cenik!

H. Suttner, Ljubljana 4

Največja zaloge ur, zlatnine in srebrnine

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici
Prešernova ulica šte. 4.
(Poleg frančiškanske cerkve.)

Birmanske ure za dečke od Din 44.— naprej.
Birmanske zapestne ure od Din 70.— naprej.

Zahtevajte cenik, gratis in franko.

271

Trstje za strope

naročate le pri domači tvornici,

katera EDINA izdeluje to blago
iz najboljšega materiala in
prodaja najceneje

Jos. R. PUH, Ljubljana
Gradaška ul. št. 22. tel. 2513

Manufaktura

45.000

171

Rekord

naših odjemalcev širom Jugoslavije se poslužuje kreditnega sistema naše tvrdke v svoje popolno zadovoljstvo. Poizkusite tudi Vi in naša dolžnost bo, da Vas zadovoljimo.

Ljubljana, Aleksandrova cesta 8. Zahtevajte potnika. Posetite nas v trgovini.

Pljučne bolezni so ozdravljive!

Pljučna tuberkuloza — Sušica — Kašelj — Suhi kašelj — Zasluzenje — Nočno potenje — Bronhialni katar — Katar v grlu — Sluzni kašelj — Izmeček krvi — Vzdiganje krvi — Tesnoba — Astmatično hropenje — Zbadanje itd., — so ozdravljivi!

Tisoče ozdravljenih!

Zahtevajte takoj knjigo o moji

novi umetnosti hranjenja

ki je že mnoge rešila. Ona pomaga pri vsakem načinu življenja. Da se bolezen hitro premaga. Telesna tešina se poveča ter polahno poapnenje končno zaustavi bolečine.

Resni možje zdravniške znanosti potrjujejo prednosti moje

metode ter jo radi priporočajo. Čim prej začnete z mojim načinom prehranjenja, tem bolje bo za vas.

Popolnoma zastoj dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega znanja. Kogar torej mučijo bolečine, kdor se hoče naglo osvoboditi svojih bolečin na temeljit in varen način, naj piše še danes. — Opetovano opozarjam, da prejmete brezplačno, brez vsake zaveze s svoje strani moja pojasnila in bo Vaš zdravnik gotovo pritrdil temu

novemu načinu Vaše prehrane

ki jo označujejo kot izborni prvi profesorji. V Vašem lastnem interesu je torej, da takoj pišete, in Vas bo nato vsak čas postreglo moje odnotno zastopstvo. Črpajte pouk in močno voljo za zdravje iz knjige izkušenega zdravnika. Vsebuje okrepitev in življensko uteho ter jemlje ozir na vse bolne, ki se zanimajo za sedanje stanje znanstvenega zdravljenja pljuč. Moj naslov je:

GEORG FULGNER, BERLIN - NEUKOELLN
Ringbahnstrasse 24, Abt. 619 (Deutschland).

11371

IZVANREDNA PRILIKA!
Železna sluzinska patent postelja, zložljiva, s tapetiranim madracom, zelo praktična za vsako hišo, hotel, počitnice, stanje samo Din 390.— Razpoložljiva po poštenu povzetju.

Lesena patent postelja, zložljiva, s tapetiranim madracom, zelo praktična, stanje samo Din 280.—

Ležalica za sončanje — (Liegestuhl) najnovije vrste, stanje samo Din 150.—

Madrac punjeni s volnom stanje samo Din 750.—
L. BROZOVIC, ZAGREB
ILICA 52.

138

Z zakonom zaščiteno.

Svetovni patent.

Za vsakega kulturnega človeka je higijena življenska potreba! Posebno pri uživanju raznovrstnih pijač je v tem oziru potrebna največja opreznost.

Originalna angleška

SPARKLET

SIFONSKA STEKLENICA

proža mogočnost najbolj higijeničnega pripravljanja najraznovrstnejših pijač, potrebnih za vsakdanje življenje ter potemtakem s užite svojemu zdravju, ako si nemudoma nabavite tako steklenico!

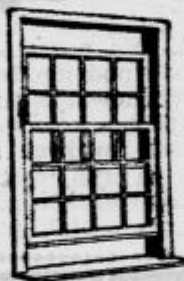
Dobi se v večini drogerij, lekarn, trgovin z delikatesno, železno in stekleno robo. 164

! Cena Din 150.— !

Centrala: Jugoslavensko Sparklet poduzeće d. d., Zagreb (Martićeva ulica 31).

Stürmannova premična okna in vrata

Državni nemški in mnogi inozemski patenti. — Posebno se priporoča za hotele, restavracije, vile, zaprte verande, šole, društvene domove in bolnice.

Premakljiva dela obojestransko v kovinastih členskih tračnicah tekoča dajeta sigurnost: polnega zapaha, lahkega teka brez trenja, ker se les in barva ne dotikata, popolnega higijenskega zračenja in lahkega premikanja, čiščenja brez vsake nevarnosti, ker se da sta oba dela na znotraj odpreti.

Oglej si originalno okno pri proizvajalcu za Jugoslavijo, specialna mizarstva tvornica

M. GOGALA, Bled I.
Telefon šte. 52. 295a

Najmodernejša lestence

elektrotehn. svetila, elektrotehn. material itd. kupite najbolje v

novo otvorenem lokalu

v palači

11426

Pokojnin. zavoda
Miklošičeva c. 34

'Lux' družba z o. z.

Tovarniška zastopstva in založe.

PRIRODNA RADIOAKTIVNA

SISAČKA MINERALNA VODA

**VLASNIK
P. TESLIĆ
SISAK**

ZDRAVI:

onemoglost, arterijskleroza, kožne, ženske in očesne bolezni, potem boleznijo žlez, črevesja in želodca, dihal, spolnih in sečnih organov, ledvični in žolčni kamen, živčne bolezni, zapaljenje sluznic, golši, hemoroide in neplodnost. Pije se z vinom, mlekom in sadnimi sokovi. Zahtevajte posod osvetojučo Sisačko mineralno vodo; ohranila in popravila Vam bo zdravje.

160

Prevozni triciklji

se izdelujejo za trgovce, peke in mesarje v različnih modelih.

Ceniki franko. Prodaja na obroke.

«Tribena» P. B. L. Ljubljana.

5

Globoko užaloščeni naznanjamo našim sorodnikom, prijateljem in znancom žalostno vest, da nas je naš ljubljani sopro, brat in stric, gospod

Charles Moline

tovarnar

11446

včeraj ob 10. uri zvečer, v 78. letu starosti, nepričakovano za večno zapustil.

Truplo blagopokojnika položimo v ponedeljek, dne 18. avgusta 1930, na evangelijsko pokopališče v Ljubljani k večnemu počitku.

Tržič, dne 16. avgusta 1930.

Friedericke Moline, soproga. Mary Jane Schallgruber roj. Moline, Anny Moline, sestri. Ernst Schallgruber, nečak. Hilda, Mary, Emmie Schallgruber, nečakinje.

Mesni nadzorni zavod
Občina Ljubljana

27. IX. do
6. X. 1930

Mednarodni sejem in razstava v Novemgradu

27. IX. do
6. X. 1930

Portland cementna tovarna d. d.

Telefon št. 1

Dovje-Mojstrana
ustanovljeno l. 1892

priporoča svoj prvovrstni izdelek

Portland-cementa

Dobavlja se **promptno** iz tovarne
Zastopnik za Ljubljano in okolico: **JOSIP GAGEL, Ljubljana**
10402 Šolski dvored, Tel. 2547

AMERICAN

štedilna in trajnogorna peč

najpopolnejša, najelegantnejša in najcenejša
KOKSOVA PEČ.

Nadomešča centralno kurjavo. Ogrevje več
sob naenkrat.

Dobiva se pri
VOJVODJANSKA LIVNICA D. D.
NOVI SAD

in nje prodajališčih povsod na deželi.

Preden kupite peč, zahtevajte ponudbo.
11436 Iščejo se spretni zastopniki.

Original Lutz peči
zazidane s šamotom in s kremen-
čevim kamenjem v nepregorljivi
masi postavlja in ima stalno v veliki izbiri v zalogi po
najnižjih cenah samo

Inž. Guzelj, Ljubljana — Šiška
Beljaška ulica 4 vhod Celovška cesta 58
Telefon 3252 Original LUTZ PEČI Telefon 3252

POZOR!

Nacional - registrirne BLAGAJNE

nove in rabljene, s tovarniško garancijo, kakor tudi ori-
ginalni NRK pribor dobite edinole pri našem za dravsko
banovino avtoriziranem zastopniku g.

Leonu Tavčarju, Ljubljana, Streliška
ulica šte. 22/II,

po originalnih tovarniških cenah.

Pojasnila glede različnih modelov daje imenovani brez-
plačno, ne da bi bili obvezani k nakupu.

Predno se odločite za nakup kontrolne blagajne,
zahtevajte tudi naše ponudbe. 11377

NATIONAL CASH REGISTER PROMETNO
PODUZEČE Zagreb, Ilica 11. Telefon 61—20.

POZOR!

Tovarna POHIŠTVA

I. I. NAGLAS, Turjaški trg št. 6

priporoča svojo veliko zalogo vsako-
vrstnega pohištva po najnižjih cenah.

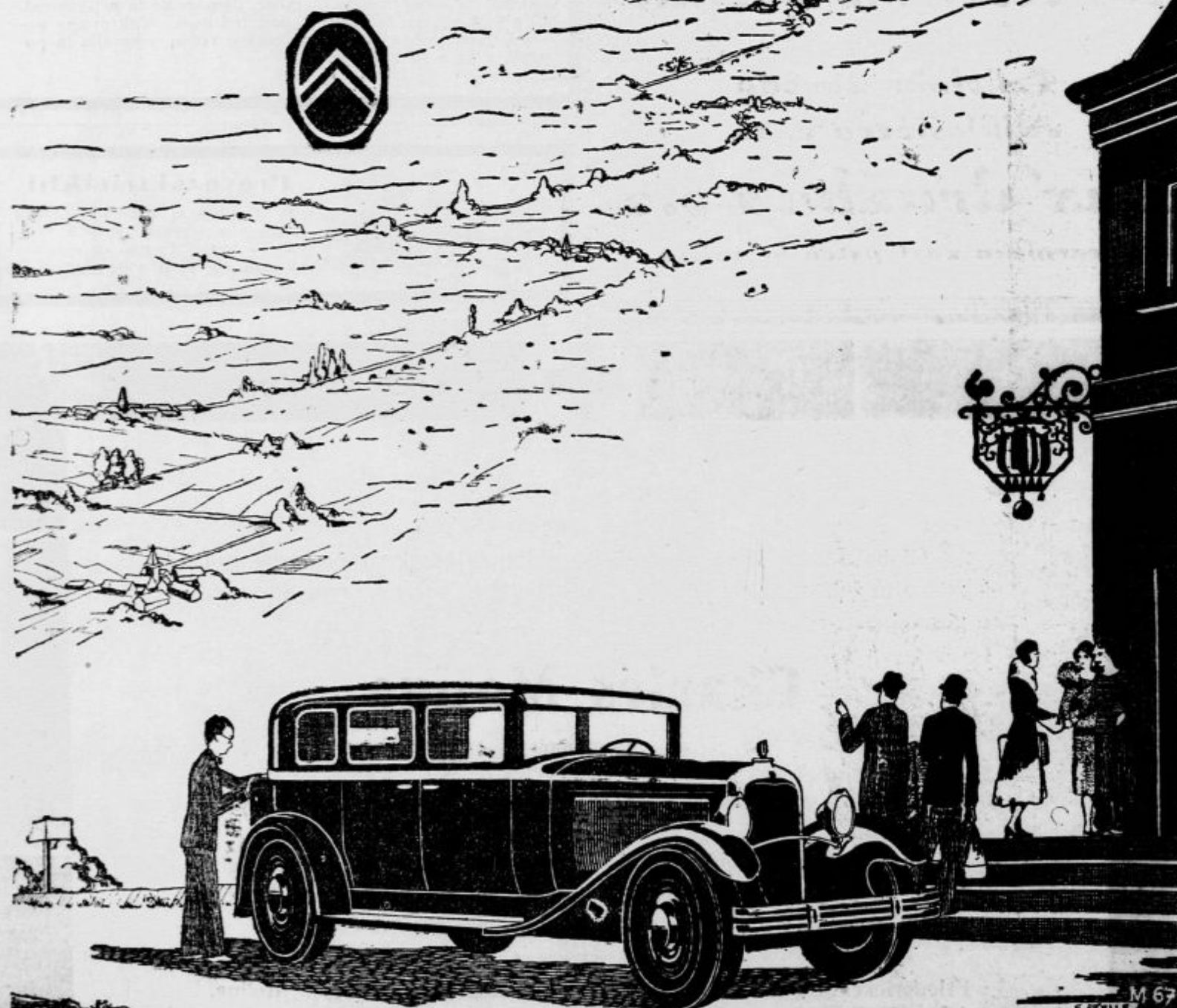
Prostovoljna prodaja zemljišč

Berglez Alojzij, posestnik v Blatni Brezovici številka 6, proda
iz proste roke pod ugodnimi pogoji svoje v katastralni občini
Karlovske predmestje tik ob Dolenjski in Peručevi cesti in
poleg Dolenjskega kolodvora ležeče stavbne parcele in travnike,
ki so bile last ranjkega g. Berglez Antona. Stavbene parcele
so z ozirom na njih lego posebno pripravne za kako večje to-
varniško podjetje. Natančnejši pogoji se poizvedo pri notarju
Mate Hafnerju v Ljubljani in pri lastniku. 11381

Dolgo potovanje z avtomobilom
Vam bo v zadovoljstvo

CITROËN

V Citroenu se potuje kakor kadar čitate lepo knjigo:
Od početka do kraja brez prestanka. Zabava med dvema
izletoma ni nič več kakor listič, ki se obrne pri enem po-
glavju k drugemu. Kako zadovoljstvo, ko je treba nade-
ljevati potovanje, in je v vašem rezervoarju več bencina
kot ste pričakovali, četudi ste čuli o neverjetno majhni
porabi avtomobila Citroen.

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo Ing. DJOKIĆ I VUČO

Centrala Beograd, Blijala Noviad. — Lam-
pet i drug Nuneke ulica 10. Ljubljana. —
Grand Garage, Lipna ulica 22. Zagreb.
Autostroj, Zupanijska 3. Osijek. — Lažo
Kain, Graška kuća. Subotica. — Autogaraža

AUMERA, Ia Benevolencija ulica, Sarajevo. —
Dusan M. Kretić, Obrenovičeva 13. Niš.
Braća Dimon, Ul. br. 99. br. 19. Skoplje.
Oskar Dešković, Palata Dešković, Split.
Anton Bonec i sin. Vel. Bečkerek. — Blag.

Djukanović i sin. Bijeljina. — Braća Zurić
i Drag. Stojadinović, Bistola. — Anta S.
Atanacković, Knjaževac. — Dubrovačka trg.
banka, Dubrovnik. — Vrankić i drug. Lo-
skovac.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni de je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

FISK

AIR-FLI-IT FISK AIR FLIGHT

gume imajo večjo vsebino zraka od vseh dru-
gih gum iste vrste ter trpi zaradi tega pri
obremenjenju zrak v gumi več nego guma
sama.

FISK ALL CORD-

proces jamči s svojo konstrukcijo, da je vsaka
nit korda posebno obložena z gumo brez pre-
ne niti ter je zaradi tega guma bolj kompaktna
in ni izpostavljena notranjemu trenju, in to
napravi gumo pri uporabi močnejšo in dolgo-
trajnejšo.

FISK DE LUXE-

gume ne stanejo več od drugih in tudi ne ob-
stojajo močnejše gume od njih, izdelane so na
podlagi velikega znanja ter dolgoletnih izku-
šenj, in to po eni največjih tvornic gume na
svetu.

Zahtevajte **FISK DE LUXE**-gume z novim
profilom.

11427

GENERALNO ZASTOPSTVO:

Trg. saobr. preduzeće „ALBION“,
Zagreb, Gundulićeva 7 Beograd, Dečanska 7

ZASTOPSTVO ZA SLOVENIJO:

Dolenc & Tönnies, Ljubljana

Dvořakova ulica št. 3

ŠTEDITE TUDI VI

in uporabljajte

patentirano ploščo za brzo pečenje

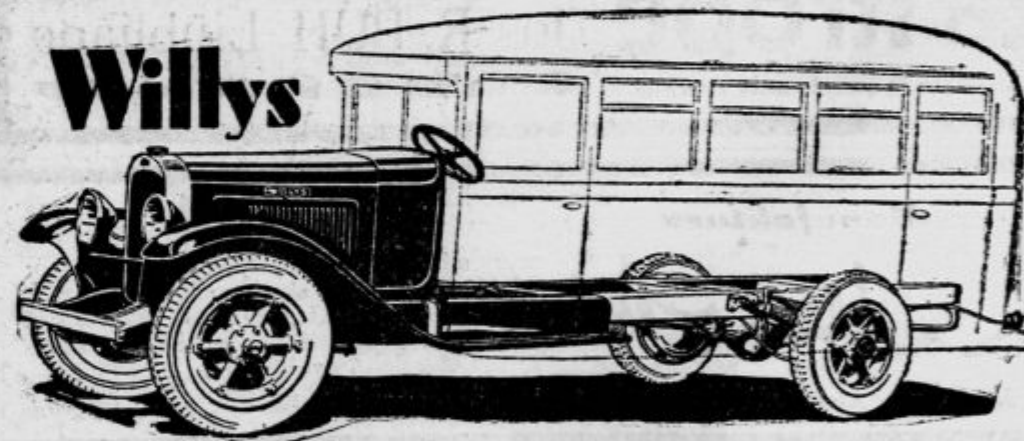
Prihranite
mast
čas
trud

Speče meso
ukusno
čisto
brzo

Dobiva se v vsaki trgovini z železnino po Din 25—

Willys

WILLYS-SIX

šasije za avtobuse in tovarna vozila. 11427

Ni več potrebno predelati tovarno šasijo, katera je izdelana samo za
prevoz robe, v potniško šasijo za nošenje avtobus-karoserije, ker se
morejo izkoristiti novi modeli cenih, ekonomičnih, krasno izdelanih
Wilys Six-šasij za obvede svrhi (tovorno in potniško) bolje, nego
kakšne druge šasije na našem trgu.

Močan motor s šestimi cilindri 65 k. s., s težko izbalancirano ročično
gredjo, mazanjem s pomočjo pumpe pod polnim pritiskom, s pumpo
za hlajenje in velikim hladilnikom, zelo močnim okvirjem s sedmimi
prečnimi nosilci, s pretikalom za 4 brzine naprej, vzmeti iz hrom-
vanadij-jekla, pri večjih šasijah zadaj dvojne vzmeti, po potrebi
dvojna kolesa, zadaj, pojačane gume in celokupna druga oprema.

WILLYS SIX-šasija z medosjem 340 cm Din 63.000.—
WILLYS SIX-šasija z medosjem 375 cm ali 400 cm Din 90.000.—

GENERALNO ZASTOPSTVO:

Trg. saobr. preduzeće „ALBION“,
Zagreb, Gundulićeva 7 Beograd, Dečanska 7

ZASTOPSTVO ZA SLOVENIJO:

Dolenc & Tönnies, Ljubljana

Dvořakova ulica št. 3